

Bijlagen bij het besluitdocument

Inhoudsopgave

- Bijlage 1** *Ruimtelijke onderbouwing*
- Bijlage 2** *Bijlagen bij ruimtelijke onderbouwing*
- Bijlage 3** *Situatietekeningen*
- Bijlage 4** *Aanvraagformulier omgevingsvergunning*
- Bijlage 5** *Kennisgeving Besluitdocument*

Bijlage 1 *Ruimtelijke onderbouwing*

7200042
26 oktober 2020

**RUIMTELIJKE
ONDERBOUWING
ZONNEPARK
NOORDERMEERDIJK**
Zon Noordermeerdijk B.V.

v7.0

Duurzame oplossingen in
energie, klimaat en milieu

Postbus 919
6800 AX Arnhem
Telefoon +31 (0)88 PONDERA

Documenttitel	Ruimtelijke Onderbouwing Zonnepark Noordermeerdijk
Soort document	v7.0
Datum	26 oktober 2020
Projectnummer	7200042
Opdrachtgever	Zon Noordermeerdijk B.V.
Auteur	
Vrijgave	

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
1.1	Ligging plangebied	1
1.2	Geldende beheersverordening	2
1.3	Procedurele context	6
1.4	Leeswijzer	7
2	Beleidskader	8
2.1	Rijksbeleid nut en noodzaak zonne-energie	8
2.2	Provinciaal beleid	12
2.3	Gemeentelijk beleid	15
3	Huidige situatie	19
3.1	Functionele structuur	19
3.2	Landschappelijke structuur	21
4	Planbeschrijving	23
4.1	Keuze voor een grootschalig zonnepark	23
4.2	Locatiekeuze	23
4.3	Landschappelijke inpassing	24
4.4	Beschrijving van het plan	28
4.5	Toetsing bouwstenen omgevingsprogramma	31
5	Onderzoek	33
5.1	Bedrijven en milieuzonering	33
5.2	Natuur	33
5.3	Cultuurhistorie en archeologie	35
5.4	Waterhuishouding	42
5.5	Overig	48
6	Uitvoerbaarheid	53
6.1	Economische uitvoerbaarheid	53
6.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	53

Bijlagen

- Bijlage I Landschappelijke inpassing
- Bijlage II Quickscan natuur en ecologie Noordermeerdijk
- Bijlage III Bodeminformatie Zonnepark Noordermeerdijk
- Bijlage IV Participatie- en communicatieplan
- Bijlage V Watertoets
- Bijlage VI Mail NOP Agrowind over afspraken plaatsen panelen boven kabels windmolens

1 INLEIDING

Zon Noordermeerdijk BV heeft het voornemen om een zonnepark te realiseren in de strook tussen en naast de windmolens aan de Noordermeerdijk en het noordelijke gedeelte van de Westermeerdijk in de Noordoostpolder. Met de realisatie van het zonneveld ontstaat er een grootschalig energielandschap aan de rand van de Noordoostpolder.

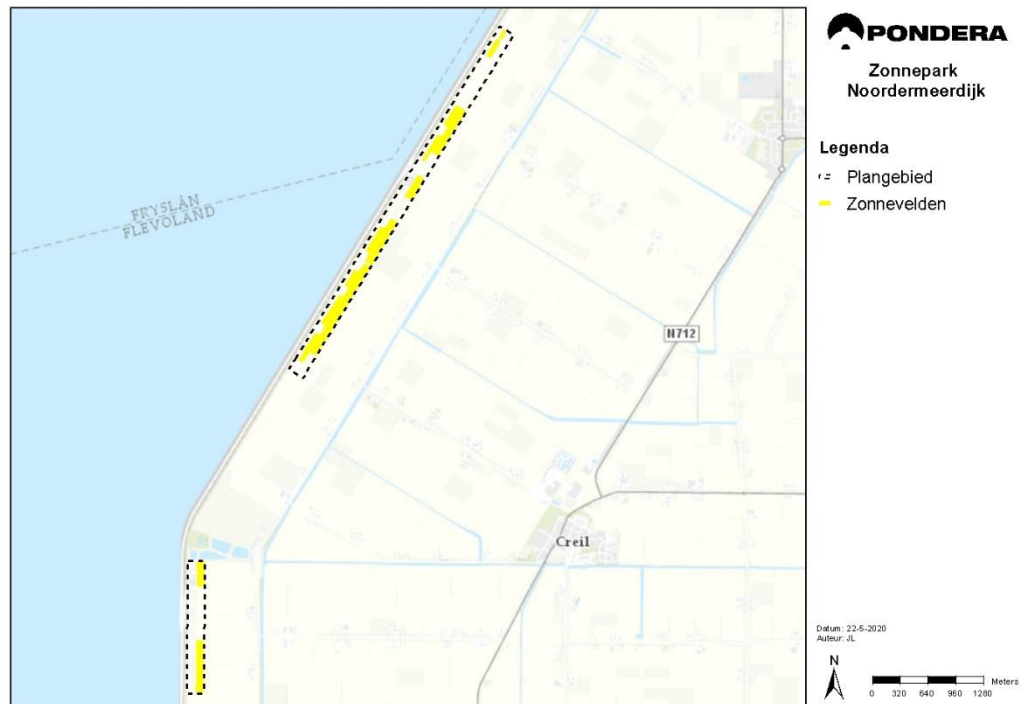
Het zonnepark, genaamd Noordermeerdijk, bestaat uit twee deellocaties waar gezamenlijk ongeveer 45 hectare veldopstellingen van zonnepanelen met bijbehorende infrastructuur wordt aangebracht. Daarnaast wordt er circa 9 hectare aan groenstrook aangelegd. Het zonnepark wekt elektriciteit op uit zonne-energie en heeft een opgesteld vermogen van circa 90 megawatt(piek). De kavels benodigd voor het beoogde zonnepark worden door de grondeigenaren aan de Noordermeerdijk en Westermeerdijk beschikbaar gesteld. Deze grondeigenaren hebben zich verenigd en zijn mede-initiatiefnemer en voor 50% mede-eigenaar van het project. De andere 50% is in handen van duurzaam energie- en grondstoffenbedrijf NV HVC.

Het zonnepark Noordermeerdijk levert een grote bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Noordoostpolder. De elektriciteitsopbrengst van het zonnepark is ongeveer 80 miljoen kWh per jaar, goed voor het elektriciteitsverbruik van circa 23.000 huishoudens. Voor de realisatie van het zonnepark is een omgevingsvergunning noodzakelijk. Het zonnepark wordt planologisch mogelijk gemaakt door middel van een afwijking als bedoeld in artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). De voorliggende rapportage dient als zogenoemde 'goede ruimtelijke onderbouwing' voor de afwijking van het geldende bestemmingsplan met de omgevingsvergunning.

1.1 Ligging plangebied

Het plangebied ligt in het westen van de gemeente Noordoostpolder, langs de Noordermeerdijk en een noordelijk gedeelte van de Westermeerdijk. Het plangebied ligt evenwijdig langs de dijken in een strook van circa 200 meter breed, gemeten vanaf de sloot aan de voet van de dijk. Het plangebied bestaat uit twee separate deelgebieden (noord en zuid). In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied opgenomen.

Figuur 1.1 Ligging plangebied

Bron: Pondera Consult

1.2 Geldende beheersverordening

Ter plaatse van het plangebied geldt de beheersverordening "Landelijk gebied" (vastgesteld door de gemeenteraad op 21 maart 2016).

Beheersverordening Landelijk gebied

Het plangebied (globaal aangegeven met de oranje ovalen in Figuur 1.2) ligt in het gebied waarbinnen de beheersverordening "Landelijk gebied" (het gebied dat met blauwe kruisjes is weergegeven in Figuur 1.2) van toepassing is. Deze beheersverordening regelt dat de regelingen van de onderliggende bestemmingsplannen van kracht blijven, totdat een nieuw bestemmingsplan of omgevingsplan is vastgesteld voor het landelijk gebied. Voor het plangebied betekent dit dat de juridische regeling uit het bestemmingsplan "Landelijk gebied 2004" blijvend van toepassing is. Deze regeling is integraal overgenomen in de beheersverordening "Landelijk gebied". De bestemmingen die vanuit het bestemmingsplan "Landelijk gebied 2004" gelden zijn verbeeld in Figuur 1.3.

In een gedeelte van het plangebied is tevens het inpassingsplan "Windenergie langs de dijken van de Noordoostpolder" (vastgesteld op 20 december 2010) van kracht.

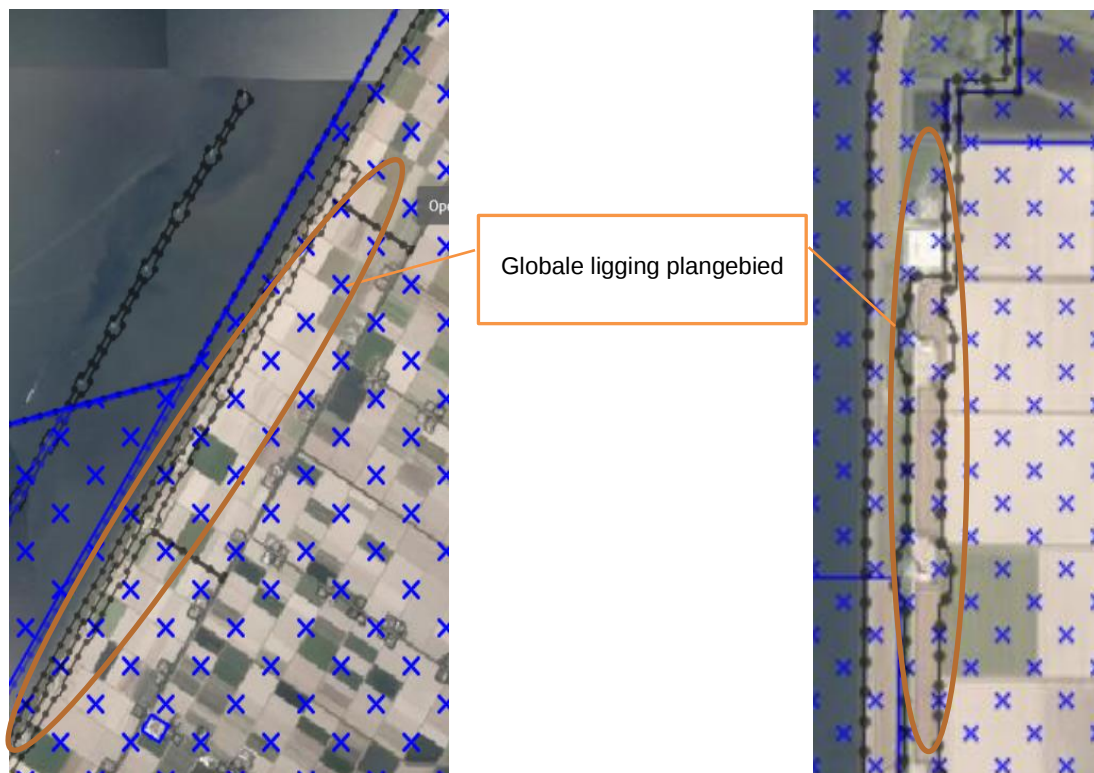
Onderstaande figuren zijn afkomstig uit de beheersverordening "Landelijk gebied". De linker figuur beslaat het meest noordelijke deel van het plangebied. De rechterfiguur beslaat het zuidelijke deel van het plangebied. De rechter figuur dient onder de linker figuur gezien te worden voor een volledig beeld van het plangebied.

Figuur 1.2 Uitsnede uit de geldende 'Beheersverordening Landelijk gebied', gemeente

Noordoostpolder

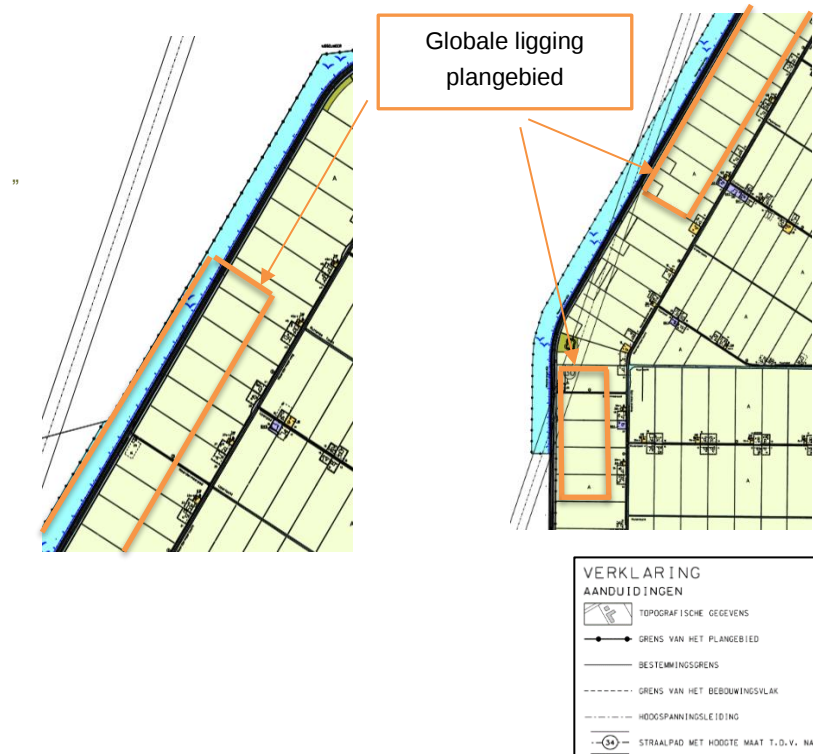
Noordelijk deel

Zuidelijk deel

Bron: ruimtelijkeplannen.nl

Figuur 1.3 Uitsnede verbeelding bestemmingsplan “Landelijk gebied 2004” (bestemmingen: lichtgroen = agrarisch gebied, donkergroen = natuurgebied, blauw = water)

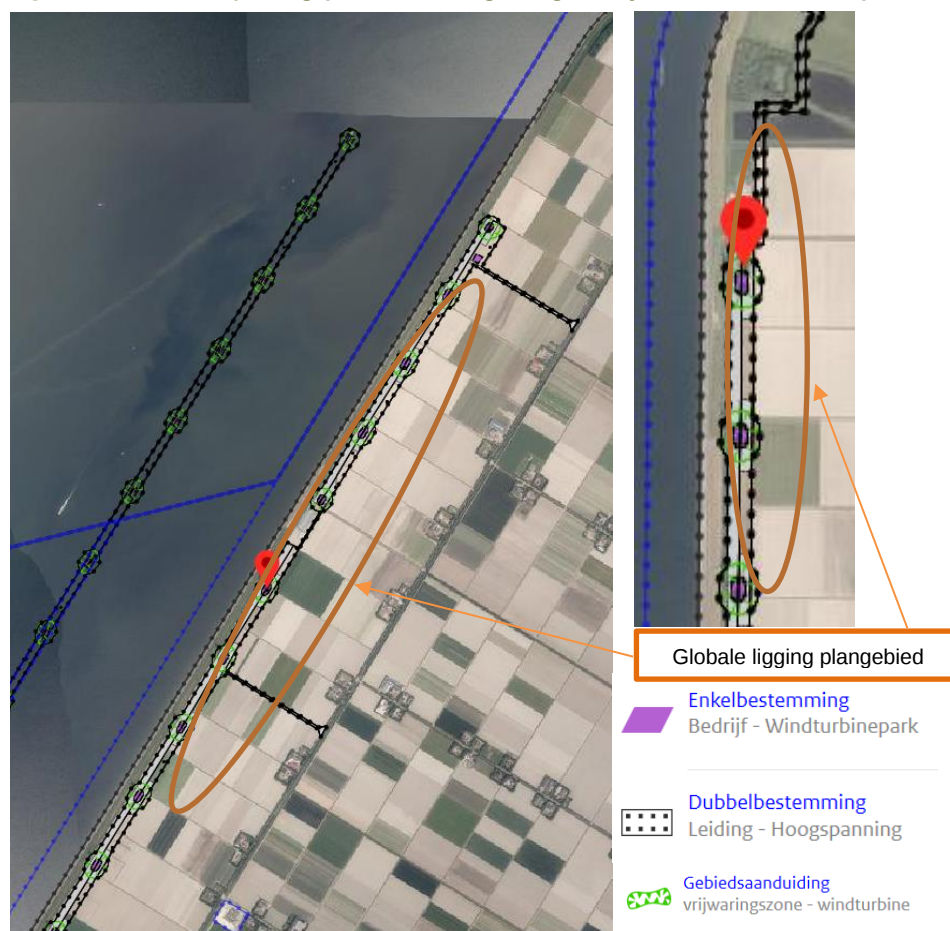
Bron: bestemmingsplan “Landelijk gebied 2004

Ter plaatse van het plangebied is de bestemming ‘Agrarisch gebied’ van toepassing. Deze gronden zijn bestemd voor onder meer agrarische bedrijvigheid, extensieve openluchtrecreatie en sloten en andere watergangen. Op de tot ‘agrarisch’ bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken ten dienste van de bestemming worden gebouwd.

Daarnaast loopt er over één perceel binnen het plangebied een straalpad. Deze straalverbinding is planologisch vastgelegd in het bestemmingsplan. De straalverbinding heeft een beschermingszone van 100 meter ter weerszijden van het hart van de straalverbinding. Onder de straalverbinding mogen geen bouwwerken hoger dan 30 meter worden gebouwd.

Voor een gedeelte van het plangebied geldt het inpassingsplan “Windenergie langs de dijken van de Noordoostpolder”, vastgesteld op 20 december 2010 door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. In onderstaande figuren is het inpassingsplan weergegeven.

Figuur 1.4 Uitsnede inpassingsplan “Windenergie langs de dijken van de Noordoostpolder”

Bron: ruimtelijkeplannen.nl

Ter plaatse van de windturbines is in het Inpassingsplan de enkelbestemming 'Bedrijf – Windturbinepark' opgenomen. Deze gronden zijn bestemd voor de opwekking van duurzame elektriciteit door middel van windturbines.

In het Inpassingsplan is ook de enkelbestemming 'Verkeer' opgenomen. De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn onder andere bestemd voor wegen en paden ten behoeve van het onderhoud van de windturbines, opstelplaatsen ten behoeve van de bouw en het onderhoud van de windturbines en kabels en leidingen ten behoeve van het windturbinepark.

Voor een gedeelte van het plangebied geldt de dubbelbestemming 'Leiding – Hoogspanning'. De voor 'Leiding – Hoogspanning' aangewezen gronden zijn, mede bestemd voor hoogspanningsleidingen met een beschermingszone van 5 meter. Ter plaatse mag niet worden gebouwd anders dan ten behoeve van deze bestemming. Voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden is een omgevingsvergunning benodigd. Dit is onder andere het geval als er voorwerpen dieper dan 1 meter onder peil worden ingebracht en voor het aanleggen van kabels en daarmee verband houdende constructies, dieper dan 1 meter onder peil. Er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de hoogspanningsleiding en er dient vooraf advies ingewonnen te worden van de betreffende leidingbeheerder.

Aan de westzijde van het plangebied zijn de “nieuwe” waterkeringen Noordermeerdijk en Westermeerdijk aanwezig. Voor deze waterkeringen is een vrijwaringszone vastgesteld om voldoende ruimte te reserveren voor de toekomstige benodigde versterkingen van de waterkeringen. De vrijwaringszone geldt voor een zone van 100 meter binnendijs en 175 meter buitendijs.

De realisatie van een (grondgeboden) zonnepark past niet in de geldende beheersverordening en de daar aan ten grondslag liggende juridische regeling uit het bestemmingsplan “Landelijk gebied 2004”. Een afwijking van de beheersverordening is dus noodzakelijk om het plan juridisch-planologische mogelijk te maken.

1.3 Procedurele context

Hieronder wordt in gegaan op de procedurele context voor dit plan.

Planvorm afwijkingsbesluit

Omdat het planvoornemen niet past in de geldende beheersverordening is een planologische procedure benodigd om het plan mogelijk te maken. De initiatiefnemer is voornemens voor het bouwplan een aanvraag in te dienen in afwijking van de beheersverordening. Via deze procedure (ex artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 Wabo) is het mogelijk om af te wijken van het geldende planologisch regime. Voorwaarde voor verlening van de vergunning is dat de activiteit niet in strijd mag zijn met een goede ruimtelijke ordening. Deze ‘goede ruimtelijke onderbouwing’ voorziet in de onderbouwing daarvan.

Relatie met de m.e.r.

In bijlage C en D van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is aangegeven welke activiteiten plan-m.e.r.-plichtig, project-m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Een zonnepark staat als zodanig niet op de D-lijst. Wel staan landinrichtingsprojecten, een stedelijke ontwikkeling en industriële installaties genoemd op de D-lijst in het Besluit m.e.r.

Sinds de inwerkingtreding m.e.r. richtlijn (mei 2017) geldt voor alle activiteiten die voorkomen op de D-lijst dat onder de drempelwaarde een vormvrije m.e.r.-beoordeling moet worden gedaan (voor plannen/besluiten in kolom 3 en 4). Hierover moet het bevoegd gezag een besluit nemen; dat besluit is nodig voor o.a. de aanvraag voor omgevingsvergunning. Een zonnepark staat als zodanig niet op de D-lijst in het Besluit m.e.r. waardoor er geen vormvrije m.e.r.-beoordeling nodig is.

Ook indien het project zou worden geschaard onder de categorie D9 (landinrichtingsproject) blijft het echter ruimschoots onder de drempelwaarde voor landinrichtingsprojecten uit het Besluit m.e.r. (125 hectare). In de uitspraak 201807860/1/A1 van de Raad van State op 14 augustus 2019, wordt aangegeven dat het in dat proces beschouwde zonnepark van 4,3 hectare niet als een landinrichtingsproject, een stedelijke ontwikkeling, of een industriële installatie gezien kan worden. Voor dat zonnepark is geen vormvrije m.e.r.-beoordeling nodig.

Gelet op de omvang van het project Noordermeerdijk (circa 45 hectare veldopstellingen), de kenmerken van het project (zonnepark), het gebied (bestaand windpark) en de aard van de effecten (zeer beperkt), wordt geconcludeerd dat het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling of

het doorlopen van een m.e.r.-procedure niet nodig is. Het bevoegd gezag onderstreept deze conclusie en heeft het besluit genomen dat er geen vormvrije m.e.r.-beoordeling nodig is.

Bevoegd gezag

De bouw van het zonnepark is vergunningplichtig op grond van artikel 2.1, lid 1, onder a en c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Het opgestelde vermogen van dit project is ongeveer 90 MW, waardoor bij dit project in beginsel, op grond van artikel 9b, eerste lid, onder b, en het vierde lid van de Elektriciteitswet 1998, de Minister het bevoegd gezag voor de coördinatie van de procedure.

De initiatiefnemer heeft met het ministerie van Economische Zaken overleg gehad en hen verzocht de Rijkscoördinatieregeling buiten toepassing te laten verklaren. De gemeente Noordoostpolder is voornemens eenzelfde verzoek bij het ministerie in te dienen.

Mocht het ministerie akkoord gaan met het buiten toepassing verklaren van de Rijkscoördinatieregeling, dan is het college van burgemeester en wethouders volledig bevoegd gezag voor het verlenen van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan. Normaliter dient de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen af te geven. De raad heeft in haar vergadering van 19 december 2019 besloten dat voor omgevingsvergunningen die hun grondslag vinden in de structuurvisie 'Zon in de Polder' geen verklaring van geen bedenkingen benodigd is¹.

1.4 Leeswijzer

Dit hoofdstuk geeft de inleiding tot het project. In hoofdstuk 2 wordt het beleidskader geschetst. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van de huidige situatie in en om het plangebied. Het plan voor het zonnepark komt in hoofdstuk 4 aan de orde. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de onderzoeken beschreven. Hoofdstuk 6 geeft ten slotte een toelichting op respectievelijk de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van dit plan.

¹ Besluitpunt 4: De lijst van gevallen met categorieën waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen zoals bedoeld in artikel 2.27 Wabo, juncto artikel 6.5 lid 3 Besluit omgevingsrecht, uitbreiden met een lid k voor de aanvraag van omgevingsvergunningen die hun grondslag vinden in de structuurvisie 'Zon in de Polder'.

2 BELEIDSKADER

Dit hoofdstuk beschrijft beleid en wet- en regelgeving specifiek op het gebied van duurzame (zonne-)energie en ruimtelijke ordening. Hierbij komen eveneens nut en noodzaak van zonne-energie aan de orde, waarbij de doelstellingen van Rijk, provincie en gemeente voor duurzame energie zijn toegelicht. In de volgende hoofdstukken (4 en verder) wordt specifiek ingegaan op welke wijze het beoogde zonnepark Noordermeerdijk voldoet aan het in hoofdstuk 2 beschreven beleidskader.

2.1 Rijksbeleid nut en noodzaak zonne-energie

Energieakkoord voor duurzame groei

De Nederlandse energiehuishouding moet duurzamer en minder afhankelijk worden van eindige fossiele brandstoffen, aldus het Energierapport 2015. Energie is een noodzakelijke voorwaarde voor het functioneren van de samenleving in alle facetten. Afnemers moeten kunnen rekenen op betrouwbare energie tegen concurrerende prijzen. Met het oog op het klimaat en de afnemende beschikbaarheid van fossiele brandstoffen is een overgang naar een duurzame energiehuishouding nodig.

De energiesector in Nederland is verantwoordelijk voor meer dan twintig procent van de uitstoot van broeikasgassen. De uitstoot van broeikasgassen als gevolg van de energiebehoefte kan worden beperkt door energiebesparing en door grootschalige inzet van duurzame energiebronnen. Een dergelijke omschakeling in de Nederlandse energievoorziening betekent een forse inspanning. Deze ambities sluiten aan bij in Europees verband geformuleerde doelstellingen waaraan de lidstaten zich gecommitteerd hebben. In 2013 hebben ruim veertig organisaties, waaronder de overheid, werkgevers, vakbeweging, natuur- en milieuorganisaties, andere maatschappelijke organisaties en financiële instellingen zich verbonden aan het Energieakkoord voor duurzame groei (hierna: Energieakkoord, 2013)². Met het Energieakkoord komt een duurzame energievoorziening een stap dichterbij. In het Energieakkoord is vastgelegd dat in 2020 14% van alle energie duurzaam moet zijn opgewekt met een verdere stijging van dit aandeel naar 16% in 2023. Het doel van het akkoord is bovendien dat het nieuwe banen oplevert en een positief effect heeft op de energierekening van consumenten. In het akkoord zijn tien pijlers opgenomen die moeten leiden tot een duurzame energieopwekking. Het opschalen van hernieuwbare energieopwekking vormt één van deze pijlers.

Energierapport 2016

Het Energierapport 2016³ geeft aan dat Nederland voor de uitdaging staat om de uitstoot van broeikasgassen drastisch terug te brengen, waarbij in de 2e helft van de 21e eeuw, zoals afgesproken in het klimaatakkoord van Parijs (2015) er mondiaal een balans moet zijn tussen de uitstoot en vastlegging van broeikasgassen (ofwel klimaatneutraliteit). Het kabinet houdt dus onverkort vast aan de Europese afspraken voor 2020, 2030 en 2050 en aan de afspraken uit het Energieakkoord die samen met milieuorganisaties, bedrijfsleven en overheden zijn gemaakt. Het Energierapport geeft daarom een integrale visie op de toekomstige

² "Energieakkoord voor duurzame groei", Sociaal-Economische Raad (SER), september 2013. Geraadpleegd van: <http://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>

³ "Energierapport 2016 - Transitie naar duurzaam", Ministerie van Economische Zaken, januari 2016. Geraadpleegd van: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/01/18/energiebericht-transitie-naar-duurzaam>

energievoorziening van Nederland. Het kabinet stelt voor de transitie naar duurzame energie drie uitgangspunten centraal:

1. Sturen op CO₂-reductie;
2. Verzilveren van de economische kansen die de energietransitie biedt;
3. Integreren van energie in het ruimtelijk beleid.

De Nederlandse energiehuishouding moet duurzamer en minder afhankelijk worden van eindige fossiele brandstoffen. Het kabinet wil onder meer de uitstoot van broeikasgassen in 2050 met 80-95% terugdringen op Europees niveau. Op dit moment zijn we voor onze energievoorziening nog voor ruim 90% afhankelijk van fossiele brandstoffen. De energietransitie biedt bovendien kansen voor behoud en ontwikkeling van het Nederlandse verdienvermogen.

Volgens het Energierapport 2016⁴ zijn de belangrijkste vormen van hernieuwbare energie in Nederland zonne-energie, windenergie, bio-energie en aardwarmte. Een kleinere rol spelen waterkracht, omgevingswarmte (warmtepompen in woningen) en energie uit potentieel verschil zoet-zout (osmose-energie of 'blue energy'). Hoewel grijze energie uit fossiele energiebronnen in de komende decennia nodig blijft, zal hernieuwbare energie een steeds groter onderdeel gaan uitmaken van de energiemix. Zonne-energie speelt daarbij een belangrijke rol omdat het relatief eenvoudig te installeren is in tegenstelling tot bijvoorbeeld wind op zee. Daarnaast is de winning van zonne-energie middels PV-panelen een beproefde technologie.

Ten slotte heeft de energietransitie alleen kans van slagen als vroegtijdig en zorgvuldig het gesprek wordt aangegaan met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties over de ruimtelijke inpassing van productie, opslag en transport van energie. Zoveel als mogelijk moet gezamenlijk de afweging plaatsvinden tussen de bijdrage van een initiatief aan de energievoorziening en de overlast of risico's die dit voor omwonenden met zich meebrengt. Dit wordt de 'energiedialoog' genoemd.

Nationaal Klimaatakkoord 2019⁵

Om de doelen te halen die in het Klimaatakkoord van Parijs zijn afgesproken heeft Nederland een nationaal Klimaatakkoord opgesteld. In het Klimaatakkoord, onder regie van het kabinet, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden concrete afspraken gemaakt over de maatregelen waarmee de CO₂-uitstoot in Nederland gehalveerd kan worden. Het centrale doel is het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met ten minste 49% ten opzichte van 1990. Het vergroten van de opwek van hernieuwbare energie levert hier een belangrijke bijdrage aan.

Het kabinet wil zoveel mogelijk elektriciteit halen uit zon en wind. Naast wind op zee zullen ook op land kansen worden verzilverd voor meer productie van hernieuwbaar opgewekte elektriciteit. Voorzien wordt een rijk geschakeerd, overwegend decentraal, hernieuwbaar elektriciteitssysteem in 2050 met richting 2030 vooraleerst Wind op Land (WOL) en Zon-PV. Voor de opgave wordt onderscheid gemaakt tussen de kleinschalige productie van Zon-PV bij voornamelijk huishoudens en de meer grootschalige productie op land en op daken, zoals op dit moment gestimuleerd wordt met behulp van de SDE+.

⁴ Ministerie van Economische Zaken, januari 2016

⁵ Gepubliceerd door het kabinet op 28 juni 2019

De productie van hernieuwbare energie moet verviervoudigen. De productie op zee moet worden uitgebreid, maar ook de productie zon en wind op land. In de hoofdlijnen staat als doel beschreven dat in 2030 via windenergie en zonne-energie 35 TWh (Terawattuur) wordt gerealiseerd. Ook wordt benadrukt dat de beschikbare ruimte zo efficiënt mogelijk benut moet worden door meervoudig ruimtegebruik. Vraag en aanbod dienen zoveel mogelijk bij elkaar gebracht te worden. Ten slotte is gesteld dat het belangrijk is om te zoeken naar functiecombinaties en aan te sluiten bij specifieke kwaliteiten van het gebied.

Overheden zullen de initiatieven voor de duurzame elektriciteitsproductie voornamelijk aan de markt overlaten. De markt is in dit geval een verzamelterm voor alle soorten van initiatiefnemers: van projectontwikkelaars tot energiecoöperaties. Vanuit dat uitgangspunt geredeneerd moet het voor de initiatiefnemers aantrekkelijk worden gemaakt om projecten op te zetten.

Klimaatwet

De Eerste Kamer heeft op 28 mei 2019 het initiatiefwetsvoorstel voor de Klimaatwet aangenomen. Het voorstel stelt klimaatdoelstellingen voor de regering vast. Tegelijkertijd is het een kader voor de ontwikkeling, effectmeting en wijze van verantwoording van het beleid dat moet leiden tot het halen van de wettelijke vastgelegde klimaatdoelstellingen. Hoofddoel van het voorstel is het als resultaat bereiken van 95% broeikasgasreductie in Nederland in 2050 ten opzichte van 1990 en als tussendoel streven naar 49% broeikasgasreductie in 2030 ten opzichte van 1990. Daarnaast bevat het voorstel als neven doel het streven naar 100% CO₂-neutrale elektriciteitsproductie in 2050 (bron: website Eerste Kamer der Staten-Generaal⁶).

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft het integrale ruimtelijke beleidskader van het Rijk weer. In dit beleidsstuk worden ruimtelijke nationale opgaves, doelen en belangen voor de komende tientallen jaren geschetst. Een nationaal belang dat wordt besproken is het belang van ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en energietransitie. Het Rijk stelt op het gebied van energie dat voor de opwekking en het transport van energie voldoende ruimte gereserveerd moet worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen als zon, wind, biomassa en geothermie in de totale energievoorziening moet omhoog. Verder wordt beschreven dat het bieden van ruimte aan duurzame energie als zonne-energie en biomassa de primaire taak is van de provincies en gemeenten. Rijksbeleid op het gebied van duurzame energie beperkt zich enkel tot windenergie.

Ontwerp Nationale Omgevingsvisie

Vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet in 2022 is in juni 2019 het ontwerp voor de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) gepubliceerd. In april 2020 verscheen een kamerbrief met aanscherpingen en aanvullende keuzes op de ontwerp-NOVI. In de NOVI wordt de lange termijn visie voor heel Nederland beschreven. De NOVI bevat uitgangspunten op het gebied van ruimtelijke ordening in Nederland en de Noordzee.

In de ontwerp-NOVI is een voorkeursvolgorde voor de uitrol van zonnepanelen opgenomen. Om te stimuleren dat locaties zorgvuldig worden uitgekozen, heeft het Rijk in samenwerking

⁶ Geraadpleegd via: https://www.eerstekamer.nl/nieuws/20190528/klimaatwet_aangenomen_door_eerste

met medeoverheden en andere stakeholders een voorkeursvolgorde uitgewerkt. De voorkeursvolgorde is als volgt:

- Zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen: omdat hier al sprake is van bebouwing zal het introduceren van zonnepanelen op deze plekken volgens de overheid doorgaans minder invloed hebben op de kenmerken of identiteit van een gebied;
- Onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur: vanuit de principes hiervoor hebben de onbenutte terreinen in bebouwd gebied de tweede voorkeur;
- Landelijk gebied: om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. Ook in dat geval gaat de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties. Hoewel natuur- en landbouwgebieden daarbij niet volledig worden uitgesloten, ligt de voorkeur bij gronden met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren of areaal in beheer van het Rijk (zoals Rijkswaterstaat, ProRail, Staatsbosbeheer), waaronder waar mogelijk bermen van spoor- en autowegen.

Zonnepark Noordermeerdijk past binnen de voorkeursvolgorde uit de ontwerp-NOVI. Het plangebied is namelijk, naast de agrarische functie, ook in gebruik door windmolens. Zoals in de ontwerp-NOVI is beschreven ligt de voorkeur in het landelijk gebied bij gronden met een slimme functiecombinatie. De bestaande elektrische infrastructuur en toegangswegen van het windpark kunnen nu ook door het zonnepark worden gebruikt.

Ladder duurzame verstedelijking

In artikel 3.1.6, lid 2 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is voorgeschreven, dat indien een bestemmingsplan 'een nieuwe stedelijke ontwikkeling' mogelijk maakt, in de toelichting van het plan een verantwoording daarvan moet plaatsvinden volgens de systematiek van de ladder voor duurzame verstedelijking. Een zonnepark betreft geen stedelijke functie in de zin van de ladder voor duurzame verstedelijking. Dit vloeit voort uit jurisprudentie (uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van 23 januari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:178):

“Uit overweging 6.2 van de uitspraak van 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724, blijkt dat de Afdeling diverse voorzieningen op het gebied van energieopwekking en -distributie niet als stedelijke ontwikkeling heeft aangemerkt. Genoemd worden: een hoogspanningsverbinding, een windturbinepark en een transformatorstation. Naar het oordeel van de Afdeling is er geen aanleiding voor een andere benadering met betrekking tot een zonnepark, dat naar zijn aard niet wezenlijk verschilt van een windturbinepark. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat een zonnepark, net als een windturbinepark, zich bij uitstek niet goed leent om binnen bestaand stedelijk gebied te worden gerealiseerd. De toepasselijkheid van de ladder voor duurzame verstedelijking als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro op een dergelijke voorziening zou daarentegen juist tot gevolg hebben dat het bevoegde bestuursorgaan telkens zou moeten motiveren waarom deze voorziening niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden voorzien. Dit vindt de Afdeling in het licht van het doel en de strekking van de ladder voor duurzame verstedelijking een onlogische consequentie.”

Conclusie Rijksbeleid

De realisatie van dit zonnepark draagt bij aan de ambitie en doelstellingen van het Rijk om het aandeel van duurzame energiebronnen als zon, wind, biomassa en geothermie in de totale energievoorziening te verhogen.

2.2 Provinciaal beleid

In deze paragraaf wordt het provinciaal ruimtelijk beleid besproken voor de aanleg van een zonnepark op deze locatie. Dit ruimtelijk beleid wordt als toetsingskader gebruikt voor het initiatief van het plaatsen van een zonnepark.

Omgevingsvisie Provincie Flevoland

In november 2017 heeft de provincie Flevoland een Omgevingsvisie⁷ opgesteld waarin zij alle maatschappelijke opgaves van de provincie benoemt.

De energietransitie is één van die opgaves uit de omgevingsvisie. De provincie Flevoland heeft de ambitie om in 2050 volledig energieneutraal te zijn. Flevoland wil bekend staan als de provincie die draait op duurzame energie en als partij die de energietransitie slagvaardig aanpakt. In de provincie wordt zo min mogelijk energie verbruikt en wordt de energie die wel wordt verbruikt door de gebruiker zelf (decentraal) opgewekt of wordt die energie in de omgeving (centraal) duurzaam opgewekt. De ambitie is om in Flevoland hoofdzakelijk energie neutrale en energie producerende woningen en bedrijven te hebben. Alle pijlen zijn erop gericht om in 2050 geen fossiel gas meer in de Flevolandse huizen en bedrijven te gebruiken. Men verwacht dat zodoende duizenden nieuwe banen ontstaan en Flevoland bekend is geworden hun energiekennis.

Samen met gemeenten en andere partners zet de provincie in op energieneutrale steden en dorpen. Hierbij ondersteunt ze inwoners en ondernemers met de verandering in hun energiegebruik, zowel het beperken van energiegebruik als het zelf opwekken van duurzame energie. De provincie biedt ruimte voor het opwekken van duurzame energie. Hierbij stelt de provincie de voorwaarde dat de lusten (economisch profijt) en lasten (ruimtelijke impact) op een evenwichtige wijze worden gedeeld door de Flevolandse.

Omgevingsprogramma (inclusief structuurvisie zon) provincie Flevoland

In het omgevingsprogramma (vastgesteld op 27 februari 2019) is in paragraaf 6.1.2.2. de structuurvisie zon (vastgesteld op 18 juli 2018) opgenomen. De aanleiding en doelstelling ten aanzien van zonne-energie zijn de volgende:

- Er zijn vele initiatiefnemers voor zonneparken in Flevoland. Door ruimte te bieden aan grondgebonden zonne-energie biedt de provincie ruimte aan gemeenten om initiatieven duidelijk en eenduidig te behandelen en wordt meebewogen met de maatschappelijke vraag.
- Tot nu toe was er geen provinciaal beleid dat specifiek is toegesneden op zonne-energie. Daarom is het toetsingskader voor initiatieven nu gevormd door algemeen beleid inzake de toelaatbaarheid van bebouwing. Dit specifieke beleidskader voor grondgebonden zonne-energie biedt daarmee perspectief.
- Om ruimte en duidelijkheid te bieden is verruiming van het beleid nodig, tegelijkertijd moet overregulering voorkomen worden om initiatieven niet in de kiem te smoren.
- Het beleidskader is een leidraad, primair gericht op gemeenten zodat zij zelf nadere invulling hieraan kunnen geven en komen tot een goede afstemming tussen landelijk gebied en stedelijk gebied.

⁷ Provincie Flevoland, Omgevingsvisie Flevoland-FlevolandStraks, 8 november 2017.

- De provincie biedt ruimte aan grondgebonden zonne-energie aan de hand van nieuwe beleidsinstrumenten.
- Het beleidskader voor zonne-energie is een verruiming van provinciaal beleid. Dit houdt in het toestaan van bouwwerken buiten het agrarisch bouwperceel voor wat betreft installaties voor grondgebonden zonne-energie.
- Een belangrijk uitgangspunt is vertrouwen: vertrouwen in de Flevolandse initiatiefnemers en in de medeoverheden bij de nadere invulling van het beleidskader.

De energieopgave van Flevoland is groot. Om in 2050 energieneutraal te zijn is het, naast het verminderen van het energieverbruik, nodig om 41,5 Petajoules (PJ) duurzame energie op te wekken⁸. Dit kan opgewekt worden uit o.a. wind, biomassa, geothermie, zon. De provincie heeft de ambitie om 15 PJ van de totale energieopgave te bereiken met zonne-energie. Het uitgangspunt is dat maximaal 2/3 hiervan (10 PJ) op daken gerealiseerd kan worden. Zodoende is er dan een resterende opwek nodig van minimaal 5 PJ grondgebonden zonne-energie. Hiervan kan zo'n 1,5 PJ grondgebonden zonne-energie in het stedelijk gebied worden opgewekt, bijvoorbeeld door braakliggende (bedrijven)terreinen (tijdelijk) in te richten met zonnepanelen. Daarnaast is een minimale opwek nodig van 3,5 PJ grondgebonden zonne-energie in het landelijk gebied. Een minimaal benodigde opwek van 3,5 PJ aan grondgebonden zonne-energie in het landelijk gebied vertaalt zich ruimtelijk in een minimaal benodigd oppervlakte aan zonnepanelen van 1.000 hectare. De provincie Flevoland ziet deze 1.000 hectare momenteel als maximale hoeveelheid grond die beschikbaar gesteld moet worden voor de invulling van de Flevolandse energieopgave met grondgebonden zonne-energie in het landelijk gebied. Als uit nieuwe inzichten blijkt dat de opgave anders is, dan kan dit worden bijgesteld. Met de vaststelling van de structuurvisie zon wordt nog niet de ruimte voor 1.000 hectare vrijgegeven, maar er wordt ruimte geboden voor maximaal 500 hectare aan grondgebonden zonne-energie in het landelijk gebied.

De provincie Flevoland beseft dat de omgang met de relatief nieuwe vorm van energieopwekking het beste in een dialoog met experts, initiatiefnemers en gemeenten vorm kan krijgen. Om die reden moeten zonneparken worden ontwikkeld in lijn met "Het Verhaal van Flevoland" (zoals de provincie dit noemt). De provincie Flevoland geeft gemeenten bouwstenen die ruimte bieden om zelf beleid voor grondgebonden zonne-energie in landelijk gebied te maken en hierdoor mee te bewegen met de maatschappelijke vraag betreffende grondgebonden zonne-energie in het landelijk gebied. Uitgangspunt van het beleid is 'ja, mits': de provincie biedt geen pasklaar antwoord voor ieder initiatief, maar biedt met de bouwstenen een leidraad voor gemeenten om invulling te geven aan het mogelijk maken van grondgebonden zonne-energie in het landelijk gebied.

Uitgangspunt bij het mogelijk maken van initiatieven zijn de volgende 6 bouwstenen:

1. Initiatief staat centraal;
2. Opgave voorop;
3. Bundel en combineer;
4. Houd rekening met (landschappelijke) kwaliteiten;
5. Een zonnepark is tijdelijk;
6. Betrokkenheid en draagvlak.

⁸ Dit volgt uit het onderzoek "Verkenning energietransitie Flevoland" dat in 2015 door ECN, Posad en Ecofys is uitgevoerd.

Bouwsteen I Initiatief staat centraal

De provincie biedt ruimte aan initiatieven die bijdragen aan de realisatie van de opgave duurzame energie en matchen met het verhaal van Flevoland. Vanuit het initiatief zal moeten worden aangetoond hoe het initiatief past in de opgave.

Initiatieven worden integraal benaderd en gezien vanuit ruimtelijk, maatschappelijk en economisch perspectief. Initiatiefnemers zijn gebaat bij overheden die als één overheid optreden. De provincie geeft gemeenten de gelegenheid het voortouw te nemen om invulling te geven aan het bieden van ruimte voor grondgebonden zon in lijn met deze gedachte en de andere vijf bouwstenen.

Bouwsteen II Opgave voorop

Het is van provinciaal belang dat de opgave 'Duurzame Energie' wordt gerealiseerd. Concreet houdt dit in dat Flevoland in 2030 bekend staat als de provincie die draait op duurzame energie. Onder andere doordat er voldoende ruimte is voor Flevolandse om zelf hun energie op te wekken. De opgave 'Duurzame Energie' is één van de opgaven uit de Omgevingsvisie FlevolandStraks. Van belang is de afstemming tussen meer duurzame energie, ruimtelijke kwaliteit en maatschappelijke betrokkenheid. Deze bouwsteen zorgt ervoor dat initiatieven versterkend werken op de opgaven.

Bouwsteen III Bundel en combineer

Bundel zonneparken waar mogelijk met (bestaande) dragende (ruimtelijke) structuren (bijvoorbeeld doordat er een relatie is tussen opwekking en gebruik). Dit passend bij de maat en schaal van de omgeving. Zorg bij voorkeur voor meervoudig ruimtegebruik. Het is belangrijk dat de netbeheerder(s) zo vroeg mogelijk worden betrokken bij (plannen voor) het ontwikkelen van zonneparken. Deze bouwsteen beoogt ook dat, waar mogelijk, initiatieven worden gebundeld, initiatiefnemers samen op te laten trekken en dat gebruik wordt gemaakt van bestaande sociale en organisatorische structuren.

Bouwsteen IV Houd rekening met (landschappelijke) kwaliteiten

We gaan hierbij uit van de kaders uit vigerend beleid. Sluit aan bij 'Het Verhaal van Flevoland' zoals benoemd in de Omgevingsvisie FlevolandStraks. Bezie hoe bij het ontwikkelen van zonneparken het Verhaal van Flevoland behouden, gekoesterd en versterkt kan worden. Dat gaat om het landschap en het karakter van de lokale gemeenschap; wat past bij hen? De omvang en inpassing van een zonnepark is afhankelijk van omgevingskenmerken, passend bij de schaal van het landschap van die plek.

Bouwsteen V Een zonnepark is tijdelijk

Om mee te kunnen gaan in technologische ontwikkelingen, bijv. om beter energetisch rendement te behalen, zijn zonneparken alleen toegestaan voor de periode van de technisch-economische levensduur (nu 25 jaar). Dit is vastgelegd in titel 2.2 van de Omgevingsverordening Flevoland. Zorg voor een evaluatiemoment en leg vast dat de gebruikte locaties na gebruik als zonnepark weer terug kunnen worden gebracht naar hun oorspronkelijke gebruik.

Bouwsteen VI Betrokkenheid en Draagvlak

Zorg ervoor dat de Flevolandse kunnen profiteren van het zonnepark. Dit kan bijvoorbeeld door financiële participatie mogelijk te maken, mede-eigenaarschap, bijdrage aan zonne-energie op daken en/of door lokale initiatieven mogelijk te maken. Daarbij kan gedacht worden aan een

financiële afdracht van zonneparken in het landelijk gebied zodat er gelden komen om zon op daken te stimuleren. Een initiatiefnemer geeft aan op welke wijze hij invulling geeft aan deze bouwsteen. Deze bouwsteen beoogt de Flevolander te helpen bij het invullen van zijn eigen energieopgave. Op deze manier kan de Flevolander zijn eigen energie opwekken. Initiatiefnemers hebben een inspanningsverplichting om draagvlak te creëren. De provincie Flevoland vindt betrokkenheid van burgers en bedrijven bij de ontwikkeling en deelname in de exploitatie van zonneparken belangrijk.

In paragraaf 0 wordt beschreven hoe dit plan invulling geeft aan de hiervoor genoemde bouwstenen.

Conclusie provinciaal beleid

Flevoland wil bekend staan als de provincie die draait op duurzame energie en als partij die de energietransitie slagvaardig aanpakt. Flevoland heeft het streven om in 2050 energieneutraal te zijn en wil dit bereiken door in te zetten op besparing en een mix aan duurzame energiebronnen. De provincie heeft de ambitie uitgesproken om een minimaal van 3,5 PJ grondgebonden zonne-energie in het landelijk gebied door marktpartijen te laten opwekken. De realisatie van onderhavige zonnepark draagt hieraan bij. Ook wordt met de realisatie invulling gegeven aan de bouwstenen van de provincie Flevoland. Dit is in meer detail te lezen in Tabel 4.1.

2.3 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Noordoostpolder 2025

Deze structuurvisie (vastgesteld op 15 januari 2014) vormt het gemeentelijke beleidskader voor ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente. In deze structuurvisie is te lezen dat de gemeente Noordoostpolder positief staat tegenover kansrijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie, zoals grootschalige opwekking van windenergie langs de dijken, geothermie, biomassastromen, grootschalige inzet van zonne-energie en de productie van biogas. Daarom biedt de gemeente deze ontwikkelingen (onder voorwaarden) ruimte. In 2019 heeft de gemeente door middel van een partiële herziening van de structuurvisie (Zon in de Polder) gebiedsgerichte beleidskaders voor zonneweides vastgesteld.

Ambitie duurzame energie

In het duurzaamheidsplan 2012-2015 (vastgesteld in mei 2012) is de ambitie opgenomen om in 2030 voldoende duurzame energie op te wekken om daarmee energieneutraal te zijn. Deze ambitie is ook genoemd in de structuurvisie Noordoostpolder 2025 (vastgesteld in januari 2014).

Partiële herziening structuurvisie - Zon in de Polder

De gemeente Noordoostpolder heeft een gebiedsgericht beleidskader voor zonneweides opgesteld (versie 'definitief concept d.d. 26 februari 2019', door de raad vastgesteld op 16 december 2019). De doelstelling voor het zonne-beleid is het bieden van ruimte voor het realiseren van zonneweides waarbij een zorgvuldige afweging wordt gemaakt tussen duurzaamheidsambities, economische en maatschappelijke belangen en landschappelijke inpassing. In het beleidskader is uitgewerkt hoe en op welke wijze richting kan worden gegeven aan de ontwikkeling en ruimtelijke inpassing van zonneweides.

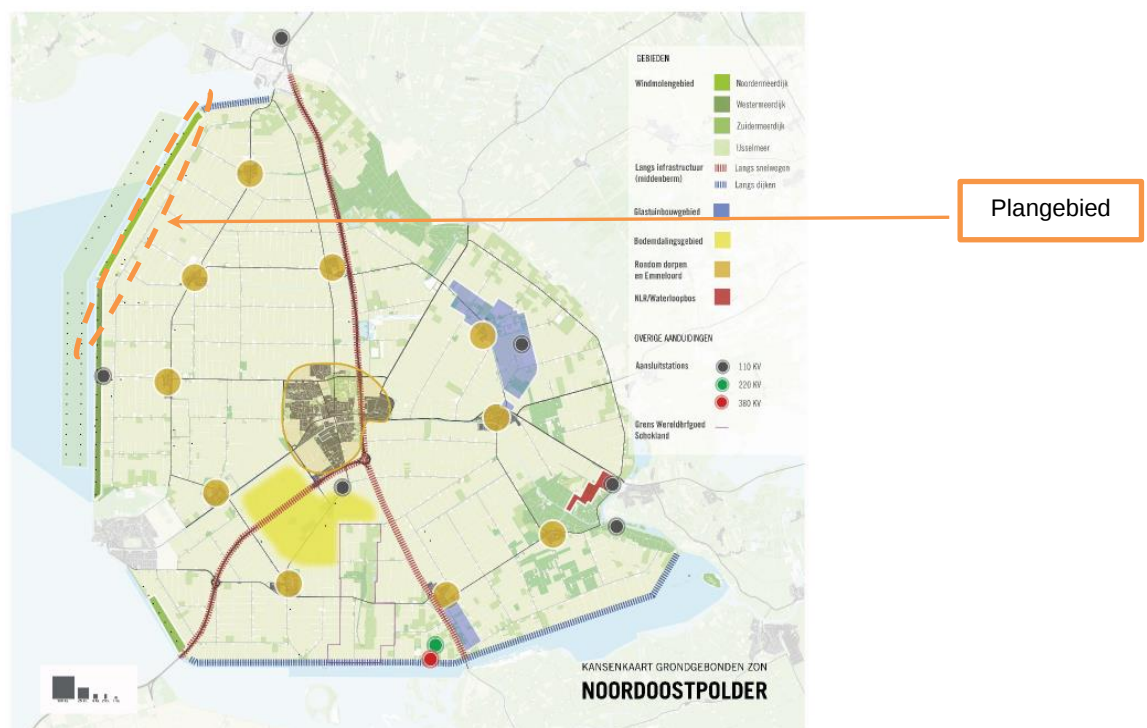
Bij het bepalen van kansen voor zonneweides in Noordoostpolder is uitgegaan van de

volgende principes:

1. Prioriteit ligt bij de realisatie van zon op dak.
2. Zuinig omgaan met landbouwgrond.
3. Passend bij de polder: heldere ontwerpprincipes.
4. Tijdelijke invulling van ongebruikte gronden.
5. Duurzaam ruimtegebruik: bundel en combineer waar mogelijk.
6. Maak slim gebruik van het elektriciteitsnetwerk.

Het hanteren van de hiervoor genoemde principes leverde een aantal gebieden op waar kansen voor zonneweides zijn. Deze gebieden zijn weergegeven in Figuur 2.1.

Figuur 2.1 Kansenskaart zonneweides Noordoostpolder

Bron: Zon in de Polder

Eén van de locaties die bij het vrijgeven van de verdelingsafspraken met de provincie in beeld komt is het windmolengebied. Met het windmolengebied wordt bedoeld het gebied Noordermeerdijk, Westermeerdijk, en Zuidermeerdijk ter hoogte van de windmolens. Ook het aangrenzende IJsselmeergebied wordt gerekend tot het windmolengebied. Het (landgebonden deel van het) Windmolengebied leent zich bij uitstek voor zonneweides vanwege koppeling met onderliggend net. Zonneweides in dit deelgebied zijn als passend in het landschap te beschouwen en kunnen de lijnvormige structuur van de dijk versterken. In het windmolengebied kan door de combinatie van 'wind' en 'zon' een 'duurzaamheidslandschap' worden gecreëerd tussen de voet van de dijk en de binnendijkse windturbines. Wel moeten er duidelijke randvoorwaarden worden opgesteld om versnippering en een rommelig beeld te voorkomen. Daarnaast heeft een smalle strook de voorkeur op basis van het uitgangspunt 'zuinig omgaan met goede landbouwgrond' (bron: Zon in de Polder).

Het beleidskader Zon in de Polder geeft aan dat het in de afweging in het vergunningentraject het vooral gaat over:

- De geschiktheid van de locatie;
- De omvang en mogelijke uitstraling van de zonneweide ten opzichte van de locatie zelf;
- De directe omgeving en het landschap.

Naast de afweging op de hiervoor genoemde punten zal de gemeente ook beoordelen of de opzet van de zonneweide en de landschappelijke inpassing goed afgestemd zijn op de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de omgeving. Een voorwaarde voor het vergunnen van een zonneweide is een daarom een goed uitgewerkt inrichtingsplan met zorgvuldige aandacht voor landschappelijke inpassing.

Vanuit een landschappelijk oogpunt is in het buitengebied ruimte voor zowel kleinschalige, middelgrote als grootschalige initiatieven⁹.

Als ruimtelijke kader voor de locatie windmolengebied geldt:

- Eén rooilijn;
- Eén opstellingsrichting.

Deze ruimtelijke kaders worden in het landschappelijke inpassingsplan voor het zonnepark Noordermeerdijk uitgewerkt en worden in paragraaf 4.3 beschreven.

In eerste instantie stelt de gemeente de initiatiefnemers verantwoordelijk voor een zorgvuldig participatieproces, waarbij inwoners betrokken worden om mee te denken. Voordat de gemeente besluit om een aanvraag formeel in procedure te brengen, verwacht de gemeente dat de initiatiefnemer 'de omgeving' betreft bij de uitwerking van het initiatief. Concreet betekent dat dat de gemeente de initiatiefnemer verzoekt om een participatieplan op te stellen en dat ter beoordeling aan de gemeente voorlegt. Na instemming van de gemeente met het participatieplan, moet dit plan worden uitgevoerd. De uitkomsten van het participatieproces moet in een verslag worden vastgelegd, waarbij ook inzicht wordt gegeven in de wijze waarop de uitkomsten van het participatieproces worden verwerkt in het plan. Dit verslag moet bij de aanvraag omgevingsvergunning worden ingediend en zal betrokken worden bij de besluitvorming over het starten van de formele procedure.

Compensatie kan nodig zijn en hangt samen met de mate waarin een zonneweide ingepast kan worden in de omgeving. Daarnaast vraagt de gemeente initiatiefnemers om een participatiebijdrage van 500 euro per geïnstalleerde MWp.

In het participatieplan, dat ten behoeven van de realisatie van het zonnepark Noordermeerdijk is opgesteld, wordt aangegeven hoe het participatieproces is ingericht en met participatie wordt omgegaan. In paragraaf 6.2 wordt hier nader op ingegaan.

⁹ Globale indicatie: Kleinschalig zijn de zonneweides tot 2 hectare. Middelgroot zijn zonneweides van 2 tot 10 hectare. Grootschalig zijn zonneweides groter dan 10 hectare.

Conclusie gemeentelijk beleid

De ontwikkeling van het zonnepark Noordermeerdijk draagt bij aan de duurzaamheidsdoelstelling van de gemeente. In haar duurzaamheidsplan 2012-2015 heeft de gemeente de ambitie opgenomen om in 2030 voldoende duurzame energie op te wekken om daarmee energieneutraal te zijn. De gemeente geeft in haar beleid aan positief te staan tegenover kansrijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie. In het gebiedsgerichte beleidskader voor zonneweides (Zon in de Polder) wordt de Noordermeerdijk (windmolengebied) specifiek als kansrijke locatie voor zonneweide genoemd.

3 HUIDIGE SITUATIE

3.1 Functionele structuur

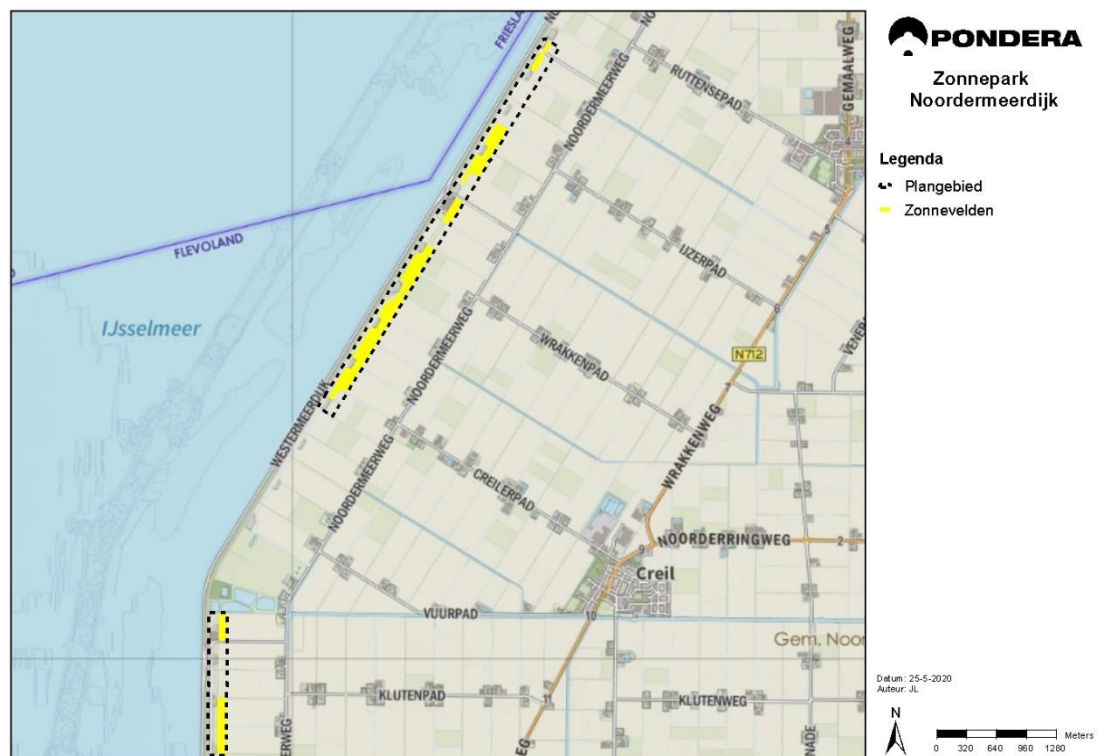
Het plangebied

Het zonnepark is gesitueerd in het westen van de gemeente Noordoostpolder in de provincie Flevoland (zie Figuur 3.1). Het plangebied betreft een lange smalle strook ten oosten van de Noordermeerdijk. Het plangebied bestaat uit meerdere kadastrale percelen die in eigendom zijn van verschillende grondeigenaren. Het plangebied is opgesplitst in twee delen (noordelijk en zuidelijk deel) omdat het plangebied niet aaneengesloten is.

Het plangebied betreft een open gebied. Hoewel er bomen langs de Noordermeerweg staan, is het plangebied tussen de bomen door zichtbaar vanaf de Noordermeerweg en de Westermeerweg. Het plangebied is niet zichtbaar vanaf de straat Noordermeerdijk omdat er tussen deze straat en het plangebied een dijk ligt.

Het zonnepark Noordermeerdijk is van tijdelijke aard en voor zolang de technisch-economische levensduur van het zonnepark dit toelaat. Nadat het park 25 jaar zonnestroom heeft geproduceerd wordt het zonnepark verwijderd en kunnen de grondeigenaren de grond weer voor eigen doeleinden gebruiken.

Figuur 3.1 Plangebied zonnepark

Bron: Pondera Consult

Gebruik

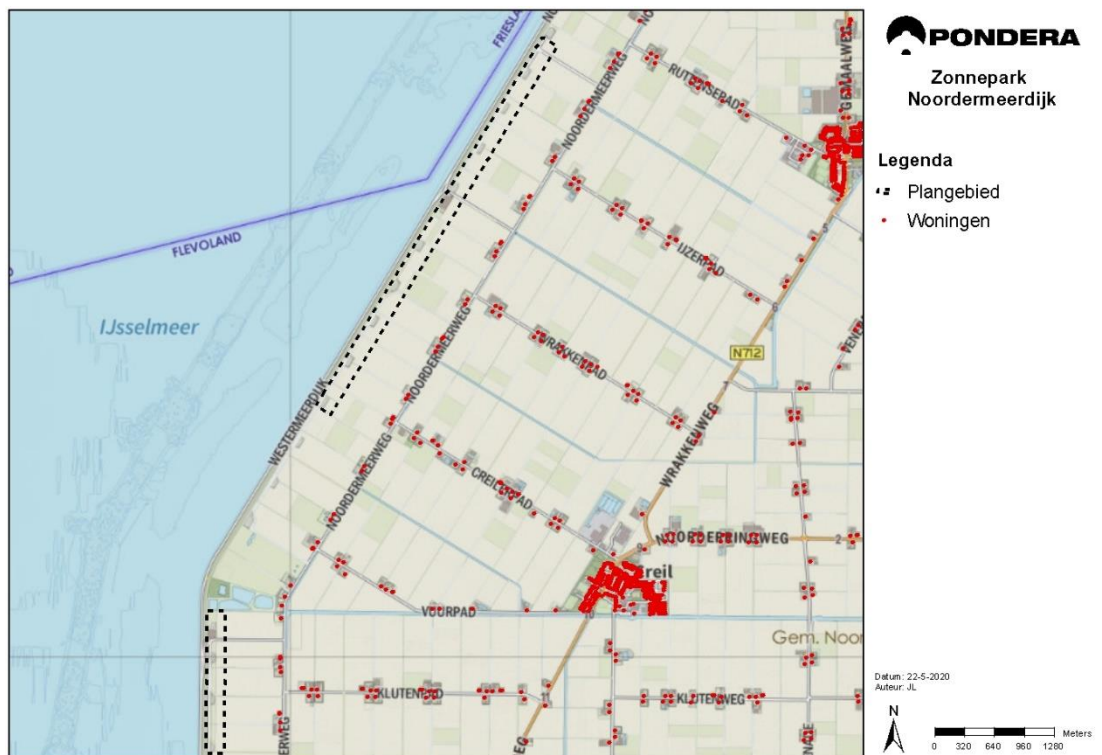
In het plangebied staan windmolens met bijbehorende opstelplaatsen en toegangswegen. Ook staat er een opslagloods in zowel het noordelijk als zuidelijk deel van het plangebied. In de huidige situatie wordt het plangebied gebruikt voor agrarische doeleinden.

Boven het plangebied bevinden zich geen kabels of leidingen. Onder een gedeelte van het plangebied loopt een ondergrondse hoogspanningsleiding.

Nabijheid van woningen

De dichtstbijzijnde woningen bevinden zich op meer dan 600 meter ten (zuid)oosten van de grens van het plangebied en zijn gelegen aan de Noordermeerweg (noordelijk gedeelte) en de Westermeerweg (zuidelijk gedeelte) (zie Figuur 3.2). De woningen in de kernen van Rutten en Creil bevinden zich op meer dan 3 kilometer van het plangebied.

Figuur 3.2 Het plangebied en omliggende woningen

Bron: Pondera Consult

Water

Ten westen van het plangebied ligt het IJsselmeer. Rond en binnen het plangebied zijn diverse (kavel)sloten aanwezig.

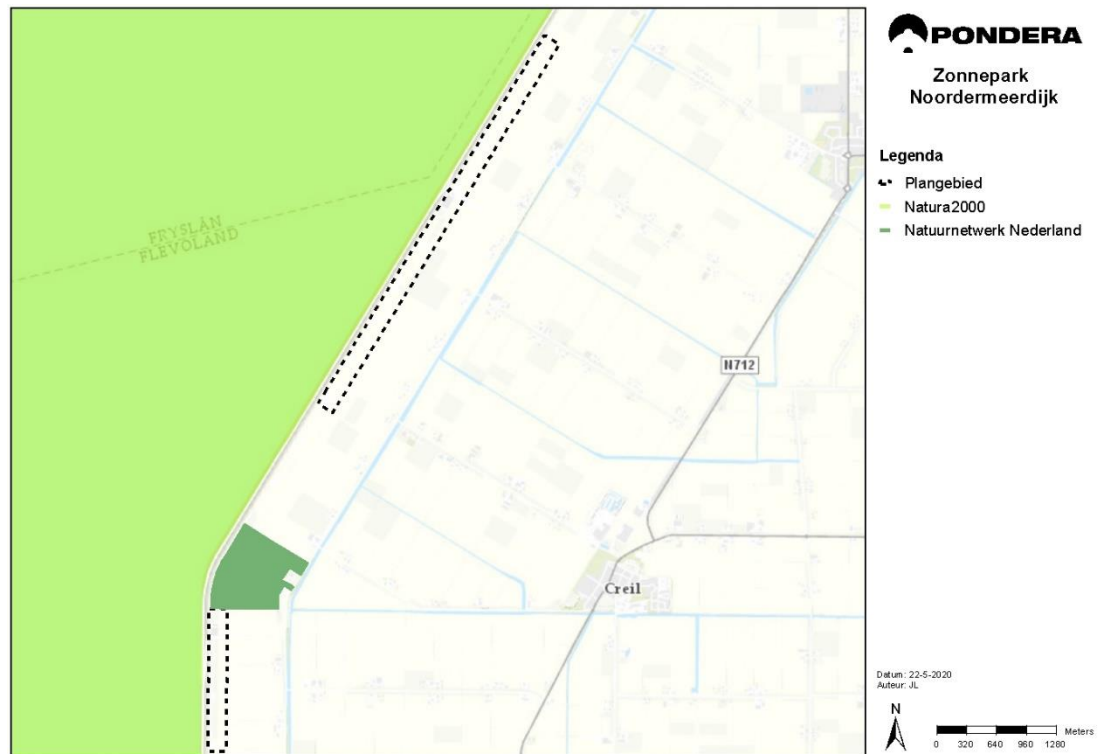
Infrastructuur

Op circa 650 meter ten (zuid)oosten van het plangebied loopt de Noordermeerweg en de Westermeerweg. Door het noordelijk deel van het plangebied loopt het Noordermeerpolderpad naar een daar gelegen loods. Door het zuidelijk deel loopt het Zuidermeerpolderpad. De toegangswegen naar de windturbines zijn niet openbaar toegankelijk maar zullen wel gebruikt worden voor de bouw van het zonnepark.

Natuur

Het plangebied grenst aan het Natura 2000-gebied “IJsselmeer”. Tussen het noordelijk en zuidelijk deel van het plangebied ligt een gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland. Dit NNN-gebied heet “Rotterdamse Hoek” en grenst aan het zuidelijk deel van het plangebied. In Figuur 3.3 is de ligging van het plangebied in relatie tot de natuurgebieden weergegeven.

Figuur 3.3 Ligging Natura 2000- en NNN-gebieden

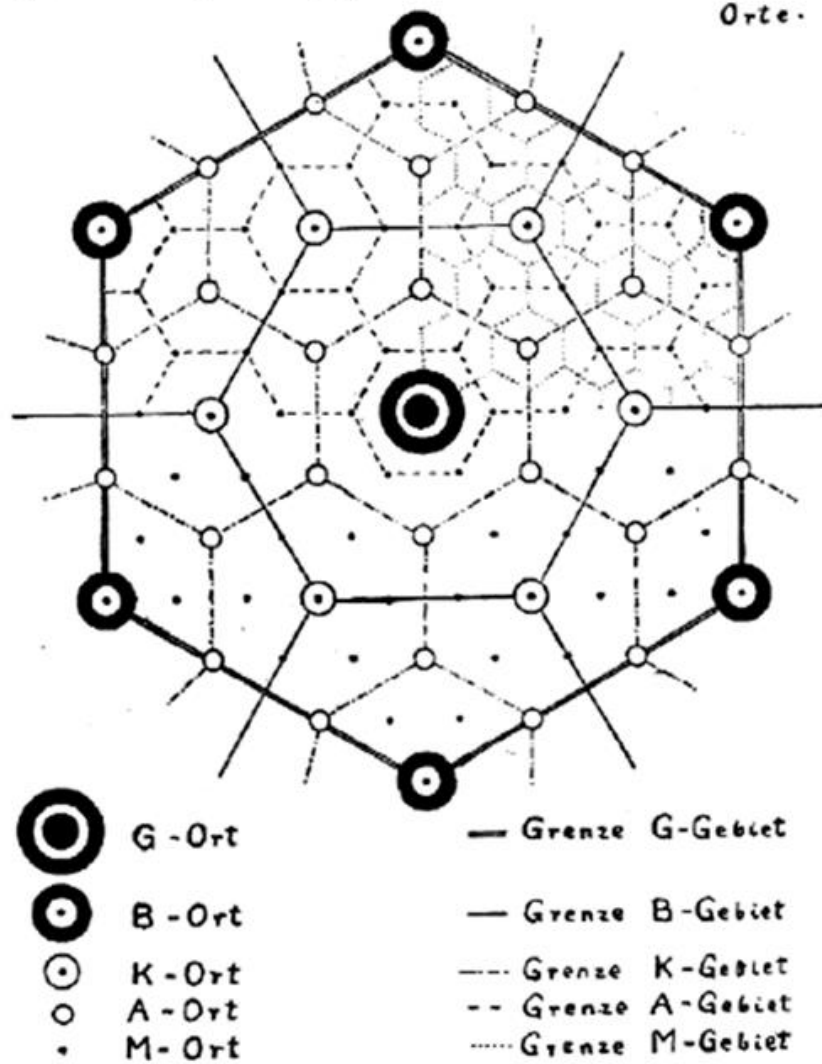
Bron: Pondera Consult

3.2 Landschappelijke structuur

Kenmerkend aan de Noordoostpolder is de rationele kavelstructuur met standaardkavels van 300 bij 800 meter (24 hectare). De polder is opgezet vanuit de Christaller's Centrale Plaatsentheorie (zie Figuur 3.4). Het model van Christaller is gebaseerd op een regelmaat in de grootte van steden, hun onderlinge afstanden en hun voorzieningen. In de topografie van de Noordoostpolder is nog veel van deze regelmaat terug te zien, met Emmeloord als grootste en centrale kern en een ring van dorpen daaromheen, zoals Ens, Nagele, Bant, Kraggenburg, Marknesse et cetera. De regelmaat in verkaveling en opzet vindt zijn einde aan de randen. De grens met het oude land aan de oostzijde en de grens met het Zwarte Water en IJsselmeer aan de zuid- en westzijde. Het plangebied ligt aan de grens met het IJsselmeer achter de Noordermeerdijk. Het is een open gebied met vrij zicht over de polder. Langs de Noordermeerweg en Westermeerweg staan bomen maar tussen de bomen door is er zicht op het plangebied.

Figuur 3.4 Christaller's Centrale Plaatsentheorie

Fig. 2. Die Ergänzungsgebiete im System der zentralen Orte.

Bron: Natuurlijke zaken

4 PLANBESCHRIJVING

4.1 Keuze voor een grootschalig zonnepark

De energietransitie vraagt om een energielandschap waarin steeds meer elektriciteit wordt opgewekt uit duurzame energiebronnen. Om de doelstellingen te halen is het nodig dat verschillende vormen van energieopwekking worden ingepast in het landschap. Zonne-energie is één van die duurzame energiebronnen uit deze energiemix. De opwekking van zonne-energie zorgt voor relatief weinig (negatieve) milieueffecten, maar er is wel sprake van een relatief groot ruimtebeslag. Een zonnepark is technisch eenvoudig aan te leggen zonder ingrijpende grondwerkzaamheden. Dit zorgt ervoor dat het realiseren van een zonnepark relatief eenvoudig is. Een alternatief op het gebied van zonne-energie is het plaatsen van zonnepanelen op daken. Echter, niet al het dakoppervlak in Nederland is geschikt voor het opwekken van zonne-energie. Daarnaast worden de ambities en doelstellingen, zoals beschreven in hoofdstuk 2 niet gehaald door enkel zonnepanelen op daken. Grondgebonden zonneparken zijn daarom nodig om de doelstellingen te behalen. In het ontwerp wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van kabels, leidingen, wegen en kraanopstelplaatsen ten behoeve van de exploitatie van de windturbines.

Het grootschalig opwekken van zonne-energie heeft voordelen ten opzichte van het decentraal en kleinschalig opwekken. Ten opzichte van kleinschalig opwekken van zonne-energie op bijvoorbeeld dakoppervlak levert het opwekken van zonne-energie op een groot zonnepark zoals bij het zonnepark Noordermeerdijk een belangrijk efficiencyvoordeel door onder andere schaalvoordelen en transport. Een groot zonnepark levert een grotere jaarproductie aan elektriciteit op en tegen lagere kosten dan meerdere kleinere parken.

Met de realisatie van het zonnepark ontstaat aan de dijken van de Noordoostpolder een grootschalig energielandschap. Hierin wordt de opwek van windenergie gecombineerd met zonne-energie. In het landschap worden twee vormen van duurzame energieopwekking met elkaar gecombineerd op één locatie. De opwekprofielen in de tijd van wind- en zonne-energie vullen elkaar goed aan: als het hard waait schijnt de zon vaak minder, en vice versa. Tot slot biedt deze combinatie van wind en zon mogelijkheden om de reeds aanwezige netinfrastructuur efficiënt te benutten.

4.2 Locatiekeuze

De locatie voor het zonnepark is door de initiatiefnemer gekozen op basis van een aantal technische, fysieke en sociaaleconomische uitgangspunten. De belangrijkste uitgangspunten voor de initiatiefnemer zijn:

- De locatie moet passen in het ruimtelijke beleid (zie hoofdstuk 2);
- De locatie is een aangewezen locatie voor een zonnepark;
- De locatie dient op voldoende afstand van omliggende (woon)bebouwing en de bebouwde kom te zijn gelegen, om eventuele hinder voor omwonenden te voorkomen;
- De locatie moet buiten beschermde natuurgebieden (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland) zijn gelegen;

- De locatie dient voldoende omvang te hebben om een substantieel opgesteld vermogen mogelijk te maken;
- De locatie moet geschikt zijn voor een zo efficiënt mogelijk gebruik van grondoppervlakte.

Het plangebied voor zonnepark Noordermeerdijk voldoet aan deze criteria.

4.3 Landschappelijke inpassing

Landschap heeft betrekking op de onderlinge samenhang tussen de elementen in een bepaald gebied en op de samenhang tussen een gebied en het gebruik daarvan. Landschap heeft ook te maken met de afleesbaarheid van die samenhang (het beeld). Landschap bestaat bij de gratie van waarneming en beleving door mensen én bij de gratie van verandering. Het is geen statisch begrip. Deze paragraaf omvat een beschrijving van de landschappelijke inpassing van het zonnepark die is ontwikkeld door Bureau Natuurlijke Zaken (zie bijlage I).

De in deze paragraaf opgenomen tekeningen zijn ook toegevoegd aan de aanvraag omgevingsvergunning en zijn daar meer in detail terug te vinden.

Figuur 4.1 laat het landschappelijk ontwerp van het zonnepark zien. Zonnepark Noordermeerdijk is opgebouwd uit twee delen. Een noordelijk en een zuidelijk deel.

Figuur 4.1 Ontwerp zonneweide Noordermeerdijk

Bron: Natuurlijke zaken

Ontwerpprincipes

De openheid van het landschap en het zicht, met name vanaf de dijk, reikt ver. Een hoge uniformiteit draagt bij aan de eenheid van het grootschalige landschap. De kwelsloot wordt aan oostelijke zijde voorzien van een strook van ca 20 m met flora en faunairijk grasland. De onderhoudsweg ten behoeve van de windturbines zijn verhoogd aangelegd. Achter deze verhoging staan de zonnepanelen opgesteld.

Haaks op de dijk gelegen sloten worden net als de hierboven genoemde sloten zoveel mogelijk ingericht met een natuurlijke oever. Rietkragen ondersteunen daarmee de lijnen het land in en verzachten de randen van de zonneakkers. Het kavelpatroon wordt met riet steviger aangezet en daardoor beter zichtbaar en leesbaar in het landschap. Ook zorgt het voor een groter leefgebied voor water gerelateerde fauna.

De ruimtelijke voorwaarden die bij het ontwerp zijn toegepast bestaan uit de volgende punten:

- Een open strook met een breedte (rooilijn) van circa 160 meter gemeten vanaf de kwelsloot;
- Eén opstelrichting per deelgebied. Voor het deelgebied Noordermeerdijk gaan we uit van een noordwest/ zuidoost opstelling;
- Een maximale en gelijke hoogte per deelgebied van 3,0 meter;
- De breedte van de repeterende stroken passend in de totale zone waarbinnen de zonneweide wordt gerealiseerd;
- Vanaf de dijkzijde en de wegzijde starten met een opgaande lijn panelen;
- Geen afscherming van de zonneweide door opgaande beplanting of maaiveldverhoging;
- Een deel van de bruto oppervlakte wordt ingericht ten behoeve van landschappelijke inpassing en het verhogen van de biodiversiteit;
- Stimuleren van biodiversiteit door de aanleg van stroken van natuurlijk ingericht en extensief beheerd kruidenrijk grasland tussen panelenrijen en aan de randen van de zonneweide.

Eindbeeld

Noordelijk deel (Noordermeerdijk)

De onderhavige ontwikkeling voorziet in een niet volledig aaneengesloten zonne-energie landschap. Het is aannemelijk dat in de tussenliggende velden nieuwe initiatieven voor de realisatie van zonneakkers ontstaan. Om de eenheid te waarborgen dienen ook op de ontwikkeling van deze toekomstige zonneakkers de nu gekozen ontwerpprincipes van toepassing te worden verklaard. Dit houdt in dat initiatieven die hierna volgen dezelfde ontwerpprincipes moeten toepassen om de eenheid op grote schaal te kunnen waarborgen. In samenspraak met elkaar zal een eenduidig beeld ontstaan, waarin de kavलगrenzen, materiaalgebruik en rooilijnen één geheel zullen vormen. Een eindbeeld wordt in Figuur 4.2 weergegeven.

Figuur 4.2 Eindbeeld (principe tekening) noordelijk deel

Bron: Natuurlijke zaken

Andere initiatiefnemers

Aan de Westermeerdijk en Noordermeerdijk zijn ook andere initiatiefnemers actief. Met de grootste andere initiatiefnemers heeft afstemming plaatsgevonden over de ruimtelijke inpassing. Het ontwerp van dit zonnepark zal aansluiten bij de ontwerpprincipes van de andere initiatiefnemers op de Westermeerdijk en Noordermeerdijk, wat resulteert in een gelijksoortige opstelling en gelijke rooilijn.

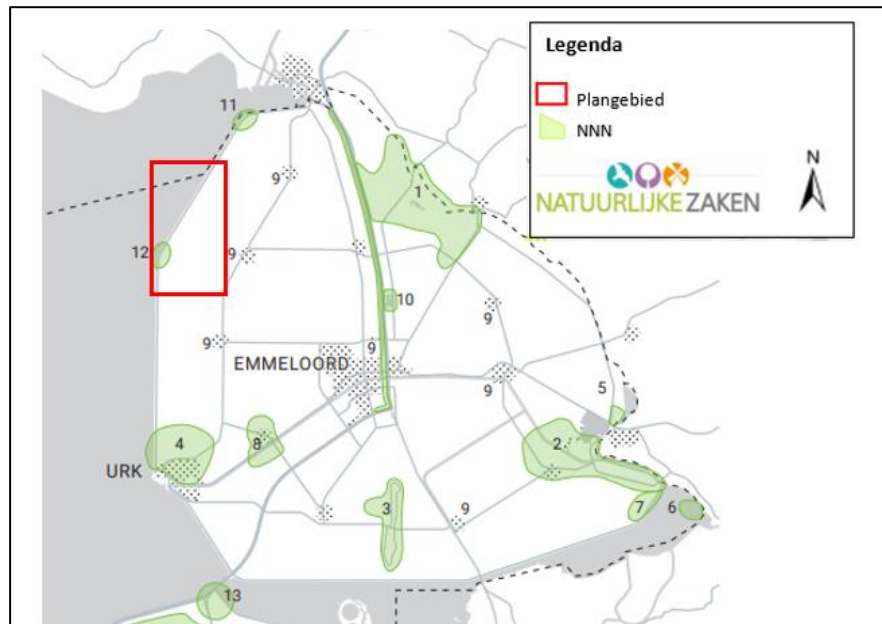
Opstelling panelen

De opstelling van de zonnepanelen zal in oost-west richting gebeuren. Er komen maximaal 11 rijen panelen. De panelen lopen van circa 1,0 meter boven de grond op tot een hoogte van maximaal 3,0 meter. De tafels met de panelen komen ongeveer één meter uit elkaar te staan, aan de bovenkant is 0,6 meter ruimte tussen de panelen.

Ecologie

Tussen het noordelijk en zuidelijk deel van de het zonnepark ligt het NNN-gebied "Rotterdamse hoek". In Figuur 4.3 is de ligging van Rotterdamse hoek weergegeven. Het NNN-gebied maakt geen deel uit van het plangebied. Wel grenzen enkele zonneakkers aan dit gebied.

Figuur 4.3 Begrenzings NNN-gebieden (nummer 12 correspondeert met 'de Rotterdamse hoek')

Bron: Natuurlijke Zaken

Ter voorbereiding van de aanleg van het zonnepark is er een ecologische quickscan uitgevoerd (zie bijlage II en paragraaf 5.2). De conclusie uit de quickscan is dat het zonnepark geen negatieve effecten voor de biodiversiteit heeft. De aanleg van de ecologische zone en de het feit dat de zonneakkers extensief worden ingericht ten gunste van de ontwikkeling van kruidenrijk grasland. Dit heeft naar verwachting een positief effect op de biodiversiteit. Het landschappelijk ingepaste zonnepark biedt een leefmilieu voor tal van insecten zoogdieren en vogelsoorten.

Ecologisch beheer

Op de zonneakkers staan de panelen op grond dat voorheen voor akkerbouw werd gebruikt. Door ecologisch beheer wordt de biodiversiteit verbeterd. Dit beheer wordt uitgevoerd door schapen extensief te laten begrazen. Op deze wijze ontstaat er een kruiden- en faunairijk grasland tussen en onder de zonnepanelen.

De natuurzone tussen dijk en zonneakker werd voorheen ook als akkerland gebruikt. Kruiden-faunairijk grasland wordt daar gerealiseerd met verschrallingsbeheer. Met behulp van extensieve begrazing door schapen en/of extensief maaibeheer zal het grasland verschrallen en een gevarieerder flora krijgen, dat maakt deze zone aantrekkelijk voor fauna. Ook kunnen er vogelakkers worden gerealiseerd. Indien nodig kan er door middel van jaarlijks maaien en afvoeren aanvullende verschralling plaatsvinden. Indien noodzakelijk zal begrazing in het voorjaar en in de zomer worden beperkt om de groei van bloemen te stimuleren.

In de natuurlijke oevers zal opgaande begroeiing met name riet ontstaan. Deze rietkraag biedt onderdak aan vogels, amfibieën en insecten. Door deze gefaseerd te maaien blijft er altijd hoog riet aanwezig ter beschutting.

In bijlage I landschappelijke inpassing is meer informatie te vinden over de bijdrage aan biodiversiteit en het ecologisch beheer.

Water

Sloten haaks op de dijk krijgen een natuurlijke oever. De oever wordt uitgegraven zodat er een plas-zone ontstaat. De vrijgekomen grond wordt naast de oever aangebracht en vormt slechts een kleine verhoging van het maaiveld. Op verzoek van het hoogheemraadschap wordt een strook van 5 meter breed wordt langs de kwelsloot vrij van obstakels gehouden voor onderhoudsdoeleinden.

4.4 Beschrijving van het plan

Zonnepark Noordermeerdijk bestaat uit een veldopstelling van zonnepanelen met een oppervlakte van ongeveer 45 hectare. Het park bestaat uit 2 delen (noordelijk deel en zuidelijk deel) met samen 16 zonneakkers. In Figuur 4.1 zijn de deelgebieden met de zonneakkers weergegeven. Het zonnepark bestaat uit ongeveer 174.000 panelen met een gezamenlijk opgesteld vermogen van ongeveer 90 megawatt(piek).

De belangrijkste kenmerken van het project zijn hieronder weergegeven op hoofdlijnen:

- De panelen in beide gebieden hebben een oost-west ligging;
- De panelen worden geplaatst op een daarvoor geïnstalleerd frame (ook wel tafel genoemd);
- De donker blauwe of zwarte panelen worden in portrait oriëntatie op tafels bevestigd;
- De opstellingen van de zonnepanelen resulteren in één rooilijn parallel aan de dijk;
- Deze tafels met panelen hebben een hoogte van maximaal 3,0 meter. Door de hogere opstelling van de zonnepanelen komt er meer licht onder de panelen op de bodem, en worden de trafo's minder zichtbaar;
- De tafels worden in de bodem verankerd met palen (zogenoemde 'rampalen' met een H-profiel), zodat slechts zeer beperkte ontgraving nodig is. De palen zijn eenvoudig na de exploitatieperiode te verwijderen zodat de grond voor andere doeleinden kan worden aangewend;
- De panelen van de zonneakkers vormen geen geheel aansluitend geheel; tussen de tafels worden telkens stroken van 1 meter vrijgehouden. Daarnaast sluiten de daken van de oost-west opstelling niet naadloos; er wordt bewust een ruimte van 0,6 meter opengelaten;
- Aan de noordzijden van de akkers worden met grasbetonplaten verharde onderhoudspaden aangelegd;
- Alle compactstations worden aan de oostzijde van het park geplaatst op een minimale afstand van 10 meter van de kabelstroken van het windpark. De compactstations hebben een maximale hoogte van 4 meter;
- Aan de oostkant van de zonneakkers wordt een donker/zwart staafmathekwerk van staal van maximaal 2,15 meter hoog geplaatst. Het hek wordt circa 15 centimeter boven de grond geplaatst zodat kleine zoogdieren zoals haas, kleine marters, vos, etc. toegang hebben tot de percelen. In Figuur 4.4 is een foto met een voorbeeld van het beoogde hekwerk opgenomen;

- Ter beveiliging van het park wordt op elke hoek van een perceel een 6 meter hoge cameramast met beveiligingscamera's geplaatst. Deze masten worden in lijn evenwijdig aan de dijk geplaatst;
- Bij het park wordt geen gebruik gemaakt van verlichting;
- Het zonnepark wordt volgens de landschappelijke inpassing zoals beschreven in paragraaf 4.3 ingericht.

Deze kenmerken gelden als de ontwerpprincipes voor de vergunningaanvraag op hoofdlijnen. In de detail-engineeringfase wordt een definitieve keuze gemaakt in de exacte productkeuze/maatvoering en het daarmee samenhangende detail-ontwerp en uiteindelijke capaciteit. Het is (met uitzondering van de maximale bouwhoogte) daarom mogelijk dat in de detail-engineeringfase in beperkte mate wordt afgeweken van bovenstaande kenmerken en de daarmee samenhangende kenmerken.

Figuur 4.4 Foto van een voorbeeld van het beoogde hekwerk

Bron: Natuurlijke Zaken

Kabelstrook

Op ongeveer 100 meter vanaf de teensloot aan de voet van de dijk, loopt evenwijdig aan de dijk, een kabelstrook voor de netaansluiting van de windmolens van het windpark van NOP Agrowind. Over een breedte van 10 meter boven deze kabelstrook mogen volgens het geldende opstalrecht op dit moment geen bouwwerken worden gerealiseerd. De beoogde zonnepanelen zijn deels geprojecteerd boven deze kabelstrook. NOP Agrowind en de initiatiefnemer van het zonnepark Noordermeerdijk hebben afgesproken om plaatsing van panelen boven deze kabelstrook mogelijk te maken. Deze toestemming is vastgelegd, zie bijlage VI. In het uiterste geval waarin dit (op bepaalde plekken) onmogelijk blijkt, kan dit

worden opgelost door de groene onderhoudsweg te verplaatsen naar deze strook, op zodanige wijze dat het grootschalige en strakke ontwerp van het zonnenveld zo min mogelijk wordt aangetast.

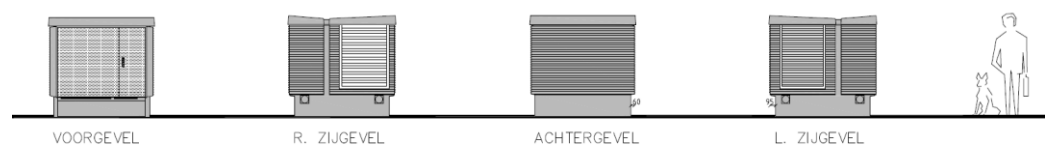
Voor de realisatie van de netaansluiting van het zonnepark dienen nieuwe kabels aangelegd te worden. De kabeltracé's hiervoor zullen nader worden bepaald, in overleg met betrokken partijen, en indien nodig zullen hiervoor de vereiste vergunningen worden aangevraagd.

Elektrische infrastructuur en netaansluiting

De panelenrijen worden door middel van kabels in strings verbonden met omvormers die de gelijkstroom omzetten in wisselstroom. De omvormers kunnen worden bevestigd onder de panelen en blijven daarmee uit het zicht. Vanaf de omvormers wordt er bekabeling aangelegd naar de compactstations (traforuimtes). Een compactstation (traforuimte) is een klein gebouw waarin meet- en regelapparatuur en een transformator is geplaatst, waar de spanning van de elektriciteit wordt omgevormd naar de spanning van het elektriciteitsnet van de netbeheerder. Het is de intentie om voor de aansluiting op het net gebruik te maken van de netaansluiting van het aanwezige windpark.

Het aantal compactstations per zonnepark hangt af van de uiteindelijke omvang van het zonnepark. Vooralsnog wordt rekening gehouden met veelal één station per kavel, mogelijk twee. Voor kleine kavels volstaat één station. De compactstations worden aan het onderhoudspad van het zonnepark geplaatst zodat de transformatoren goed bereikbaar zijn voor de brandweer. De trafo's komen aan de oostzijde van de zonnepanelenvelden, één rij naar binnen zodat ze minder zichtbaar zijn, en steeds op dezelfde plek zodat een ritmisch ontwerp ontstaat. Indien mogelijk krijgen de trafo's een donkere kleurstelling. De exacte maatvoering en uitvoeringswijze van de compactstations wordt later bepaald. In Figuur 4.5 en in Figuur 4.6 zijn voorbeelden van mogelijke uitvoeringswijzen opgenomen.

Figuur 4.5 Impressie van compacte transformatoren

Bron: Natuurlijke Zaken

Figuur 4.6 Impressie van een transformator in een container

Bron: HVC

Het voornemen is om gebruik te maken van de netaansluiting van het windmolenpark. De definitieve aansluiting van het zonnepark wordt in afstemming met NOP Agrowind en de netbeheerder bepaald.

4.5 Toetsing bouwstenen omgevingsprogramma

De initiatiefnemers willen dat het zonnepark Noordermeerdijk niet alleen een bijdrage levert aan de verduurzaming van de Nederlandse energievoorziening, maar dat de realisatie van het project ook in goede harmonie met de omgeving en met een positieve impact voor de betrokkenen plaatsvindt. Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan de bouwstenen die de provincie Flevoland in haar omgevingsprogramma (zie ook paragraaf 2.2) heeft opgenomen. In Tabel 4.1 is aangegeven hoe dit in plan invulling wordt gegeven aan de bouwstenen uit het omgevingsprogramma.

Tabel 4.1 Invulling en toetsing aan bouwstenen omgevingsprogramma provincie Flevoland

Bouwsteen	Invulling
1. Initiatief staat centraal	Het initiatief past binnen de opgaven (500 hectare zonnepanelen in landelijk gebied) genoemd in de structuurvisie Zon en het verhaal van Flevoland. Het initiatief is van partijen met lokale betrokkenheid: lokale grondeigenaren die mede-initiatiefnemer en mede-eigenaar van het project zijn, samen met HVC, die onder andere de gemeente Noordoostpolder als medeaandeelhouder kent.
2. Opgave voorop	Het verduurzamen van de energiehuishouding en verminderen van de CO ₂ -uitstoot staat bij dit initiatief voorop. De realisatie van het zonnepark draagt bij aan het creëren van een grootschalig energielandschap waarin wind en zon worden gecombineerd om tot een significante bijdrage aan het aandeel van duurzaam opgewekte energie in Nederland te komen.
3. Bundel en combineer	Doordat het zonnepark direct tussen en naast de windmolens aan de dijk wordt gerealiseerd, vullen de opwek van windenergie en zonne-energie elkaar aan. Ook biedt dit mogelijkheden om de netinfrastructuur te combineren voor een efficiënte inpassing.

Bouwsteen	Invulling
4. Houd rekening met (landschappelijke) kwaliteiten	Bij het ontwerp van het park is de landschappelijke inpassing leidend. Er worden groenstroken gerealiseerd om het project natuurlijk in te passen en om te zorgen voor een positieve bijdrage aan de natuur in het gebied. Daarnaast worden er tussenruimtes tussen de tafels met zonnepanelen en in de nok van de tafels gecreëerd, wat het bodemleven ten goede komt.
5. Een zonnepark is tijdelijk	De initiatiefnemer vraagt vergunning aan voor een periode van maximaal 25 jaar. Na afloop van deze periode wordt het zonnepark verwijderd en kunnen de betrokken grondeigenaren de gronden weer voor haar eigen bedrijfsdoeleinden gebruiken.
6. Betrokkenheid en Draagvlak	Het initiatief is mede opgestart en in eigendom van de lokale agrariërs die eigenaar zijn van de gronden. De directe omgeving van het zonnedak wordt actief geïnformeerd over de plannen. De initiatiefnemers dragen vanuit het project jaarlijks bij aan het energiefonds van de gemeenten. Daarnaast zijn de initiatiefnemers voornemens om inwoners van de Noordoostpolder financieel mee te laten participeren in het zonnepark. Zie voor deze plannen het communicatie- en participatieplan in bijlage IV.

5 ONDERZOEK

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke relevante milieu- en omgevingseffecten te verwachten zijn als gevolg van de realisatie van het zonnepark. Dit wordt per aspect beschreven, op basis van de wet- en regelgeving die van toepassing is op zonneparken.

5.1 Bedrijven en milieuzonering

5.1.1 Toetsingskader

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk. Bij deze afstemming kan gebruik worden gemaakt van de richtafstanden uit de VNG-publicatie “Bedrijven en Milieuzonering” (2009). Een richtafstand is de afstand waarbij onaanvaardbare milieuhinder als gevolg van bedrijfsactiviteiten redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

5.1.2 Onderzoek

Een zonnepark is niet in de VNG-publicatie opgenomen. Van zonnepanelen is geen milieuhinder te verwachten. Dat geldt mogelijk wel voor de bijbehorende transformatoren, die overdag (enig) geluid produceren. Voor de bijbehorende transformatoren kan een vergelijking worden gemaakt met de in de VNG-publicatie vermelde categorie ‘elektriciteitsdistributiebedrijven van <10 MVA’. Het betreft hier een milieucategorie 2-inrichting met een grootste aan te houden richtafstand van 30 meter ten opzichte van een rustige woonwijk, vanwege het milieuaspect geluid. Voor andere milieuaspecten is de grootste aan te houden afstand korter. De omgeving van het plangebied kenmerkt zich als ‘gemengd gebied’ waardoor kortere aan te houden richtafstanden acceptabel zijn in vergelijking met het omgevingstype ‘rustige woonwijk’.

Hoewel de exacte plek van de compactstations, met daarin de transformatoren, nog niet is bepaald worden deze in ieder geval ten minste op 500 meter vanaf de woningen geplaatst (zijnde de kortste afstand van woningen tot het park). Het zonnepark is daardoor vanuit het aspect bedrijven en milieuzonering ruimschoots in te passen. Nader onderzoek ten aanzien van geluid of andere relevante milieuaspecten is dan ook niet noodzakelijk.

Conclusie Bedrijven en milieuzonering

Vanuit het oogpunt van bedrijven en milieuzonering is er sprake van een goede ruimtelijke ordening.

5.2 Natuur

5.2.1 Toetsingskader

Wanneer er wordt gesproken over natuurbescherming, dient er onderscheid gemaakt te worden tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. Vanaf 1 januari 2017 is deze bescherming geregeld in de Wet natuurbescherming (Wnb).

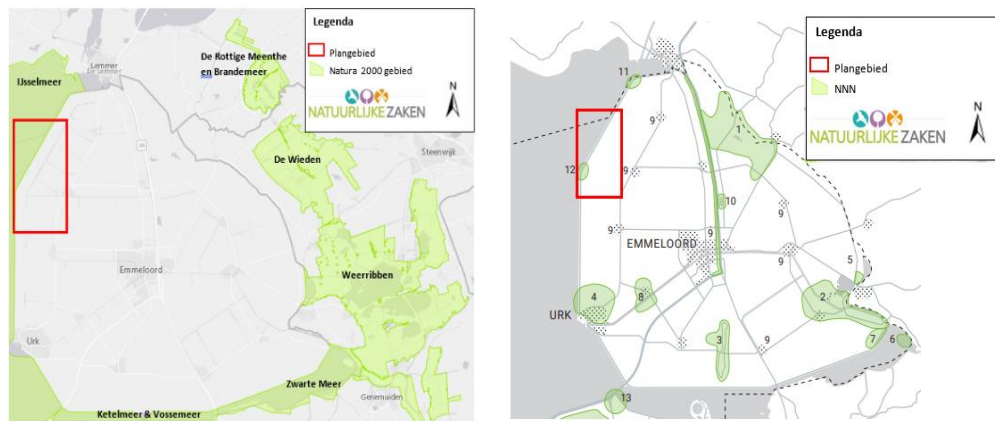
5.2.2 Onderzoek

Ter voorbereiding van de aanleg is door Natuurlijke Zaken een ecologische quickscan uitgevoerd. Het volledige onderzoek is in Bijlage II opgenomen. In deze paragraaf zijn de belangrijkste conclusies opgenomen.

Gebiedsbescherming

Vanuit de Wet natuurbescherming wordt getoetst aan de Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden. Daarnaast wordt er getoetst aan provinciaal beschermde gebieden, beschermd via de Wet ruimtelijke ordening. In de omgeving van het plangebied bevinden zich een Natura-2000 gebied en een Natuur Netwerk Nederland (NNN) gebied. In Figuur 5.1 is de ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura-2000 gebieden en de NNN-gebieden weergegeven.

Figuur 5.1 Ligging plangebied ten opzichte van Natura-2000 en NNN gebieden

Bron: Natuurlijke Zaken

Uit onderzoek is gebleken dat de effecten van de aanleg en de exploitatie van het zonnepark Noordermeerdijk op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura-2000 gebieden uitgesloten kunnen worden.

Wel wordt aandacht gevraagd voor de emissie van stikstof die tijdens de aanlegfase door het gebruik van werktuigen en machines optreedt. Mogelijk leidt deze emissie tot een stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000-gebieden. Uit de Aeriusberekeningen van 25 mei 2020 (bijlage II) blijkt dat de stikstofdeposities onder de drempelwaarde van 0,00 blijven.

Verder toont de quickscan aan dat er als gevolg van de aanleg en de exploitatie van het zonnepark Noordermeerdijk geen vermindering of aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied Rotterdamse Hoek worden verwacht. Nadere vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

Vanuit het aspect gebiedsbescherming is er sprake van een goede ruimtelijke ordening.

Soortenbescherming

Naast gebiedsbescherming is er een wettelijk kader voor het beschermen van individuele soorten (flora en fauna). De Wnb kent een aantal verbodsbepalingen die aanleiding kunnen zijn om een ontheffing aan te vragen. De relevante verbodsbepalingen zijn het doden of verwonden van soorten, het opzettelijk verstoren van soorten of het verstoren, vernietigen, beschadigen van nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit kan in theorie voorkomen tijdens de bouwfase. Wanneer de bouw van het zonnepark leidt tot het overtreden van één van deze bepalingen zou een ontheffing van de Wnb moeten worden aangevraagd.

Gezien het habitat en het planvoornemen zijn er geen beschermde soorten van de soortgroepen flora, grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, vissen en weekdieren binnen de plangrenzen aanwezig. Effecten op beschermde soorten als gevolg van de ontwikkeling worden dan ook uitgesloten. Wel is het belangrijk dat er buiten het broedseizoen wordt gewerkt.

Vanuit het aspect soortenbescherming is er sprake van een goede ruimtelijke ordening.

Conclusie natuur

Ten behoeve van de aanleg van het zonnepark zijn gezien het bovenstaande geen vergunning en/of ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming vereist. Op basis van het voorgaande is er voor het aspect natuur sprake van een goede ruimtelijke ordening.

5.3 Cultuurhistorie en archeologie

5.3.1 Toetsingskader

Op 16 januari 1992 is in Valletta (Malta) het Europees Verdrag voor de bescherming van het archeologisch erfgoed (Verdrag van Malta) ondertekend. Het Verdrag van Malta voorziet in bescherming van het Europees archeologisch erfgoed onder meer door de risico's op aantasting van dit erfgoed te beperken. De Erfgoedwet, die per 1 juli 2016 de Monumentenwet 1988 heeft vervangen, vormt het kader voor de bescherming van het cultureel erfgoed.

Onder cultuurhistorie worden aanwezige archeologische waarden verstaan, maar ook overige cultuurhistorische waarden zoals historisch landschap, beschermende stads- en dorpsgezichten en monumenten.

5.3.2 Onderzoek

Archeologie

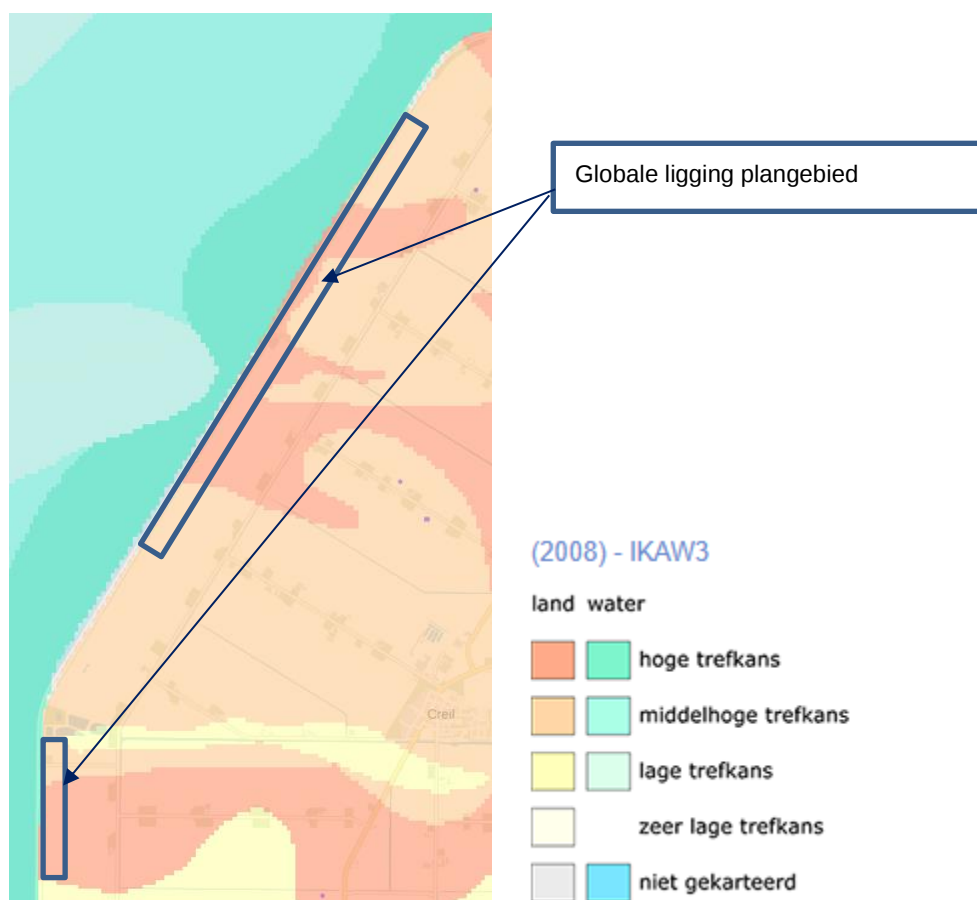
Ter plaatse van het plangebied is geen dubbelbestemming voor archeologie opgenomen in het bestemmingsplan onderliggend aan de geldende beheersverordening. Dit betekent echter niet dat er zich geen archeologische waarden in het plangebied bevinden. Hieronder worden verschillende bronnen geraadpleegd en beschreven wat dit voor het plangebied betekent. De bronnen bestaan uit algemeen beschikbare informatie en specifiekere onderzoeken. Bij de beschouwing van de bronnen wordt begonnen met een eerste algemene blik op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (2008). Vervolgens wordt gekeken naar een eerder uitgevoerd

bureauonderzoek en verkennend booronderzoek specifiek uitgevoerd voor het plangebied (2009). Ten slotte wordt een onderzoek naar erfgoed in de Noordoostpolder (2018) beschouwd..

Indicatieve Kaart Archeologische Waarden

Op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden¹⁰ (IKAW) is het plangebied gekarakteriseerd als gebied met een hoge – en middelhoge trefkans. De trefkans in Flevoland is op basis van computermodellen tot stand gekomen. De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed geeft aan dat er voor Flevoland, bij het opstellen van de IKAW, een gebrek aan kennis was. De kaart toont de situatie uit 2008. In Figuur 5.2 is het plangebied globaal aangegeven met een blauwe contour.

Figuur 5.2 Uitsnede kaart IKAW met globale ligging plangebied (blauwe contour)

Bron: Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (2008)

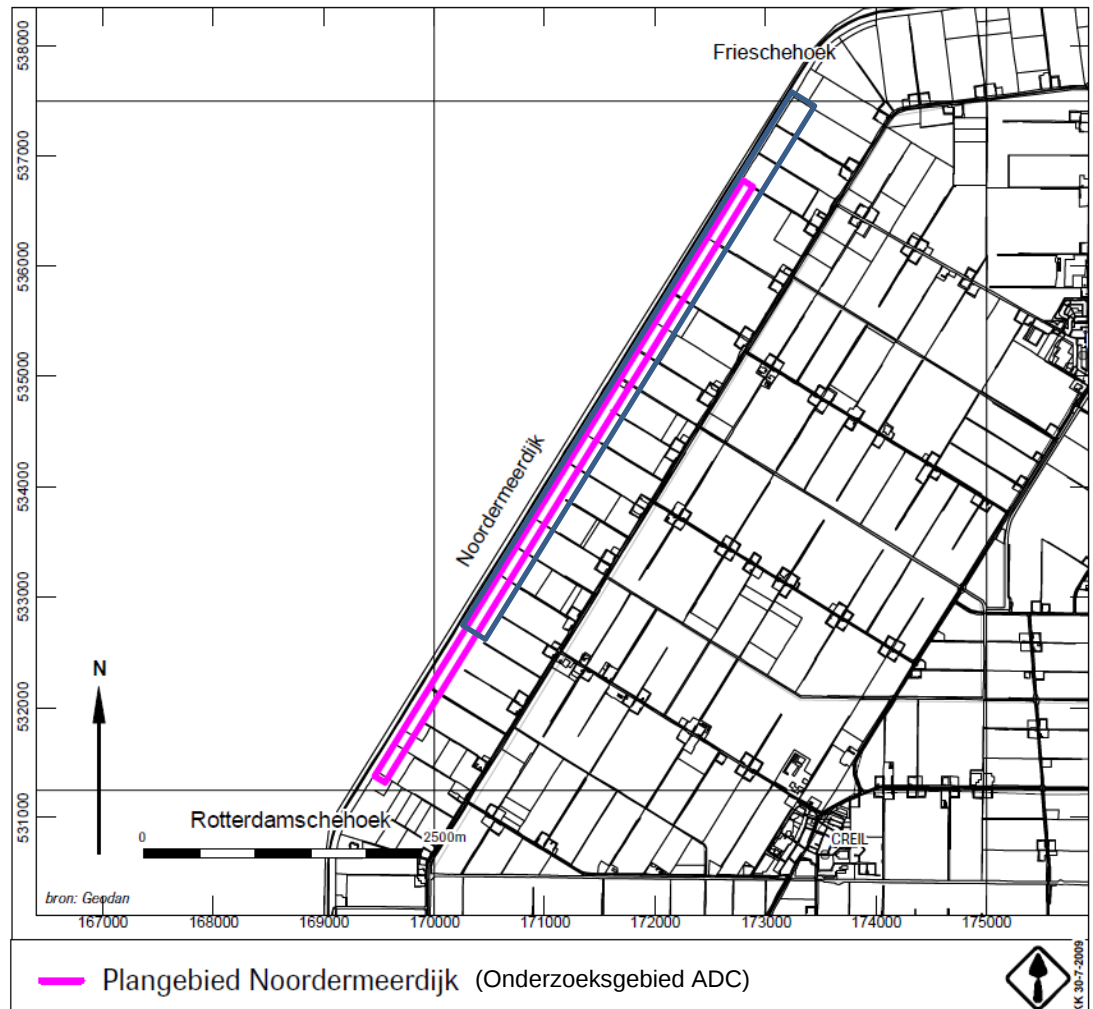
Bureauonderzoek en Verkennend Booronderzoek voor de Noordermeerdijk en Westermeerdijk

Langs de Noordermeerdijk staan windturbines opgesteld. In het kader van dit project is door ADC ArcheoProjecten in juni 2009 een Bureauonderzoek voor de Noordermeerdijk en een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek voor de

¹⁰ Indicatieve Kaart Archeologische Waarden, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, 2008. Geraadpleegd via: <https://rce.webgispublisher.nl/Viewer.aspx?map=Archeologie%2Din%2DNederland#>

Noordermeerdijk en Westermeerdijk¹¹ uitgevoerd. Het plangebied Noordermeerdijk (windturbines) in de rapportage van ADC overlapt grotendeels met het plangebied voor het onderhavige zonnepark. In onderstaande figuur is in het paars een uitsnede te zien van het plangebied in het uitgevoerde onderzoek en in blauw het plangebied van het zonnepark.

Figuur 5.3 Plangebied in onderzoek van ADC ArcheoProjecten (licht paars) en plangebied zonnepark (blauw)

ADC heeft het gebied in een straal van circa 250 meter rondom het plangebied van de windturbines gedefinieerd als onderzoeksgebied. Het bureauonderzoek wees voor de Noordermeerdijk uit dat er in het plangebied binnen 0,4 meter en 1,2 meter onder maaiveld dekzand kan voorkomen. Op deze afzettingen kunnen archeologische resten verwacht worden vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met het Laat-Neolithicum. Doordat het dekzand afgedekt is met veen- en/of kleilagen zullen eventuele archeologische resten goed bewaard zijn gebleven. Om deze verwachting te toetsen werd in het plangebied een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek uitgevoerd voor de locatie Noordermeerdijk. Daar

¹¹ ADC ArcheoProjecten, rapport 2009, Gemeente Noordoostpolder, Windmolenpark.

waar het dekzand aangeboord is, deed het dekzand verstoord aan. Dit kan komen door een natuurlijk proces (verspoeling) of door de aanleg van drainagebuizen.

De conclusie van ADC is dat er in het plangebied Noordermeerdijk geen aanwijzingen zijn aangetroffen voor archeologische waarden. Enkel werd er aanbevolen om vier Begemannboringen te plaatsen nabij 'boring 24'. Dit boorpunt valt echter in het plangebied Westermeerdijk en niet in het plangebied Noordermeerdijk. Voor het plangebied van de Noordermeerdijk is geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Erfgoed in de polder! Actualisatie van archeologische waarden- en verwachtingskaart van de gemeente Noordoostpolder

Een gedetailleerder onderzoek, specifiek voor de Noordoostpolder, is uitgevoerd door RAAP. In 2018 is het rapport "Erfgoed in de polder! Actualisatie van archeologische waarden- en verwachtingskaart van de gemeente Noordoostpolder"¹² uitgebracht. Met betrekking tot het onderdeel archeologie is een archeologische beleidsadvieskaart opgesteld. Uit deze kaart is af te lezen welk beleid er geldt voor welk gebied binnen de gemeente Noordoostpolder. Een uitsnede van de archeologische beleidsadvieskaart is te zien in Figuur 5.4.

¹² RAAP Archeologisch Adviesbureau, RAAP-RAPPORT 3155, Erfgoed in de Polder

Figuur 5.4 Uitsnede archeologische beleidsadvieskaart met globale ligging plangebied in blauw

Bron: RAAP (2018)

Het plangebied is grotendeels gekarakteriseerd als “WA-7” en “geen”. Een klein gedeelte valt onder “WA-6”. De witte gebieden op de kaart zijn op basis van hun lage archeologische verwachting of – in bepaalde gevallen – op basis van eerder archeologisch onderzoek vrijgesteld van een archeologische onderzoeksverplichting. Het gedeelte van het plangebied langs de Westermeerdijk valt onder deze categorie. Hiervoor is dus per definitie geen archeologisch onderzoek nodig.

Voor de beleidscategorieën “WA-7” geldt een vrijstellingsgrens voor werkzaamheden met een omvang tot 10.000 m² en een diepte tot 50 centimeter. Voor de categorie “WA-6” geldt een vrijstellingsgrens voor werkzaamheden met een omvang tot 5.000 m² en een diepte tot 50 centimeter onder maaiveld.

Er vindt in de gebieden met een archeologische verwachtingswaarde alleen bodemverstoring plaats op plekken waar de fundatiepalen voor de constructies de grond in gaan. De dichtheid

van de paalzetting bedraagt ruwweg¹³ 400 -500 paaltjes per hectare. De oppervlakte van de doorsnede van één paaltje is niet groter (vrijwel altijd kleiner) dan 0,01 m² (namelijk 10 bij 10 centimeter). Per hectare zal dus voor de paaltjes een oppervlakte geroerd worden van 4,5 m² of minder (450 paaltjes x 0,01 m² per hectare).

Hierbij is uitgegaan van een massieve paal van 10 bij 10 centimeter. In de praktijk is deze doorsnede van de paal niet massief maar in een H-vorm. Het oppervlakte van de palen dat daadwerkelijk de grond roert is dus een fractie van de 'massieve' paal.

Het gedeelte van het plangebied waar de categorie "WA-7" geldt is circa 3 kilometer lang en heeft daarmee een totale oppervlakte van circa 60 hectare. Echter wordt niet het hele gebied gebruikt voor het plaatsen van zonnepalen. In het specifieke deel van het plangebied is de totale oppervlakte aan zonnepanelen maximaal 13,5 hectare. Gezien de verstoring door de paaltjes van 4,5 m² per hectare is de totale verstoring in de categorie "WA-7" maximaal 61 m². De vrijstellingsgrens voor werkzaamheden is gesteld op 10.000 m². De paaltjes gaan tot maximaal 2 meter onder maaiveld. Dit is wel dieper dan 50 centimeter. Gezien de verstoring van 61 m² ver beneden de vrijstellingsgrens van 10.000 m² ligt wordt gesteld dat er geen aanvullend archeologisch onderzoek benodigd is.

Het gedeelte van het plangebied waar de categorie "WA-6" van toepassing is betreft een oppervlakte van circa 1,2 hectare (circa 95 x 130 meter). De verstoring door de paaltjes bedraagt 4,5 m² per hectare. De totale verstoring binnen categorie "WA-6" is hiermee 5,4 m². Ook deze oppervlakte blijft ver beneden de vrijstellingsgrens van 5.000 m².

De zonnepanelen worden landschappelijk ingepast. Hier wordt nader op ingegaan in hoofdstuk 4. Het inrichten van een natuurvriendelijke oever en flora en faunarijk grasland hebben geen bodem verstorend effect en worden niet nader beschouwd in deze paragraaf.

Conclusie

Het bureauonderzoek voor de Noordermeerdijk wees uit dat er in het plangebied binnen 0,4 en 1,2 meter onder maaiveld dekzand kan voorkomen. Op deze afzettingen kunnen archeologische resten verwacht worden. De benodigde bodemingrepen voor de aanleg van onderhavig zonnepark zullen grotendeels niet diep genoeg reiken om de top van het dekzand te bereiken en hier eventueel in aanwezige archeologische resten te kunnen schaden. Diepere grondwerkzaamheden zullen in geen geval meer beslaan dan het plaatselijk slaan van funderingspalen. De totale bodemverstoring die hierdoor kan ontstaan zal naar verwachting nergens meer dan enkele procenten van het bodemoppervlak beslaan en blijft daardoor onder de norm van 2 á 3 procent die doorgaans wordt aangehouden als toelaatbare mate van bodemverstoring voordat veldonderzoek nodig wordt geacht. Om bovenstaande redenen geldt voor het plangebied onvoldoende aanleiding om hier archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Mochten uiteindelijk toch zones aanwezig zijn waarin meer dan enkele procenten van de bodem tot meer dan twee meter diepte wordt geroerd, dan wordt aanbevolen om in deze zones in eerste instantie een verkennend booronderzoek uit te voeren. Dergelijk verkennend booronderzoek heeft met name tot doel om na te gaan of de bodem in deze zones

¹³ Het exacte constructie type is op dit moment nog niet bekend, pas na subsidieverlening wordt er een leverancier gekozen.

dekzandkoppen bevat die in de steentijd geschikt zijn geweest voor bewoning. Tevens kan op deze manier worden vastgesteld of op eventueel aanwezige dekzandkoppen houtskool in de top van het dekzand aanwezig is.

Gezien het al uitgevoerde bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek ter plaatse van het plangebied ten behoeve van de bestaande windturbines en bijbehorende infrastructuur wordt het doen van aanvullend archeologisch onderzoek niet nodig geacht. De conclusie tijdens het veldonderzoek in 2009 zijn er namelijk geen indicatoren aangetroffen die wijzen op archeologische sporen in de bodem. Daarnaast blijft de bodemverstoring ook ver beneden de grenzen die zijn opgegeven in het rapport 'Erfgoed in de Polder'. Ten slotte geeft de beheersverordening en het onderliggende bestemmingsplan ook geen aanleiding tot het doen van archeologisch onderzoek.

Desalniettemin geldt altijd de zorgplicht vanuit de Erfgoedwet om archeologische vondsten te melden bij de minister of de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Vanuit het aspect archeologie is er sprake van een goede ruimtelijke ordening.

Overige cultuurhistorie

De Noordoostpolder kent een relatief jong cultuurlandschap. Het erfgoed in de Noordoostpolder gaat vooral over het geloof in een maakbare samenleving. De inrichting van de Noordoostpolder is hiervoor belangrijk. De strakke kavelstructuur blijft behouden met de komst van het zonnepark.

Binnen het plangebied bevinden zich geen objecten die als cultureel erfgoed zijn aangemerkt¹⁴. Het dichtstbijzijnde Rijksmonument ligt op meer dan 4 kilometer afstand aan de Gemaalweg 25. De bescherming van Rijksmonumenten heeft geen externe werking waardoor er geen effect op het Rijksmonument is met de aanleg van het zonnepark.

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft alle rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten in kaart gebracht¹⁵. Ten zuiden van het plangebied ligt op bijna 10 kilometer afstand het beschermde gezicht van Urk. Gezien de grote afstand van het plangebied tot het beschermde stadsgezicht, en de beperkte verdragende uitstaling van een zonnepark op de omgeving, is er geen effect op het beschermde gezicht.

Vanuit het aspect overige cultuurhistorie is er sprake van een goede ruimtelijke ordening.

¹⁴ Flevoland Erfgoed. Geraadpleegd via <https://www.flevolanderfgoed.nl/>

¹⁵ Kaart met stads- en dorpsgezichten, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, 2019. Geraadpleegd via: <https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/bronnen-en-kaarten/overzicht/kaart-van-beschermd-stads--en-dorpsgezichten>

Conclusie cultuurhistorie en archeologie

Voor het plangebied van het zonnepark is in het verleden voor de komst van de windturbines archeologisch onderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoek zijn geen aanwijzingen aangetroffen om aanvullend onderzoek te doen. Met deze conclusie hoeft er ook voor de aanleg van het zonnepark niet opnieuw archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden. Voor overige cultuurhistorische waarden is er geen effect te verwachten. Voor het aspect cultuurhistorie en archeologie is er sprake van een goede ruimtelijke ordening.

5.4 Waterhuishouding

5.4.1 Toetsingskader

Water en ruimtelijke ordening hebben met elkaar te maken. Enerzijds is water één van de ordenende principes in de ruimtelijke ordening en kan daarmee beperkingen opleggen aan het ruimtegebruik. Anderzijds kunnen ontwikkelingen in het ruimtegebruik ongewenste effecten hebben op de waterhuishouding. Een goede afstemming tussen beide is daarom noodzakelijk om problemen zoals wateroverlast, slechte waterkwaliteit, verdroging, et cetera te voorkomen.

Watertoets

De verplichte watertoets is geregeld in de artikelen 3.1.1 en 3.16 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Vanaf het begin van de planvorming dient overleg gevoerd te worden tussen gemeente, waterbeheerder(s) en andere betrokkenen. Doel van dit overleg is gezamenlijk de uitgangspunten en wensen vanuit duurzame watersystemen en veiligheid te vertalen naar concrete gebiedsspecifieke ruimtelijke uitgangspunten. Hierbij geldt dat afwenteling moet worden voorkomen en dat de drietrapsstrategie 'vasthouden, bergen en afvoeren' moet worden gehanteerd.

Waterbeleid

De Europese Kaderrichtlijn Water is richtinggevend voor de bescherming van de oppervlaktewaterkwaliteit in de landen van de Europese Unie. Aan alle oppervlaktewateren in een stroomgebied worden kwaliteitsdoelen gesteld die in 2015 moeten worden bereikt. Ruimtelijk relevant rijksbeleid is verwoord in de Nota Ruimte en het Nationaal Waterplan (inclusief de stroomgebiedbeheerplannen).

Op provinciaal niveau zijn de Omgevingsvisie en de bijbehorende Omgevingsverordening richtinggevend voor ruimtelijke plannen. Het Waterschap Zuiderzeeland heeft de beleidskaders van rijk en provincie nader uitgewerkt in het Waterbeheerplan¹⁶. Het Waterkader (2013) bevat een overzicht van waterprocedures en waterbelangen bij ruimtelijke planprocessen. Dit geeft richting en houvast voor waterzaken binnen ruimtelijke plannen. In het Waterkader staat aangegeven wat van belang is voor waterbeheer, tijdens én na de watertoets.

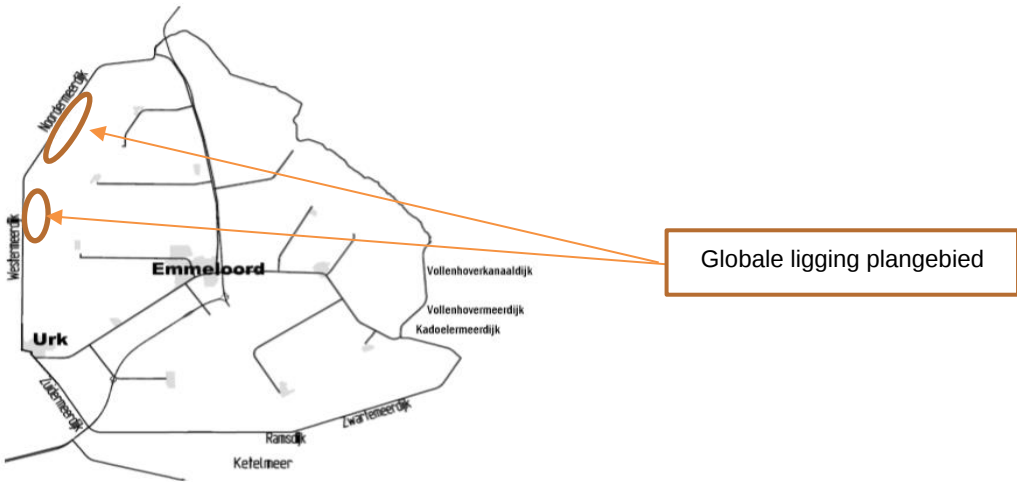
Watersysteem

In het waterbeheer van de 21e eeuw worden duurzame, veerkrachtige watersystemen nagestreefd. Dit betekent concreet dat droge perioden worden doorstaan zonder droogteschade, vissterfte en stank, en dat in natte perioden geen overlast optreedt.

¹⁶ Waterschap Zuiderzeeland, Waterbeheerplan 2016-2021, oktober 2015.

5.4.2 Onderzoek

Figuur 5.5 Ligging plangebied ten opzichte van de Noordermeerdijk en Westermeerdijk

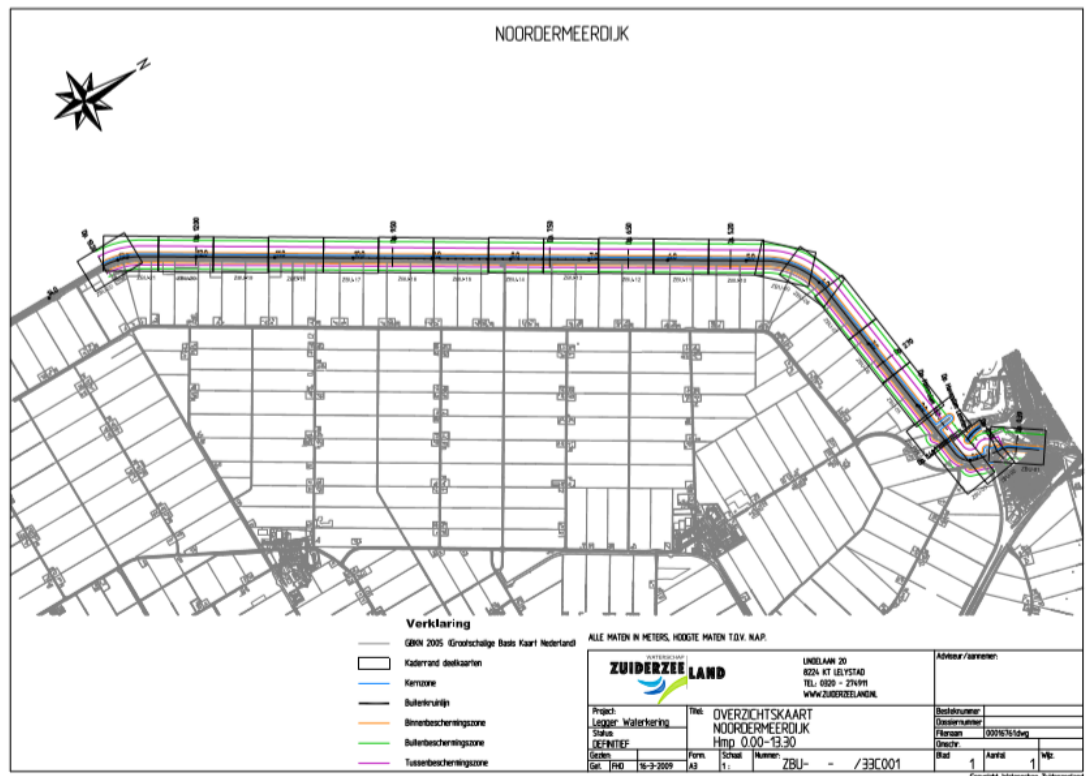
Bron: Legger waterkeringen (<http://www2.zuiderzeeland.nl/data/gmaps/keringen/Noordermeerdijk.pdf>)

Uitgangspunt: Om de veiligheid met primaire keringen te waarborgen wordt bij ruimtelijke planvorming rekening gehouden met waterhuishoudkundige eisen voor de korte en lange termijn. Dit conform het besluit algemene regels ruimtelijke ordening en de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (ministerie I&M; 2012).

Randvoorwaarde: In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening is aangegeven dat een beschermingszone ook in ruimtelijke plannen dient te worden verankerd. Om voldoende rekening te houden met de waterstaatkundige belangen worden aan de gronden die zijn gelegen in genoemde beschermingszone(s) van de primaire waterkering de juiste bestemming of gebiedsaanduiding toegekend in een ruimtelijk plan. De inperking van de bouwmogelijkheden op grond van de Keur (uitgewerkt in de Legger, het waterschapsbeleid en het waterbeheerplan) geldt ongeacht of dit in een ruimtelijk plan is opgenomen. De gemeente zal een leggerwijziging uiteindelijk verwerken in de relevante bestemmingsplannen.

Deze dijken worden in de legger van het waterschap Zuiderzeeland genoemd als waterkeringen die als dijk worden beheerd. In de legger van deze dijken zijn keurzones, te weten de kernzone en de beschermingszones aangegeven (zie Figuur 5.6). In de legger van de Westermeerdijk zijn tekeningen met dezelfde ontwerpen en afstanden opgenomen. De breedte van de zones en het beschermingsregime is voor beide dijken gelijk.

Figuur 5.6 Keurzones Noordermeerdijk

Beschrijving beschermingszones

De kernzone is het centrale gedeelte van de waterkering. Dit deel bestaat uit het dijklichaam, het benedenbeloop aan de polderzijde van de dijk en de kwelsloot (opgenomen in een bestemmingsplan als Waterstaat – waterkering).

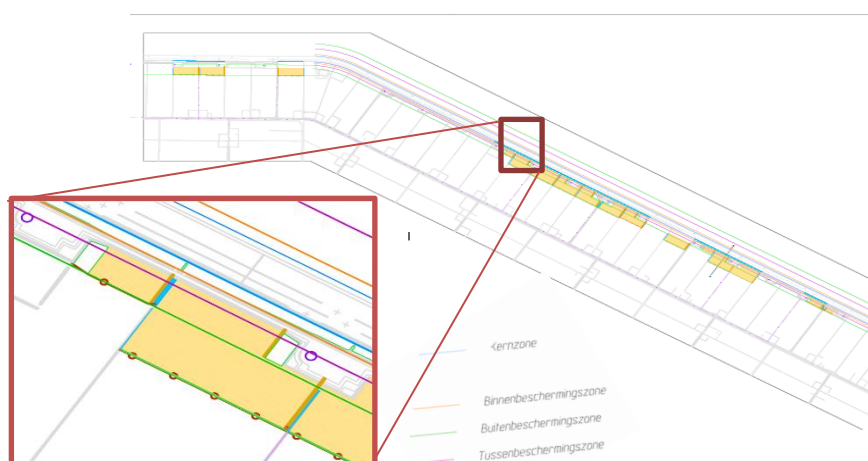
De beschermingszones zijn gronden aan weerszijden van de kernzone en die op hun beurt weer te onderscheiden in:

- Binnenbeschermingszone. Dit is een gemiddeld 20 meter brede strook, direct aan weerszijden van de kernzone, die technisch/fysisch een bijdrage levert aan de stabiliteit van de waterkering;
- Tussenbeschermingszone. Dit is een strook aan weerszijden van de binnenbeschermingszone met een breedte van 30 meter binnendijs en 80 meter buitendijs;
- Buitenbeschermingszone. Dit is een strook aan weerszijden van de tussenbeschermingszone met een breedte van 50 meter binnendijs en 75 meter buitendijs.

De kernzone is het gebied met het strengste verbods- en gebodsregime en de buitenbeschermingszone is het gebied met het minst strenge verbods- en gebodsregime. Het plangebied bevindt zich deels in de binnenbeschermingszone van de dijk. Er wordt een strook van 5 meter obstakelvrij gehouden ten behoeve van onderhoud aan de kwelsloot. Voor er gegraven wordt binnen de beschermingszones dient het risico op opbarsting voldoende in kaart gebracht te worden.

Een kleine strook van de zonneakkers (gele vlakken in Figuur 5.7) bevindt zich in de tussenbeschermingszone (zie Figuur 5.7). De overige panelen vallen in de buitenbeschermingszone of buiten de beschermingszones.

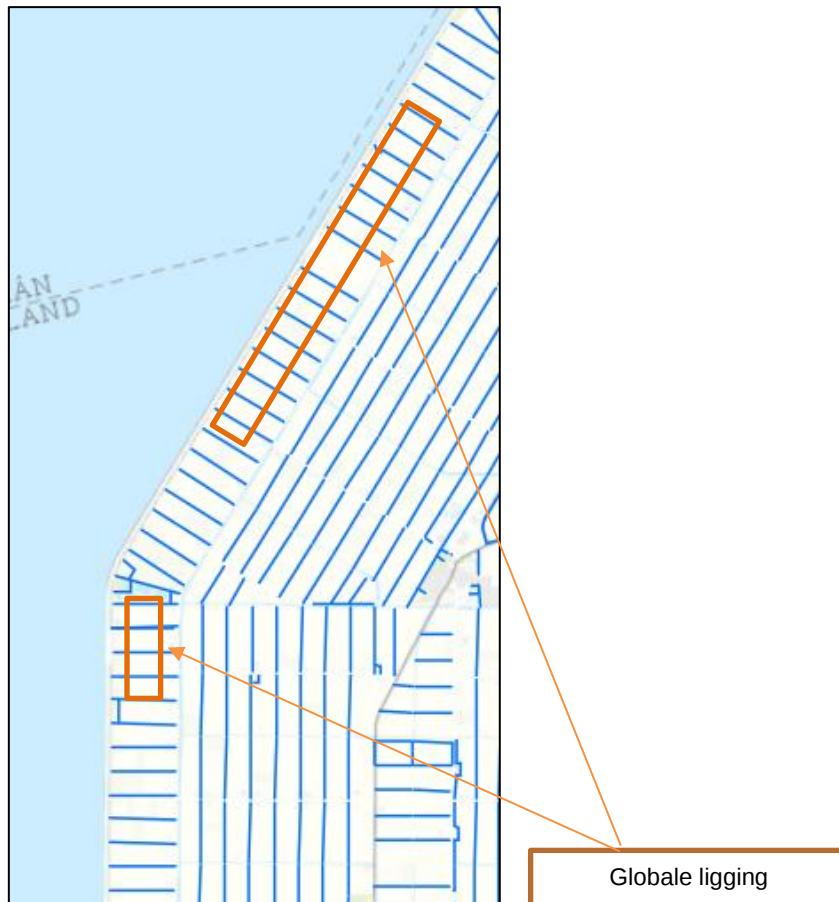
Figuur 5.7 Ligging zonneakkers ten opzichte van de beschermingszones

Bron: Natuurlijke Zaken en Pondera samengesteld uit tekening uit de legger waterkeringen (<http://www2.zuiderzeeland.nl/data/gmaps/keringen/Noordermeerdijk.pdf>)

In het plangebied zijn kavelsloten aanwezig die zijn beschreven in de legger van het Waterschap Zuiderzeeland (Figuur 5.8). De kavelsloten die haaks op de dijk staan worden verbreed en ecologisch verbeterd.

Figuur 5.8 Kavelsloten

Bron: Ontwerplegger kavelsloten Waterschap Zuiderzeeland

Van het waterschap Zuiderzeeland hoeft in beginsel bij de aanleg van een zonneweide geen compensatie te worden toegepast, mits er geen verharding onder de panelen aanwezig is en geen versnelde afvoer van neerslag naar het watersysteem plaatsvindt. Er is ruimte tussen de panelen en er zijn open ruimtes in “het dak” van de oost-west opgestelde panelen.

Bij zonneweides is vaak sprake van een (beperkte) toename van het netto verhard oppervlak. Hemelwater dat op zonnepanelen terechtkomt kan grotendeels rechtstreeks onder de panelen infiltreren in de bodem. Bij extreme neerslag kan – na verloop van tijd - een verhoogd risico bestaan op oppervlakkige afvoer over het maaiveld. De zonnepanelen concentreren de neerslag aan de onderzijde van de panelen (druiplijn). Door deze neerslagconcentratie kan de bodem dichtslaan waardoor geulvorming ontstaat en daarmee oppervlakkige afvoer van hemelwater. Een en ander is afhankelijk van de samenstelling van de bodem en de lokale

omstandigheden (bv. verhang in het maaiveld). Mocht deze oppervlakkige afvoer het oppervlaktewatersysteem bereiken dan is sprake van afwentelen: versnelde afvoer van neerslag naar het watersysteem. Als deze situatie zich voordoet dan is de initiatiefnemer verantwoordelijk voor het treffen van maatregelen om het afwentelen ongedaan te maken.

Omdat meerdere zonneparken langs de Noorder- en Westermeerdijk worden gerealiseerd beschouwt het waterschap het zonnepark Noordermeerdijk HVC inzake de compensatie als deel van alle zonneparken, en niet als afzonderlijke ontwikkeling. Op voorhand zijn daarom maatregelen nodig ter voorkoming van het versneld oppervlakkig afstromen van hemelwater in het watersysteem. Dit betreft geen traditionele compensatie in de vorm van open waterberging maar het strategisch aanbrengen van bv. grondwallen ter preventie. Nader overleg tussen initiatiefnemer en het waterschap over het ontwerp zal duidelijkheid geven over de locaties van benodigde maatregelen.

Het waterschap streeft naar goede leef, verblijf- en voortplantingsmogelijkheden voor de aquatische flora en fauna in het beheergebied. De chemische toestand van de wateren vormt hier geen belemmering voor. Bij de inrichting van het watersysteem wordt gestreefd naar het realiseren van een ecologisch gezond watersysteem. Verontreiniging van het oppervlaktewater door afvalwater (huishoudelijk afvalwater, vervuild hemelwater en bedrijfsafvalwater) wordt voorkomen.

Bij de realisatie van het zonnepark wordt geen gebruik gemaakt van uitlogende bouwmaterialen.

Watertoets

In het kader van de watertoets heeft er in de maanden april en mei 2020 afstemming over het ontwerp van het zonnepark Noordermeerdijk plaatsgevonden. Naast mondeling overleg is ook een digitale watertoets doorlopen. In bijlage V is het toetsresultaat van de watertoets opgenomen. Hierin vermeldt het waterschap dat het plan een normale procedure kan doorlopen.

Belangrijkste punten die het waterschap meegeeft zijn:

- Oppervlakkige afstroming in oppervlaktewater moet worden voorkomen;
- Als het onderhoudspad voorzien wordt van grasbetonstenen (half verharding) telt het niet mee als te compenseren verharding;
- Akkoord met het inrichten als plas-dras van de haaks op de dijken staande sloten aan de randen van de kavels, goed voor de ecologie;

Alle genoemde punten zijn in het ontwerp opgenomen.

Het waterschap Zuiderzeeland geeft aan dat voor diverse werkzaamheden sprake is van een vergunningplicht in het kader van de Waterwet of de Keur van het waterschap Zuiderzeeland. Het waterschap stelt voor om op een later moment het definitieve ontwerp voor te leggen. De beslistermijn van een vergunning bedraagt 8 weken. De vergunning dient van kracht te zijn voordat met de vergunningplichtige activiteiten mag worden gestart.

Conclusie waterhuishouding

Het plan is afgestemd met het waterschap Zuiderzeeland. Een vergunningaanvraag zal op basis van het definitieve ontwerp worden gedaan.

Er is daarmee sprake van een goede ruimtelijke ordening voor het aspect waterhuishouding.

5.5 Overig

5.5.1 Geluid

Toetsingskader

Conform het Activiteitenbesluit milieubeheer moet het zonnepark beschouwd worden als een type A-inrichting, waardoor er formeel geen noodzaak voor een akoestisch onderzoek bestaat.

Onderzoek

De zonnepanelen produceren geen relevant geluid. Dat geldt mogelijk wel voor de bijbehorende transformatoren, die overdag (enig) geluid produceren. In het kader van bedrijven en milieuzonering (zie paragraaf 5.1) is op voorhand te stellen dat het zonnepark geen geluidsbelasting veroorzaakt op de omliggende woningen. Specifiek geluidsonderzoek is dan ook niet noodzakelijk. Uit het oogpunt van geluid zijn er geen belemmeringen en is het plan uitvoerbaar.

Conclusie geluid

Vanuit het aspect geluid is er voor het zonnepark sprake van een goede ruimtelijke ordening.

5.5.2 Externe veiligheid

Toetsingskader

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) is bedoeld om mensen in de buurt van een bedrijf met gevaarlijke stoffen, of een gevaarlijke inrichting, te beschermen. Bij een omgevingsvergunning milieu of een ruimtelijk besluit rond zo'n bedrijf moet het bevoegd gezag rekening houden met veiligheidsafstanden ter bescherming van individuen (plaatsgebonden risico) en groepen personen (groepsrisico).

Onderzoek

Het zonnepark is geen kwetsbaar of bekend kwetsbaar object in de zin van het Bevi. Er zijn geen personen aanwezig. Een zonnepark is daarnaast ook geen risicobron of inrichting dat valt onder het Bevi. Er bevinden zich ook geen ondergrondse buisleidingen of hoogspanningsverbindingen in het plangebied waar rekening mee gehouden dient te worden. Met NOP agrowind, de eigenaar van de windmolens, vindt overleg plaats over een veilige realisatie en exploitatie van het zonnepark nabij de windmolens en de bijbehorende elektrische infrastructuur.

Conclusie externe veiligheid

Er is sprake van een goede ruimtelijke ordening vanuit het aspect externe veiligheid.

5.5.3 Bodemkwaliteit

Toetsingskader

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening dient een bodemonderzoek verricht te worden met het oog op de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van het gebied. Het bevoegd gezag moet onderzoek verrichten naar de bestaande toestand en deze toetsen aan de wenselijke bodemkwaliteit. Uitgangspunt van een goede ruimtelijke ordening is dat de bodemkwaliteit geschikt is voor de beoogde bestemming en de daarin toegestane gebruiksvormen.

De Wet bodembescherming (Wbb) is erop gericht bodemkwaliteit te waarborgen of te verbeteren indien nodig.

Bij grondverzet is het Besluit bodemkwaliteit (hierna: Bbk)¹⁷ van toepassing. Het Bbk bevat algemene regels voor het toepassen van grond (en bouwstoffen) en de kwaliteit van toe te passen grond (en bouwstoffen).

In de bouwverordening van de gemeente Noordoostpolder is opgenomen dat er niet gebouwd mag worden op verontreinigde grond.

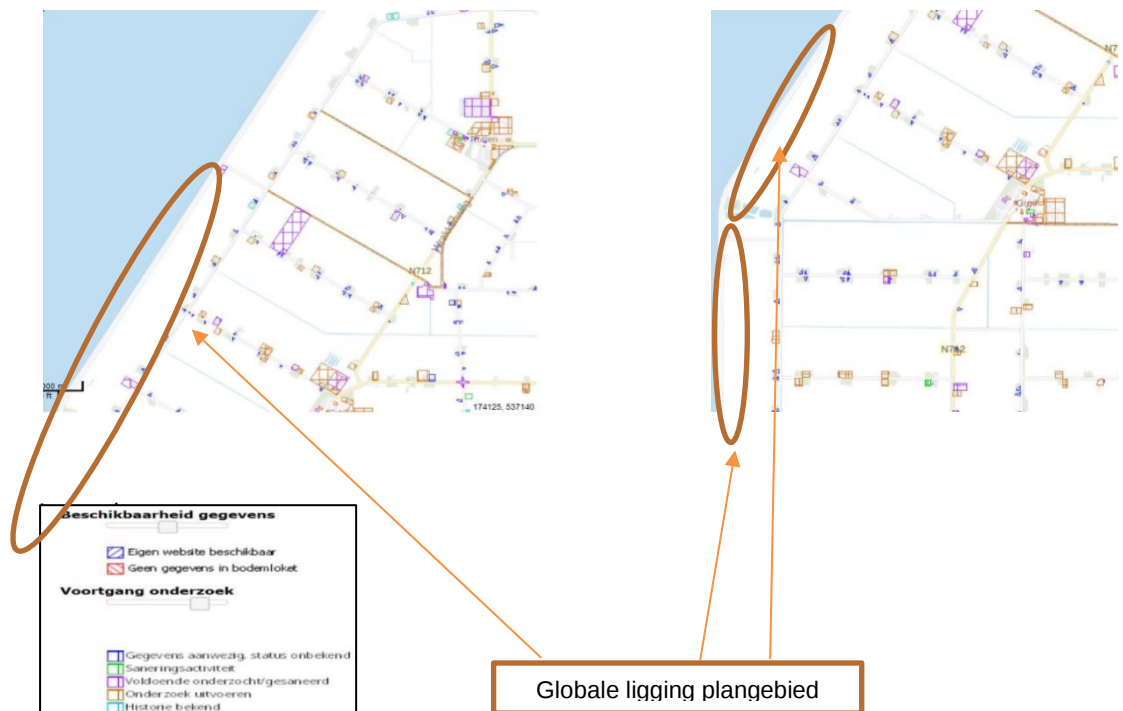
Onderzoek

De provincie Flevoland beschikt over een provinciale bodematlas waarin actuele bodeminformatie is opgenomen. Via de onlinetool van deze atlas is voor het plangebied een omgevingsrapportage opgevraagd. Deze is als bijlage III toegevoegd.

In Figuur 5.9 zijn de in de atlas bekende bodemverontreinigingsgevallen aangegeven. Voor het gehele het plangebied geldt dat geen sprake is van verdachte situaties of dat er voldoende onderzoek (paarse arcering) is gedaan of voldoende is gesaneerd.

¹⁷ Besluit van 22 november 2007, houdende regels inzake de kwaliteit van de bodem (Besluit bodemkwaliteit)

Figuur 5.9 Overzicht bodemverontreinigingslocaties uit de provinciale bodematlas

Bron: Bodematlas provincie Flevoland (geraadpleegd op 10 april 2020)

Ten behoeve van de bouw van het zonnepark wordt een omgevingsvergunning 'bouwwerk geen gebouw zijnde' aangevraagd. Het toekomstig gebruik als zonnepark is geen gevoelige functie, waardoor het plan op basis van het aspect bodemkwaliteit uitvoerbaar is.

Bij de aanleg van het park wordt zoveel mogelijk gewerkt met een gesloten grondbalans. Eventuele aan- of afvoer van grond zal volgens de door de overheid gestelde regels, in het bijzonder het Besluit bodemkwaliteit, plaatsvinden.

Conclusie bodemkwaliteit

Vanuit het aspect bodemkwaliteit is het plan uitvoerbaar en is er sprake van een goede ruimtelijke ordening.

5.5.4 Luchtkwaliteit

Toetsingskader

Op 15 november 2007 is een wettelijk stelsel voor luchtkwaliteitseisen van kracht geworden. De hoofdlijnen van deze regelgeving zijn te vinden in hoofdstuk 5, titel 5.2, van de Wet Milieubeheer.

Luchtkwaliteitseisen vormen geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkelingen indien deze voldoet aan één van deze voorwaarden:

- Er geen sprake is van feitelijke of dreigende overschrijding van de grenswaarde;
- Een project, al dan niet per saldo, niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;

- Een project 'in niet betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging;
- Een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL, dat in werking treedt nadat de EU derogatie (toestemming) heeft verleend.

Van een verslechtering van de luchtkwaliteit 'in betekenende mate' is sprake als zich één van de volgende ontwikkelingen voordoet:

- Woningbouw: minimaal 1.500 woningen netto bij 1 ontsluitende weg of 3.000 woningen bij 2 ontsluitende wegen;
- Infrastructuur: minimaal 3% concentratiebijdrage (verkeerseffecten gecorrigeerd voor minder congestie);
- Kantoorlocaties: minimaal 100.000 m² bruto vloeroppervlak bij 1 ontsluitende weg, 200.000 m² bruto vloeroppervlak bij 2 ontsluitende wegen.

Onderzoek

Onderhavig plan maakt een ontwikkeling mogelijk dat niet onder één van bovenstaande categorieën onder te brengen is en het is ook geen project dat beschreven staat in het NSL. Geconcludeerd kan worden dat de luchtkwaliteit niet 'in betekenende mate' zal verslechteren. Daarom hoeft niet nader op het aspect luchtkwaliteit te worden ingegaan.

Conclusie luchtkwaliteit

Vanuit het aspect luchtkwaliteit is er sprake van een goede ruimtelijke ordening.

5.5.5 Lichtreflectie

Toetsingskader

Een mogelijk ruimtelijk effect van zonnepanelen op weg- en luchtverkeer is de reflectie van zonlicht. De meeste inkomende zonnestralen, die op zonnepanelen terecht komen worden geabsorbeerd en omgezet in elektriciteit. Echter, omdat de bovenste laag van de panelen van glas is gemaakt, zal een deel (<5%) van het zonlicht ook worden gereflecteerd. Deze schittering op omliggende objecten komt vooral voor bij zonsopgang en zonsondergang, wanneer de zon haaks op de panelen staat. Het licht dat op een zonnepaneel valt, wordt in één specifieke richting weerkaatst omdat een zonnepaneel een glad oppervlak heeft. Dit reduceert het aantal invalshoeken waarbij overlast ervaren kan worden van het licht.

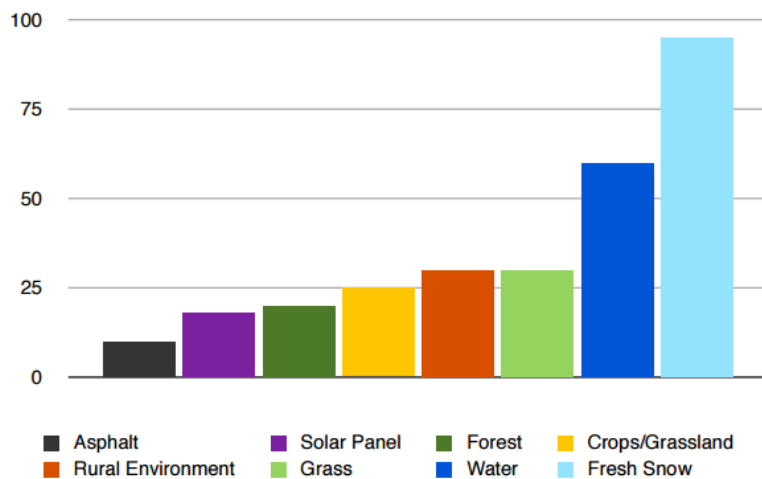
Onderzoek

Uit een wegbeeldanalyse met betrekking tot een zonnepark¹⁸ blijkt dat betreffende reflectie niet feller is dan het achtergrondlicht van de zon zelf. In ditzelfde onderzoek wordt tevens geconstateerd dat er aanzienlijk meer zonlicht gereflecteerd wordt door water dan door een zonnepaneel. In een soortgelijk onderzoek¹⁹ naar de visuele impact van een zonnepark in het Verenigd Koninkrijk wordt dezelfde conclusie getrokken. In Figuur 5.10 is met relatieve aantallen het verschil weergegeven van de reflectie van verschillende materialen.

¹⁸ Zonnepark Ceresweg: Wegbeeldanalyse Oesterdam (N659), N.H. Tiekstra & . W. Swolfs (Rho adviseurs), oktober 2014

¹⁹ Visual Impact Assessment, Capital Solar Farm, december 2010

Figuur 5.10 Vergelijking reflectie zonnepaneel t.o.v. andere materialen

Zonnepanelen veroorzaken minder reflectie van licht dan gras of water. Ten westen van het plangebied bevindt zich het IJsselmeer waardoor meer lichtschittering ontstaat dan bij dit zonnepark. De lichtreflectie van dit zonnepark is verwaarloosbaar en heeft geen effect op het wegverkeer, de vliegveiligheid en op omliggende woningen.

Conclusie lichtreflectie

Vanuit het aspect lichtreflectie is er sprake van een goede ruimtelijke ordening voor het zonnepark.

6 UITVOERBAARHEID

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Kostenverhaal

Krachtens de Wet ruimtelijke ordening, waarin in afdeling 6.4 bepalingen zijn opgenomen betreffende de grondexploitatie, geldt de verplichting tot kostenverhaal in de gevallen die zijn aangewezen in het Besluit ruimtelijke ordening. Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening is kostenverhaal verplicht in geval van:

- De bouw van één of meer woningen en hoofdgebouwen;
- Uitbreidingen van gebouwen met ten minste 1.000 m² of met één of meer woningen;
- De verbouwing van één of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren voor woondoeleinden, mits ten minste 10 woningen worden gerealiseerd;
- Eén of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren bij ingebruikname voor detailhandel, dienstverlening, kantoor of horecadoeleinden, mits de cumulatieve oppervlakte ten minste 1.500 m² bedraagt;
- De bouw van kassen met een oppervlakte van ten minste 1.000 m².

De voorliggende goede ruimtelijke onderbouwing voorziet in de realisatie van een zonnepark en de daarbij behorende voorzieningen. Aangezien hiermee geen sprake is van de bouw van een hoofdgebouw zoals bedoeld in artikel 6.2.1. sub b van het Besluit ruimtelijke ordening, is kostenverhaal niet verplicht.

Planschade

Bij ruimtelijke ontwikkelingen kan planschade ontstaan. De Wro voorziet in een regeling voor vergoeding van planschade. Op basis van artikel 6.1 Wro wordt aan degene die in de vorm van een inkomensderving of een vermindering van de waarde van een onroerende zaak schade lijdt of zal lijden als gevolg van de afwijking van het bestemmingsplan, tegemoetgekomen, wanneer de schade redelijkerwijs niet voor rekening van de aanvrager behoort te blijven en voor zover de tegemoetkoming niet anderszins is verzekerd. Eventuele planschadekosten komen voor rekening van de initiatiefnemer.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De initiatiefnemers willen dat het zonnepark Noordermeerdijk niet alleen een bijdrage levert aan de verduurzaming van de Nederlandse energievoorziening, maar dat de realisatie van het project ook in goede harmonie met de omgeving en met een positieve impact voor de betrokkenen plaatsvindt.

Participatie

De doelstelling van de initiatiefnemers van project Noordermeerdijk is om draagvlak te creëren bij het bevoegd gezag en de betrokkenen in de omgeving van het zonnepark. Om dit te bereiken is een participatieplan uitgewerkt. Het participatieplan is opgenomen als bijlage IV. Het participatieplan geeft inzicht in op welke wijze draagvlak wordt gecreëerd, inspraak wordt geboden, hoe de omgeving wordt geïnformeerd en betrokken bij de planvorming en hoe de omgeving financieel kan meeprofiteren. Het participatieplan richt zich op inwoners in de directe

omgeving, inwoners van de Noordoostpolder, in de buurt gelegen bedrijven en lokale overheden (gemeente Noordoostpolder, provincie Flevoland). De direct omwonenden zijn geïnformeerd over de plannen en het ontwerp van het zonnepark. Naast procesparticipatie is financiële participatie een belangrijk doelstelling. De initiatiefnemers hebben afgesproken dat er een bijdrage wordt geleverd aan het door de gemeente te beheren energiefonds. Daarnaast zijn de initiatiefnemers voornemens om inwoners van de polder financieel te laten meeprofiteren van het zonnepark.

Ter visie legging

De aanvraag, de bijlagen en de bijbehorende ruimtelijke onderbouwing zijn allen onderdeel van de omgevingsvergunning. De ontwerpversie hiervan wordt gedurende een periode van zes weken ter visie gelegd. Gedurende deze termijn wordt aan eenieder de gelegenheid geboden een zienswijze in te dienen. Het college van burgemeester en wethouders neemt vervolgens een definitief besluit over het afgeven van de omgevingsvergunning. Een specifieke verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad is, als gevolg van een eerder raadsbesluit (zie paragraaf 1.3), niet vereist.

Beroep/hoger beroep

Na verlening van de omgevingsvergunning wordt deze voor een periode van zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze periode wordt aan belanghebbenden die tijdig een zienswijze hebben ingediend tegen de ontwerpvergunning of daartoe redelijkerwijs niet in staat zijn geweest, de gelegenheid geboden om beroep instellen tegen de omgevingsvergunning bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wanneer besloten wordt tot het toepassen van de coördinatieregeling. Indien niet wordt besloten tot het toepassen van de coördinatieregeling staat er eerst beroep open bij de bestuursrechter en daarna bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Indien binnen de beroepstermijn geen beroep wordt ingesteld, is de omgevingsvergunning na het verstrijken van de beroepstermijn onherroepelijk. Belanghebbenden kunnen eventueel ook een voorlopige voorziening vragen tegen de omgevingsvergunning.

Bijlage 2 *Bijlagen bij ruimtelijke onderbouwing*

720042
17 september 2020

Bijlage 1

**Toelichting op de aanvraag –
Zonnepark Noordermeerdijk**
Zon Noordermeerdijk B.V.

5.0

Duurzame oplossingen in
energie, klimaat en milieu

Postbus 579
7550 AN Hengelo
Telefoon (074) 248 99 40

Documenttitel	Bijlage 1 Toelichting op de aanvraag – Zonnepark Noordermeerdijk
Soort document	5.0
Datum	17 september 2020
Projectnummer	720042
Opdrachtgever	Zon Noordermeerdijk B.V.
Auteur	
Vrijgave	

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
1.1	Toelichting op de aanvraag	1
1.2	Procedure en bevoegd gezag	2
1.3	Onderdelen van de aanvraag	2
1.4	Vergunningsaanvraag op hoofdlijnen	3
1.5	Gegevens initiatiefnemer	3
2	Locatie	5
2.1	Inleiding	5
2.2	Omschrijving locatie	5
3	Bouwen van een bouwwerk	7
3.1	Inleiding	7
3.2	Type Bouwwerk	7
3.3	Elektrische infrastructuur en netaansluiting	8
3.4	Ontwerp op hoofdlijnen	9
3.5	Situatie en aanzichttekeningen	12
3.6	Kleuren en materialen (bouw)werken	12
3.7	Bouwkosten	13
3.8	Archeologie	13
3.9	Camerabeveiliging	15
4	Afwijken van het bestemmingsplan	16
4.1	Inleiding	16
4.2	Huidige bestemming	16
4.3	Toekomstige situatie	17
5	Bijlagen	17

1 INLEIDING

1.1 Toelichting op de aanvraag

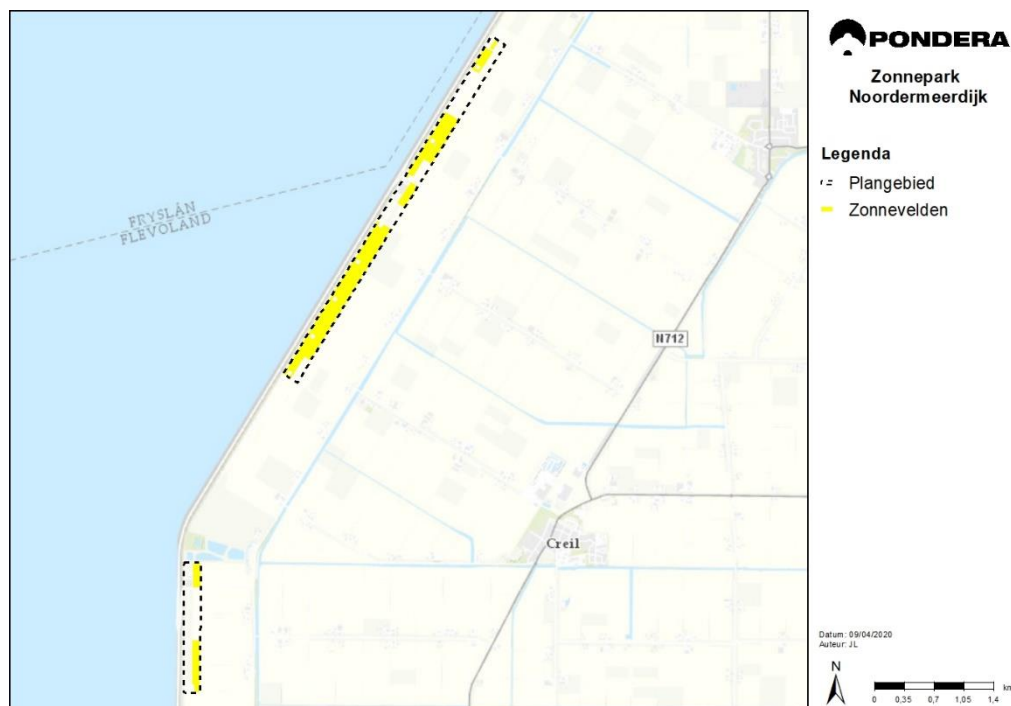
Zon Noordermeerdijk B.V. heeft het voornemen om een zonnepark te realiseren binnendijks van de Noordermeerdijk in de gemeente Noordoostpolder. De grondeigenaren hebben zich verenigd en zijn mede-initiatiefnemer en voor 50% mede-eigenaar van het project. De andere 50% is in handen van duurzaam energie- en grondstoffenbedrijf NV HVC.

Het zonnepark, genaamd Zonnepark Noordermeerdijk, bestaat uit verschillende deellocaties waar gezamenlijk circa 45 hectare veldopstellingen van zonnepanelen met bijbehorende infrastructuur is aangebracht. Het zonnepark wekt elektriciteit op uit zonne-energie en heeft een opgesteld vermogen van circa 90 megawatt(piek) en produceert jaarlijks ongeveer 80 Gigawattuur.

Het zonnepark levert een grote bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Noordoostpolder. De elektriciteitsopbrengst van het zonnepark is goed voor ongeveer 23.000 huishoudens¹.

In onderstaande Figuur 1.1 is een kaart met de locatie van het voorgenomen zonnepark opgenomen.

Figuur 1.1 Ligging plangebied

¹ Gebaseerd op 3.500 kWh per huishouden per jaar

Voor de realisatie van het zonnepark is een omgevingsvergunning voor het onderdeel bouw benodigd en dient te worden afgeweken van het vigerende bestemmingsplan. Dit document geeft een toelichting op de aanvraag omgevingsvergunning voor de bouw van het zonnepark en het afwijken het geldende bestemmingsplan.

Leeswijzer

Dit document volgt de opbouw van het formulier van het Omgevingsloket. In deze 'bijlage 1' van het formulier wordt in hoofdstuk 1 ingegaan op het algemene deel van de aanvraag en bevat dit hoofdstuk tevens de informatie over aanvrager en indiener. Vervolgens wordt in hoofdstuk 2 de locatie van het zonnepark nader beschreven. In hoofdstuk 3 wordt de aanvraag voor het bouwen van een bouwwerk toegelicht. In hoofdstuk 4 wordt de aanvraag om af te wijken van het bestemmingsplan toegelicht. In hoofdstuk 5 wordt aangegeven welke informatie in de bijlagen is opgenomen.

1.2 Procedure en bevoegd gezag

De bouw van het zonnepark is vergunningplichtig op grond van artikel 2.1, lid 1, onder a en c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Het opgestelde vermogen van dit project is ongeveer 90 MW, waardoor het verlenen van de benodigde toestemmingen voor dit project (zie hoofdstuk 1.3) in beginsel, op grond van artikel 9b, eerste lid, onder b, en het vierde lid van de Elektriciteitswet 1998, door de Minister wordt gecoördineerd.

De initiatiefnemer heeft met het ministerie van Economische Zaken overleg gehad en hen verzocht de Rijkscoördinatieregeling buiten toepassing te laten verklaren. De gemeente Noordoostpolder is voornemens eenzelfde verzoek bij het ministerie in te dienen. Op 2 juli 2020 heeft de Minister besloten om de Rijkscoördinatieregeling bij dit project niet van toepassing te laten zijn. Dit besluit is toegevoegd als Bijlage 7: Besluit Rijkscoördinatieregeling. Op de aanvraag is de uitgebreide voorbereidingsprocedure conform afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

1.3 Onderdelen van de aanvraag

Zon Noordermeerdijk B.V. vraagt een omgevingsvergunning aan voor de activiteit (deeltoestemming):

- Het bouwen van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, zijnde een zonnepark met bijbehorende werken (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, artikel 2.1 lid 1, aanhef en onder a);
- Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, artikel 2.1 lid 1, aanhef en onder c).

Voor de aanvraag is gebruik gemaakt van het aanvraagformulier omgevingsvergunning. Het aanvraagformulier zelf is het document waarop de aanvraag gebaseerd is. Op een aantal plaatsen wordt in dit formulier verwezen naar bijlage 1. Bijlage 1 betreft dit document. Dit document vormt een toelichting op de via het OLO ingediende aanvraag. Daar waar in het OLO een 0 is opgegeven, kan dit op twee manieren geïnterpreteerd worden:

1. Het betreft daadwerkelijk een hoeveelheid van 0 of het komt 0 keer voor;
2. In dit document is een toelichting op de gevraagde informatie opgenomen, omdat deze informatie niet met enkel een getal is te beschrijven.

Indien het formulier niet overeenkomt met informatie in onderhavige document, dan is onderhavig document (bijlage 1, de toelichting op de aanvraag) leidend.

1.4 Vergunningsaanvraag op hoofdlijnen

Ten behoeve van de opwek van grootschalige zonne-energie is in Nederland de zogenaamde Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE++) beschikbaar, welke noodzakelijk is om het voorliggende project te kunnen realiseren. Om te voorkomen dat subsidie ter beschikking wordt gesteld aan onhaalbare projecten, wordt door uitgevende instelling Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) bij het behandelen van de subsidieaanvraag, een verleende omgevingsvergunning (bouwen) geëist. De initiatiefnemer heeft het voornemen om in september 2020 een aanvraag voor subsidie in te dienen.

Nadat de subsidie is toegewezen, zal de initiatiefnemer een aannemer selecteren die het zonnepark in opdracht zal bouwen. Deze partij is in het huidige stadium van projectontwikkeling nog niet bekend. Na het selecteren van de aannemer zal in samenwerking met deze partij een detail-engineering plaats vinden. Hierin worden definitieve keuzes gemaakt t.a.v. maatvoering, constructies en concrete uitvoering.

Dit betekent dat in de detail-engineeringfase een definitieve keuze wordt gemaakt in de exacte productkeuze/maatvoering en het daarmee samenhangende detail-ontwerp. Het is (met uitzondering van de maximale hoogte) daarom mogelijk dat in de detail-engineeringfase in beperkte mate wordt afgeweken van in deze vergunningaanvraag opgenomen kenmerken en de daarmee samenhangende kenmerken zoals die zijn weergegeven in de bijlages. In paragraaf 3.4 worden de beoogde afmetingen op hoofdlijnen nader toegelicht.

1.5 Gegevens initiatiefnemer

In onderstaande tabel worden de gegevens van de initiatiefnemer weergegeven. De initiatiefnemer is gelijk aan de aanvrager van de omgevingsvergunning.

Tabel 1.1 Gegevens initiatiefnemer

Bedrijf	
KvK nummer	78126169
Vestigingsnummer	000045776466
Statutaire naam	Zon Noordermeerdijk B.V.
Handelsnaam	Zon Noordermeerdijk B.V.
Contactpersoon	
Voorletters	
Achternaam	
Functie	
Geslacht	
Telefoonnummer	
E-mailadres	
Vestigingsadres bedrijf	
Postcode	
Huisnummer	
Straatnaam	
Woonplaats	

De initiatiefnemer wordt bijgestaan door een adviesbureau. De aangegeven contactpersoon van het adviesbureau in onderstaande tabel is tevens de gemachtigde voor het indienen van de omgevingsvergunningaanvraag. De machtiging is opgenomen in Bijlage 2: Machtigingsformulier.

Tabel 1.2 Gegevens adviseur

Bedrijf	Pondera Consult b.v.
Contactpersoon	
Voorletters	
Achternaam	
Functie	
Geslacht	
Vestigingsadres bedrijf	
Postcode	
Huisnummer	
Straatnaam	
Woonplaats	
Contactgegevens	
Telefoonnummer	
E-mailadres	

2 LOCATIE

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de locatie van het voorgenomen zonnepark. Het plangebied betreft percelen met verschillende eigenaren, grenzend aan de Noordermeerdijk en de noordelijke Westermeerdijk van de gemeente Noordoostpolder.

2.2 Omschrijving locatie

Het zonnepark bestaat uit veldopstellingen van zonnepanelen verdeeld over 16 kadastrale percelen. In Tabel 2.1 zijn de kadastrale aanduidingen van de percelen opgenomen. Een situatietekening is tevens opgenomen Bijlage 4: Bouwtekeningen. In deze tekening zijn ook alle relevante kadastrale gegevens weergegeven.

Tabel 2.1: Kadastrale aanduiding zonnepark

Grondeigenaar nr.	Kavelnaam	Percelen
1	A16 A17	NOP00 – F – 3332 NOP00 – F – 3329
2	B1	NOP00 – F – 2219
3	B2 B3	NOP00 – F – 3351 NOP00 – F – 3352
4	B2	NOP00 – F – 2221
5	B4	NOP00 – F – 3382
6	B6 B7	NOP00 – F – 3357
7	B8	NOP00 – F – 2230
8	B9, B10	NOP00 – F – 3319
9	B11 C1	NOP00 – F – 3309 NOP00 – E – 2091
10	B12	NOP00 – F – 3311
11	C4 C5	NOP00 – E – 1736 NOP00 – E – 2181

De percelen zijn in eigendom van verschillende eigenaren. Initiatiefnemer heeft een ondertekende ontwikkelovereenkomst met alle grondeigenaren en daarmee toestemming voor het gebruik. Tevens zijn de grondeigenaren mede-initiatiefnemer en mede-eigenaar van het zonnepark. De gemeente is geïnformeerd over de toestemming van de grondeigenaren.

Een aantal percelen zijn geen onderdeel van de beoogde locaties van de zonnepanelen van dit initiatief, maar worden wel gebruikt voor de plaatsing van onderhoudspaden, hekwerken, groenstroken of andere maatregelen om te volden aan de landschappelijke inpassing. Deze percelen worden in Tabel 2.2 genoemd.

Tabel 2.2: Kadastrale aanduiding overige percelen

Perceel
NOP00 - F – 891
NOP00 - E – 160
NOP00 – F – 3328
NOP00 – F – 3394
NOP00 – F – 3392
NOP00 – F – 2223
NOP00 – F – 2225
NOP00 – F – 2698
NOP00 – E – 1409
NOP00 – E – 2164
NOP00 – E – 2163
NOP00 – E – 2162
NOP00 – E – 2179
NOP00 – E – 2166
NOP00 – E – 2165

3 BOUWEN VAN EEN BOUWWERK

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat de informatie ten behoeve van de aanvraag (omgevingsvergunning bouw, artikel 2.1, onder a Wabo) voor het bouwen van het zonnepark op de, in de vorige paragraaf, beschreven locatie.

3.2 Type Bouwwerk

Het voorgenomen zonnepark bestaat uit een veldopstelling van zonnepanelen. Het totale bruto vloeroppervlak is circa 553.404 m². Het verblijfsoppervlak en gebruiksoppervlak zijn gelijk aan het bruto vloeroppervlak. De belangrijkste kenmerken van het bouwwerk zijn hieronder weergegeven:

- De zonnepanelen zullen worden gemonteerd op stellages, ook wel tafels genoemd, met een verwachte hoogte van maximaal 3,0 meter. De tafels worden in de bodem verankerd middels palen, zodat slechts zeer beperkte ontgraving nodig is. De palen zijn eenvoudig na de exploitatieperiode te verwijderen zodat de grond voor andere doeleinden kan worden aangewend;
- De tafels en palen worden gemaakt van staal;
- De zonnepanelen worden op tafels geïnstalleerd conform een oost-west opstelling (zie Bijlage 4: Bouwtekeningen);
- De panelen zijn bij voorkeur van het type monokristallijn. Tijdens de detailengineering zal een definitieve keuze van het paneeltype worden gemaakt. De panelen zijn zo ontworpen dat er zo veel mogelijk zonlicht opgenomen wordt om dit om te zetten naar elektriciteit, waardoor lichtschittering beperkt blijft. Uit onderzoek blijkt dat de schittering minder is dan bij water of glas. Een voorbeeld van het toe te passen zonnepaneel is opgenomen in Bijlage 10: Type Zonnepaneel;
- Er blijft een ruimte tussen de panelenrijen van circa 1 meter, om schaduwwerking onderling te voorkomen en onderhoud te plegen. Ook blijft er een tussenruimte in de nok van de tafels van 0,6 meter;
- Ter beveiliging wordt er aan oost- en westkant van het zonnenveld een hekwerk gerealiseerd van 2,15 meter hoog. Aan de overige zijden wordt het zonnenveld beveiligd door de aan te leggen verbrede sloten en door de reeds bestaande beveiliging van het windpark. De precieze locatie van het hekwerk is te zien in Bijlage 9: Locatie hekwerk. Het type hekwerk is beschreven in Bijlage 11: Type Hekwerk;
- Naast het hekwerk zal er op enkele plekken camerabeveiliging worden toegepast. Details van de camerabeveiliging zijn beschreven in hoofdstuk 3.9;
- Er zullen 1 of 2 opslagcontainers worden geplaatst voor onderhoudsmateriaal en reserveonderdelen. Deze opslagcontainers zijn aangegeven op de tekening in bijlage 4;
- Om de opgewekte elektriciteit geschikt te maken voor teruglevering aan het landelijke elektriciteitsnet worden meerdere transformatorstations gerealiseerd;
- Om het zonnepark te kunnen onderhouden, worden onderhoudspaden gerealiseerd. Deze paden zijn ongeveer 4 meter breed. De verwachte locaties van deze paden zijn

² Als bruto vloeroppervlak is de totale grote van het zonnepark benoemd, inclusief paden tussen de panelenrijen en ruimtes tot watergangen en de zonnepanelen. Enkel de paaltjes onder de panelen zullen in de grond komen te staan en vormen het netto vloeroppervlak dat daadwerkelijk bebouwd wordt.

aangegeven in Bijlage 4: Bouwtekeningen. De onderhoudspaden worden gemaakt waterdoorlatende grasbetontegels, waar beplanting doorheen kan groeien en hemelwater in kan infiltreren.

3.3 Elektrische infrastructuur en netaansluiting

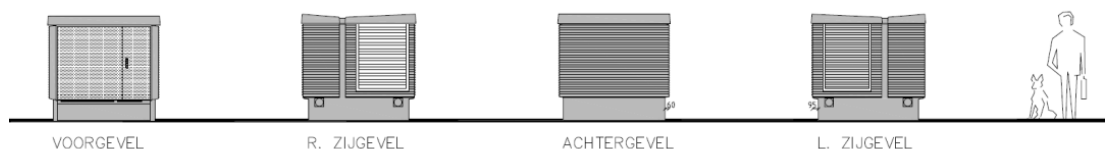
De panelenrijen worden door middel van kabels verbonden met transformatoren. Voordat de stroom binnenkomt bij de transformator is deze reeds omgevormd van DC naar AC (van gelijkstroom naar wisselstroom) door de omvormers. Een transformator is een compactstation, ene container of een klein gebouw waarin meet- en regelapparatuur en een transformator is geplaatst, waar de spanning van de elektriciteit wordt omgevormd naar de spanning van het elektriciteitsnet van de netbeheerder. Het aantal transformatoren per zonnepark hangt af van de omvang van het zonnepark.

Er zijn verschillende types en uitvoeringen van transformatoren mogelijk. Deze keuze zal in de uitvoering gemaakt worden op basis van beschikbaarheid van types, detailkeuzes in de uitvoering (exact type / vermogen zonnepaneel), leverancier etc.

Per kavel zullen er 1 of 2 locaties worden ingericht voor transformatoren. Op de situatietekening in Bijlage 4 zijn deze locaties aangegeven. Per locatie zal er óf 1 container met een trafo worden gerealiseerd, óf zullen er 1 of 2 compactstations met transformatoren worden gerealiseerd.

In Bijlage 6: Bouwtekening Transformatorstation zijn tekeningen opgenomen van beide varianten. Deze bijlage biedt hiermee een onder- en bovenvariant voor de omvang van de transformatoren. In Figuur 3.1 en Figuur 3.2 zijn visualisaties van de varianten transformatorstation van Bijlage 6 weergegeven.

Figuur 3.1: Visualisatie kleine variant transformatorstation

Figuur 3.2: Visualisatie van transformatorstation

Het is onmogelijk voor een zonnepark om op dit moment te kiezen voor een bepaalde fabrikant van transformatoren. De uiteindelijk gekozen transformator kan daardoor afwijken van de hier genoemde transformatoren. De maximale hoogte van de te bouwen transformator zal 4 meter zijn. De hoogte van de transformatoren aangegeven in Bijlage 6 is niet de definitieve hoogte. We verzoeken het bevoegd gezag om toe te staan dat de definitieve keuze voor de transformator en de bijbehorende constructieve tekeningen uiterlijk 3 weken voor start bouw worden aangeleverd.

De daadwerkelijke aansluiting zal in de toekomst plaatsvinden op de elektrische infrastructuur van NOP Agrowind en Tennet nabij Westermeerweg 35, Noordoostpolder. Voor de realisatie van deze aansluiting, inclusief infrastructuur van het zonnepark naar de aansluiting, zullen de benodigde toestemmingen (waaronder Wabo, artikel 2.1 lid 1, aanhef en onder a en c) in een andere aanvraag worden aangevraagd.

3.4 Ontwerp op hoofdlijnen

De aanbesteding en daarmee verdere detailengineering van de zonneparken vindt plaats na het indienen van voorliggende aanvraag en nadat de subsidie-beschikking is ontvangen. Het ontwerp van voorliggende aanvraag is derhalve op hoofdlijnen en betreft een basisontwerp waarbij in de definitieve ontwerpfase in beperkte mate van kan worden afgeweken.

Door het aanvragen van een vergunning op hoofdlijnen wordt de keuze voor onder andere een zonnepaneel type/fabrikant, omvormerfabrikant, fundatieconcept vrijgehouden ten behoeve van de aanbesteding. In onderstaande paragrafen met tabellen worden de technische ontwerpeisen voor de zonneparken opgesomd. Deze zijn gebruikt als uitgangspunt voor voorliggende aanvraag en vormen het basisontwerp voor het zonnepark.

De opstelling zal een oostwest-opstelling worden. Hierin worden panelen in oostelijke en westelijke richting georiënteerd. Een rij oostelijke en een rij westelijk georiënteerde panelen

worden om en om opgebouwd en komen met elkaars hoge kant tegen elkaar te staan (met 0,6 meter tussenruimte), waardoor er constructie ontstaat die op een schuin dak lijkt. Tussen de verschillende daken komt een tussenruimte van circa 1 meter.

Tabel 3.1: Indicatieve afmetingen algemene onderdelen

Onderdeel zonnepark	Afmetingen
<i>Individueel zonnepaneel</i>	
Hoogte	0,02 meter
Breedte	1,1 meter
Lengte	2,2 meter
<i>Beveiliging</i>	
Hoogte hekwerk	2,15 meter
<i>Constructie opstelling zonnepanelen</i>	
Hoogte bovenste rand bovenste paneel boven maaiveld	2,5 – 3,0 meter
Hoogte onderrand onderste paneel boven maaiveld	0,8 - 1,5 meter
Hellingshoek panelen	10° - 15°
Diepte (schroef)palen	3,2 meter

De tekening in bijlage 4 is gemaakt op basis van de uitgangspunten van het basisontwerp zoals aangegeven in Tabel 3.1. In de detail engineering fase kunnen deze waarden nog in beperkte mate afwijken. Zo zijn nu zonnepaneeltafels geschetst met een totale lengte van 14,3 meter. Bij een verdere detaillering van het ontwerp kan bijvoorbeeld blijken dat er zonnepanelen met een iets andere afmeting worden gebruikt, waardoor de exacte afmetingen van de tafels of de hellingshoek enigszins kunnen afwijken. De locatie van de onderhoudspaden en daarmee ook de randen van de zonnepelden aan de noord- en zuidzijdes kunnen in beperkte mate afwijken van het basisontwerp. We verzoeken het bevoegd gezag om een voorschrift op te nemen dat de initiatiefnemer uiterlijk 3 weken voor de start van de bouw het definitieve ontwerp ter goedkeuring zal voorleggen aan het bevoegd gezag. Er zal niet worden afgeweken van de maximale hoogte voor de opstelling van de zonnepanelen, de door de gemeente gewenste rechte hoeken, de 1,00 meter tussenruimte tussen de tafels en minimaal 0,6 meter in de nok of van de door de gemeente opgestelde rooijlijn, de grens tot waar het zonnepark, vanaf de dijk, landinwaarts wordt ontwikkeld.

Op dit moment is nog niet duidelijk welke onderconstructie, de constructie waar de zonnepanelen op gemonteerd zullen worden, gebruikt zal worden. Wel is bekend dat hetzelfde fundatieconcept als bij het reeds gerealiseerde zonnepark Zuyderzon in Almere gebruikt zal worden. Technische informatie over deze constructie is toegevoegd in Bijlage 12: Constructietekeningen vergelijkbare constructie. Voor het zonnepark Zuyderzon zijn constructie- en fundatieberekeningen uitgevoerd. Deze zijn toegevoegd in Bijlage 13: Constructieberekeningen. Uiteraard zal initiatiefnemer definitieve berekeningen laten uitvoeren.

Initiatiefnemer stelt voor om deze berekeningen, in lijn met artikel 2.7 Regeling Omgevingsrecht, uiterlijk 3 weken voor start bouw aan het bevoegd gezag op te leveren.

In het DINOluket zijn de meest recente gegevensbodemgegevens geanalyseerd. Deze gegevens staan in Bijlage 8: Rapport Bodem.

In Figuur 3.3 zijn voorbeelden opgenomen van oost-west opstellingen.

Figuur 3.3 Voorbeelden aanzicht panelen met oost-west oriëntatie

Later aan te leveren gegevens en bescheiden

Verzocht wordt om conform art. 2.7 van de Regeling omgevingsrecht de keuze voor het daadwerkelijk te plaatsen type zonnepaneel en detailontwerp van het zonnepark 3 weken voor start van de bouw aan het bevoegd gezag te melden. Ditzelfde geldt voor enkele overige detailgegevens en -engineering die zijn opgenomen in Tabel 3.2.

Tabel 3.2 Aan te leveren bescheiden en gegevens in de periode voorafgaand aan start bouw

Gegevens/bescheiden	Aanlevertermijn
Definitieve keuze type zonnepaneel	3 weken voor start bouw
Definitieve ontwerp zonnepark en fundatie onderbouwd met sonderingen	3 weken voor start bouw
Overige gegevens en bescheiden ten behoeve van toetsing aan overige voorschriften van het Bouwbesluit. Dit heeft hoofdzakelijk betrekking op het bouwveiligheidsplan en detaillering van een hekwerk.	3 weken voor start bouw

3.5 Situatie en aanzichttekeningen

Op basis van bovenstaande basisontwerp zijn ten behoeve van voorliggende aanvraag situatie- en aanzichttekeningen opgesteld. Deze zijn opgenomen in Bijlage 4: Bouwtekeningen. Voorliggend document voorziet in de aanvraag omgevingsvergunning (bouw) voor een zonnepark dat zal passen binnen de bandbreedte van afmetingen zoals opgenomen in Tabel 3.1 en bijbehorende bouwtekeningen van Bijlage 4.

Ter beveiliging zal er aan de oost- en westkant van het zonnenveld een hekwerk worden gerealiseerd van maximaal 2,15 meter hoog. Op enkele plekken zijn er natuurlijke barrières vanwege de te verbreden sloten of wordt het zonnepark al afgeschermd door bestaande beveiliging van het windpark.

De bruto oppervlakte van het zonnepark (inclusief onderhoudspaden, hekwerk, groen, etc.) bedraagt circa 55 hectare. Het gedeelte van het zonnepark waar daadwerkelijk zonnepanelen zullen worden geplaatst (de netto oppervlakte) zal een gebied beslaan van ongeveer 45 hectare. Hierop zullen ongeveer 174.000 zonnepanelen worden gerealiseerd. Met ongeveer 515 Wattpiek per zonnepaneel leidt dit tot een totaal opgesteld vermogen van ongeveer 90 MW. Deze gegevens staan in Tabel 3.3 genoemd.

Tabel 3.3: Verwachte kerngetallen van het zonnepark

Grootte zonnepark	45 hectare
Aantal zonnepanelen	174.000
Vermogen per zonnepaneel	515 Wp
Opgesteld vermogen	90 MW

3.6 Kleuren en materialen (bouw)werken

De verschillende onderdelen zullen uit verschillende kleuren en materialen bestaan. Zie Tabel 3.4 voor een overzicht.

Tabel 3.4: Kleuren en materialen bouwwerken

Onderdeel	Materiaal	Kleur	Opmerkingen
Zonnepanelen			
Frame	Aluminium	Zwart/aluminium	
Celoppervlak	Glas (transparant)	Zwart/donkerblauw/transparant	De kleur komt van de cellen onder het glas. Het glas zelf is transparant.
Onderconstructie	Gegalvaniseerd staal	Gegalvaniseerd staal	
Hekwerk	Staal	Donker of Zwart	Staalmat
Cameramast	Staal	Metaalkleur	
Trafo's	Staal	Metaalkleur, grijs of zwart	Indien mogelijk en veilig in een donkere kleurstelling

3.7 Bouwkosten

De bouwkosten zijn nog niet in detail te geven daar dit zal afhangen van het definitieve ontwerp. In overleg met het bevoegd gezag zal de hoogte van het legesbedrag worden afgestemd.

3.8 Archeologie

De gemeente Noordoostpolder heeft in 2007 een actualisatie van de archeologische waarden- en verwachtingen laten opstellen. Uit dit rapport blijkt dat de percelen in het plangebied zijn aangemerkt in de beleidscategorieën WA6 (paars), WA7 (grijs) of niet zijn ingedeeld in een categorie, zie Figuur 1.1. In het laatste geval hebben de percelen geen archeologische verwachtingswaarde en is archeologisch onderzoek niet nodig.

Figuur 3.4: Uitsnede archeologische beleidsadvieskaart met globale ligging plangebied in blauw

Bron: RAAP (2018)

Het plangebied is grotendeels gekarakteriseerd als “WA-7” en “geen”. Een klein gedeelte valt onder “WA-6”. De witte gebieden op de kaart zijn op basis van hun lage archeologische verwachting of – in bepaalde gevallen – op basis van eerder archeologisch onderzoek vrijgesteld van een archeologische onderzoeksverplichting. Het gedeelte van het plangebied langs de Westermeerdijk valt onder deze categorie. Hiervoor is dus geen archeologisch onderzoek nodig.

Langs de Noordermeerdijk staan windturbines opgesteld. In het kader van dit project is door ADC ArcheoProjecten in juni 2009 een bureauonderzoek en een inventariserend

bureauonderzoek uitgevoerd. Het plangebied Noordermeerdijk (windturbines) in de rapportage van ADC overlapt met het plangebied voor het onderhavige zonnepark. ADC heeft het gebied in een straal van circa 250 meter rondom het plangebied van de windturbines gedefinieerd als onderzoeksgebied. De conclusie van ADC is dat er in het plangebied Noordermeerdijk geen aanwijzingen zijn aangetroffen voor archeologische waarden. Voor het plangebied is geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Gezien het reeds uitgevoerde archeologisch onderzoek ter plaatse van het plangebied en de bestaande windturbines en bijbehorende infrastructuur wordt het doen van aanvullend archeologisch onderzoek niet nodig geacht.

3.9 Camerabeveiliging

Ter beveiliging van het zonnepark zullen bij het zonneveld rondom de percelen, camera's op masten worden geplaatst. Op plekken waar reeds camerabeveiliging van het windpark aanwezig is, is dit waarschijnlijk niet nodig. De hoogte van de cameramasten is circa 6 meter. De masten worden voorzien van inklimbeveiliging. Op één mast worden één tot twee camera's gemonteerd. Zie bijlage 5 voor een tekening. Een camera heeft in het donker een bereik van circa 100-200 meter. Naar verwachting zullen er circa 20 cameramasten geplaatst worden om ook voldoende dekking te krijgen in de hoeken.

De camera's zullen zodanig gepositioneerd worden dat een adequate beveiliging van het terrein gewaarborgd is, maar dat er geen gedetailleerd beeld is van woningen of van de openbare weg, om zo de privacy te waarborgen. Daarnaast zullen bij de toegangswegen naar het zonnepark borden worden geplaatst met een waarschuwing voor camerabewaking, voor zover deze borden niet al geplaatst zijn wegens camerabewaking van het windpark.

4 AFWIJKEN VAN HET BESTEMMINGSPLAN

4.1 Inleiding

Omdat het bouwplan niet past in het geldende bestemmingsplan is een planologische procedure benodigd om het plan mogelijk te maken. De initiatiefnemer vraagt om die reden een omgevingsvergunning aan in afwijking van geldende bestemmingsplan (omgevingsvergunning voor de activiteit het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het ruimtelijk plan, artikel 2.1 lid 1 aanhef en onder c Wabo). Via deze procedure (ex artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3 Wabo) is het mogelijk om af te wijken van het geldende planologisch regime. Voorwaarde voor verlening van de omgevingsvergunning is dat de activiteit voldoet aan een 'goede ruimtelijke ordening'. Bijlage 3: Ruimtelijke Onderbouwing betreft een ruimtelijke onderbouwing die voorziet in de onderbouwing daarvan.

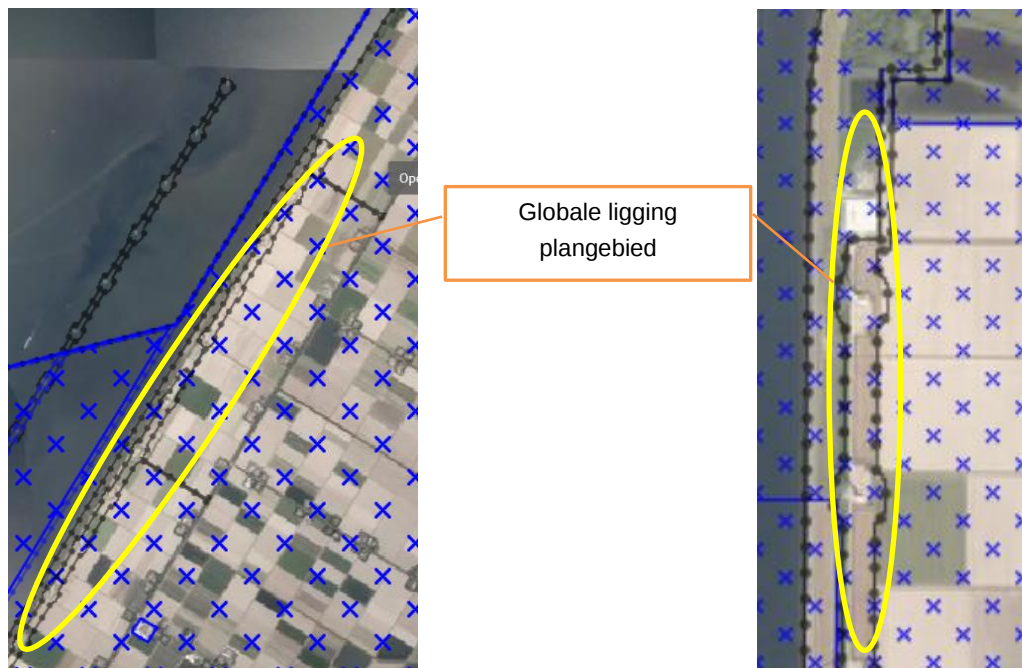
4.2 Huidige bestemming

Ter plaatse van het plangebied geldt de Beheersverordening Landelijk gebied (vastgesteld op 21 maart 2016).

Beheersverordening Landelijk gebied

De Beheersverordening "Landelijk gebied" vormt het kader voor de ruimtelijke ordening voor het landelijk gebied van de gemeente. Het plangebied (aangegeven met de gele lijn in Figuur 4.1) ligt in de het gebied waarbinnen de beheersverordening (het gebied dat met blauwe kruisjes is weergegeven in Figuur 4.1) van toepassing is.

Figuur 4.1 Uitsnede de geldende 'Beheersverordening Landelijk gebied', gemeente Noordoostpolder
Noordelijk deel

Bron: ruimtelijkeplannen.nl

Voor het plangebied is de juridische regeling uit het bestemmingsplan “Landelijk gebied 2004” blijvend van toepassing. Specifiek is de bestemming ‘agrarisch gebied’ van toepassing.

In een gedeelte van het plangebied is tevens het inpassingsplan “Windenergie langs de dijken van de Noordoostpolder” (vastgesteld op 20 december 2010) van kracht.

De realisatie van een (grondgeboden) zonnepark past niet in de geldende beheersverordening en de daar aan ten grondslag liggende juridische regeling uit het bestemmingsplan “Landelijk gebied 2004”. Een nieuw bestemmingsplan of een afwijking van de beheersverordening is dus noodzakelijk om het plan juridisch-planologische mogelijk te maken.

4.3 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie wordt het plangebied gebruikt voor een ‘zonnepark met bijbehorende voorzieningen’. Op de locatie wordt een zonnepark gebouwd, inclusief omheining en maatschappelijke maatregelen, met de afmetingen en materialen zoals in deze aanvraag opgenomen.

5 BIJLAGEN

Voor de aanvraag is gebruik gemaakt van het aanvraagformulier omgevingsvergunning van het Omgevingsloket. Het aanvraagformulier zelf is het document waarop de aanvraag gebaseerd is. Op een aantal plaatsen wordt in dit formulier verwezen naar bijlage 1. Dit betreft de toelichting op de aanvraag, het onderhavige document. Aan de aanvraag zijn tevens andere bijlagen gevoegd. Ten behoeve van het overzicht worden de bijlagen bij de aanvraag onderstaand opgesomd.

Bijlage 1: Toelichting op de aanvraag
Bijlage 2: Machtiging
Bijlage 3: Ruimtelijke Onderbouwing
Bijlage 4: Bouwtekeningen
Bijlage 5: Tekening cameramast
Bijlage 6: Transformator
Bijlage 7: Besluit Rijkscoördinatieregeling
Bijlage 8: Rapport bodem
Bijlage 9: Locatie Hekwerk
Bijlage 10: Type Zonnepaneel
Bijlage 11: Tekening Hekwerk
Bijlage 12: Constructietekeningen
Bijlage 13: Constructieberekeningen vergelijkbare constructie

Bijlage 3 de Ruimtelijke Onderbouwing heeft zelf de onderstaande bijlagen:

Bijlage I: Landschappelijke inpassing
Bijlage II: Quickscan Natuur en Ecologie Noordermeerdijk

Bijlage III: Bodeminformatie Zonnepark Noordermeerdijk

Bijlage IV: Participatie- en communicatieplan

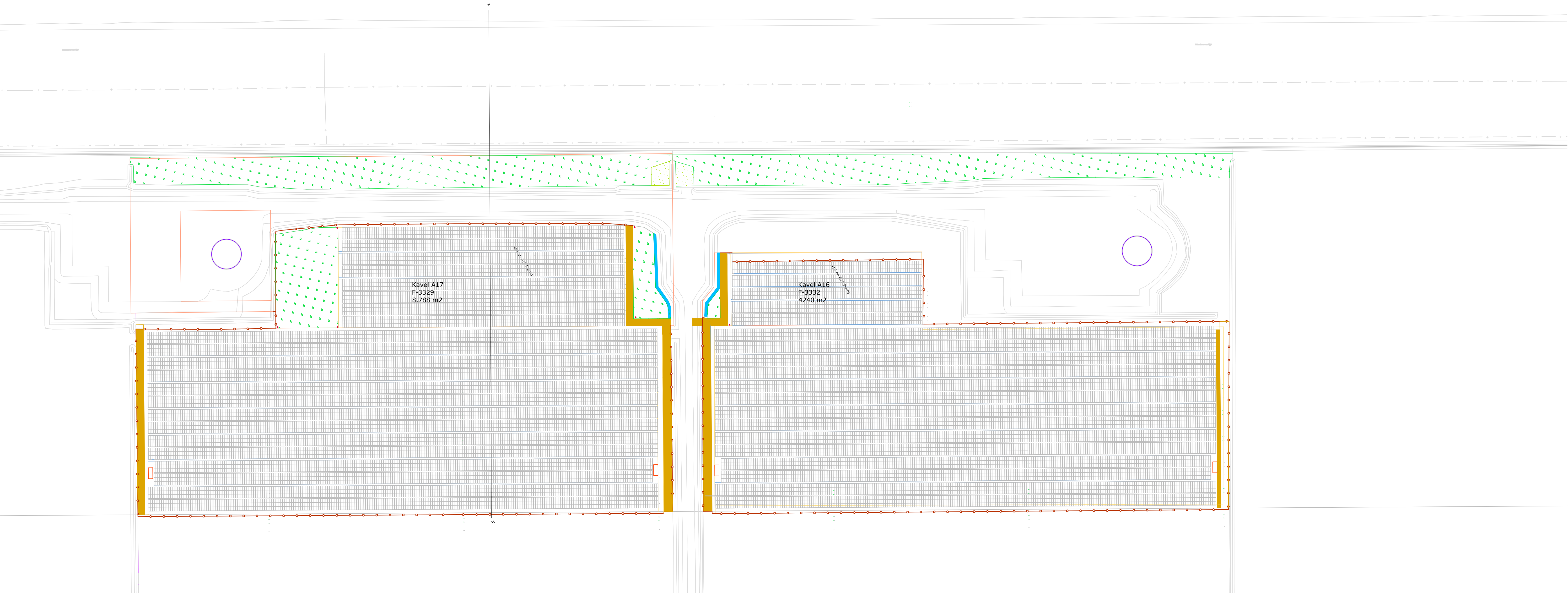
Bijlage V: Watertoets

Bijlage VI Toestemming kabelstroken NOP Agrowind

Bijlage VII Visualisatie

Bijlage VIII Doorsnede

Bijlage 3 *Situatietekeningen*

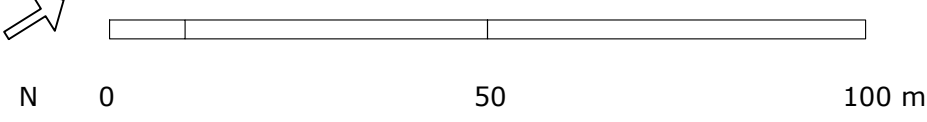

- Reinoud
- Natuurlijke oever
 - Kruiken en tuurlijk grasland
 - Plan-draszone
 - Zonnewaai
 - Hek
 - Onderhoudspad
 - Kavel
 - Transformator
 - Opberg container
 - bedruwing bestaand
 - Beveiligingscameras

Reinoud kabels en leidingen

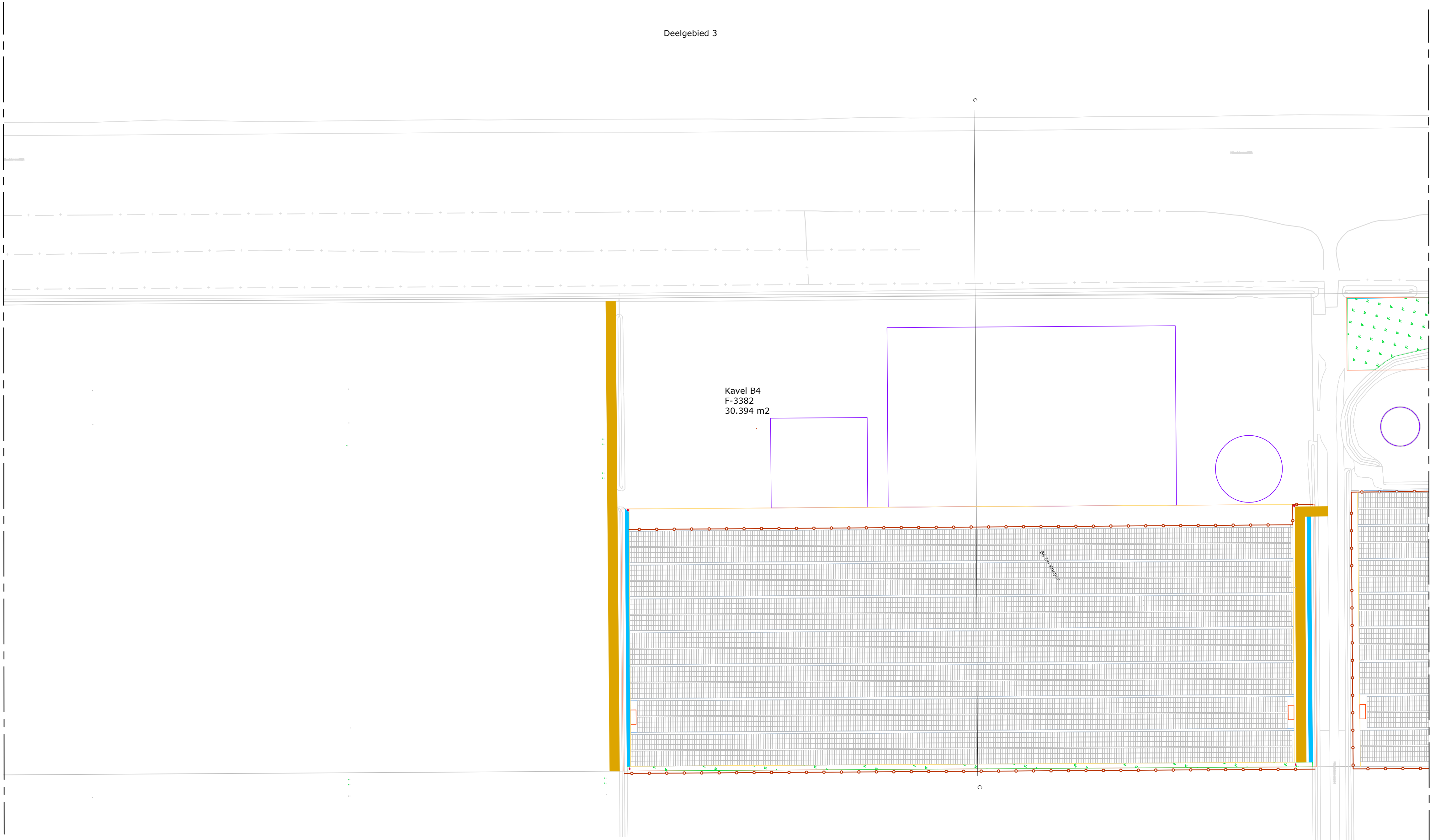
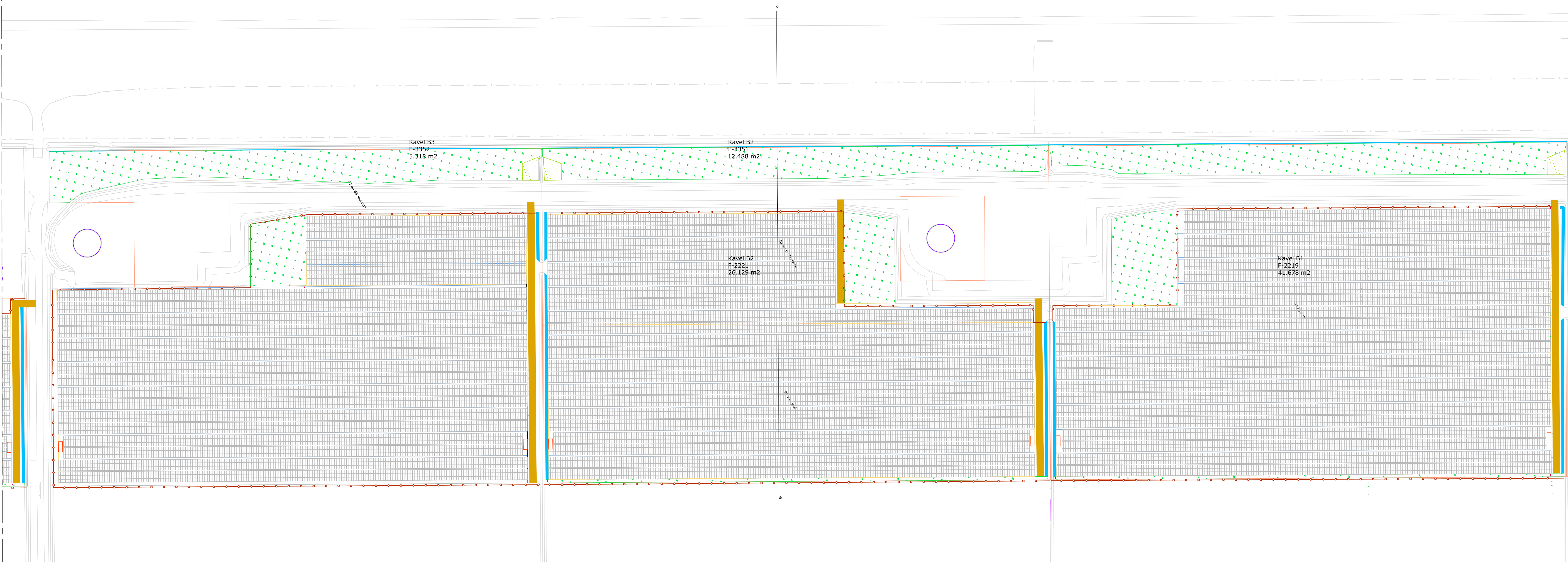
- Data NOP Agrowind
- HIS NOP Agrowind
- Water Vliet
- LS Lander NV PAC
- Aan te leggen kabel naar Huisdistributie

De ligging van de kabels en leidingen zoals weergegeven op de tekening is indicatief.

Hoogtematen t.o.v. maaiveld
Maten in meters, tenzij anders aangegeven
De uitvoerder/aannemer dient voorafgaande alle maten en pellen te controleren. Geconstateerde afwijkingen dienen voor aanvang van de werkzaamheden aan de directie te worden overlegd

	NOP Noordermeerdijk HVC	Bouwtekening
	Tekening:	Ontwerp:
		Datum: 17 september 2020
	Schaal: 1:1.000 Formaat: A0	Blad: 1/6
	Postbus 222, 1850 AE Heiloo, tel: 088-00644800	

- Reinoud
- Natuurbuik oever
 - Kruisen en tuurlijk grond
 - Plan-drazone
 - Zoneweer
 - Hek
 - Onderhoudspad
 - Kavel
 - Transformator
 - Opslag container
 - bedruwing bestaand
 - Beveiligingscamers

Reinoud kabela en ledingen

- Data NOP Agrowind
- HIS NOP Agrowind
- Water Vliet
- LS Lander NV PAC
- Aan te leggen kabel naar Hidenstation

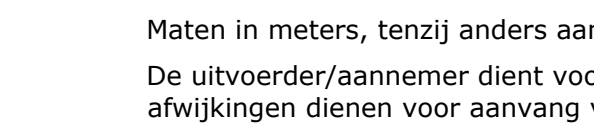
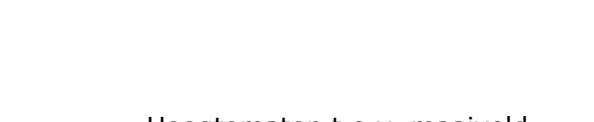
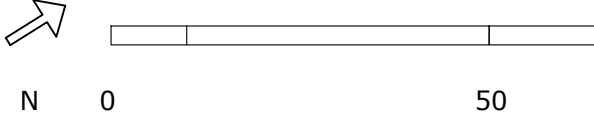
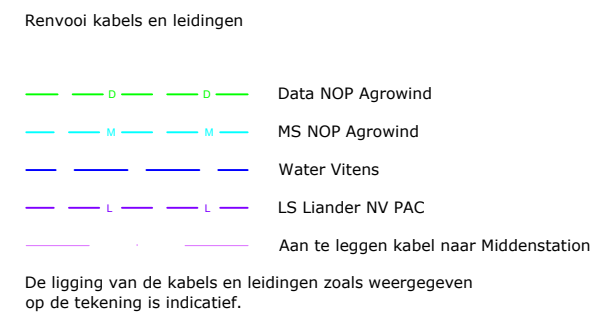
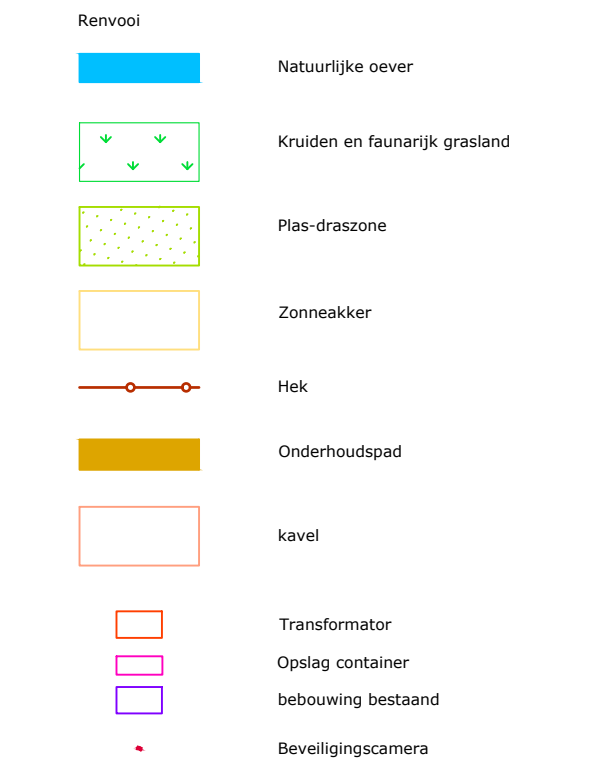
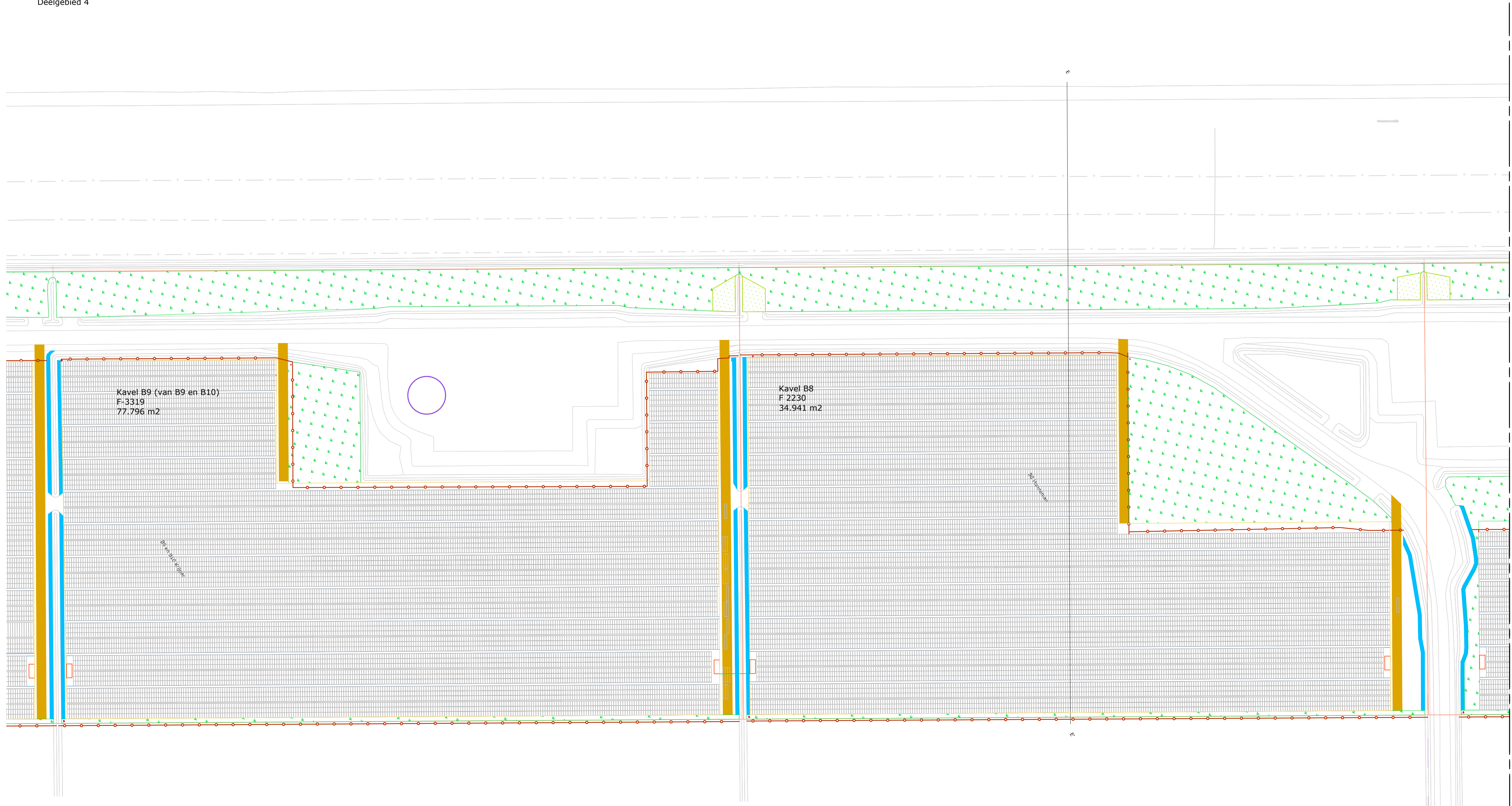
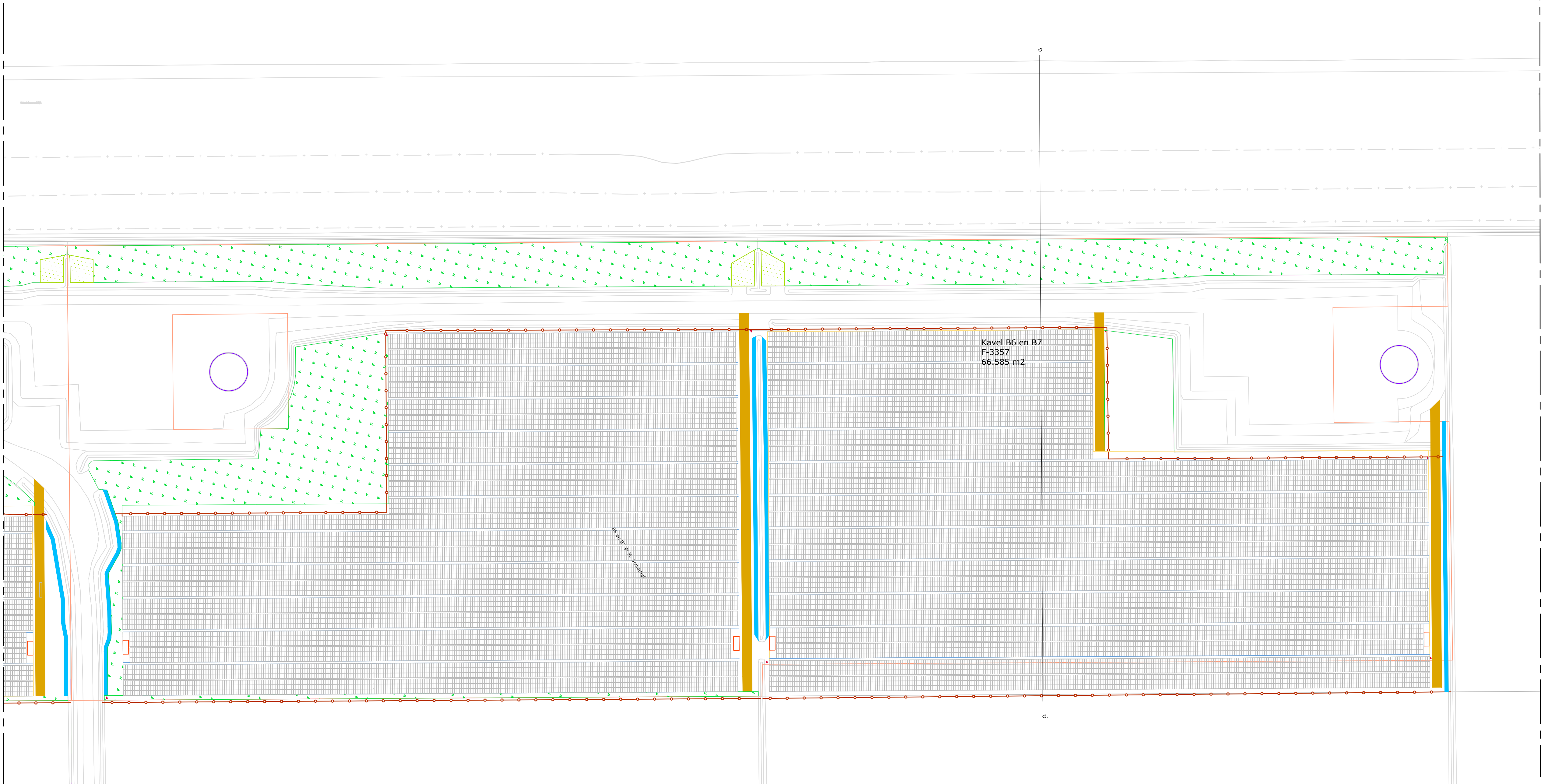
De ligging van de kabels en ledingen zoals weergegeven op de tekening is indicatief.

N 0 50 100 m

Hoogtematen t.o.v. maaiveld
Maten in meters, tenzij anders aangegeven
De uitvoerder/aannemer dient voorafgaande alle maten en pellen te controleren. Geconstateerde afwijkingen dienen voor aanvang van de werkzaamheden aan de directie te worden overlegd

NOP Noordermeerdijk HVC	Bouwtekening
Tekening:	Ontwerp:
	Datum: 17 september 2020
Schaal: 1:1.000 Formaat: A0	Blad: 2/6
Postbus 222, 1850 AE Heiloo, tel: 088-00644800	

NOP Noordermeerdijk HVC

Bouwtekening

Tekening:

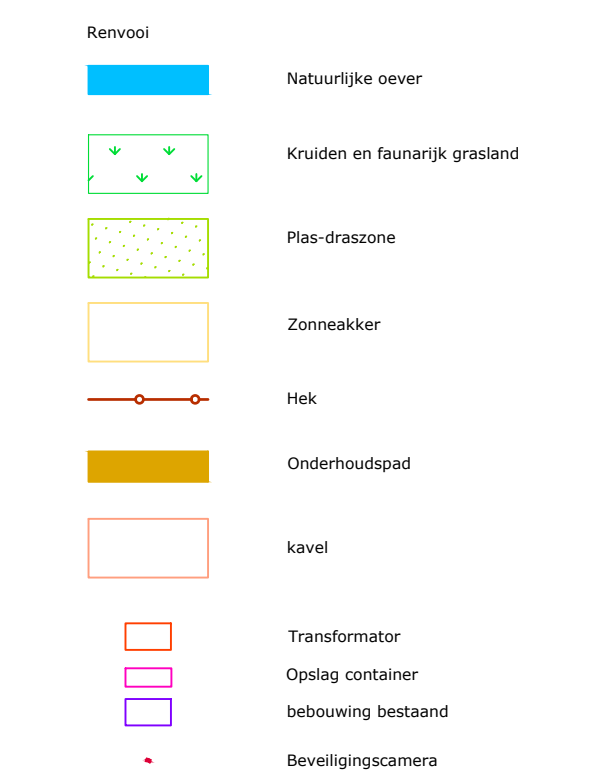
Ontwerp:

Datum: 17 september 2020

Schaal: 1:1.000 Formaat: A0

Blad: 3/6

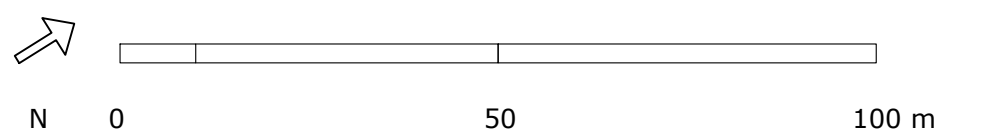
Postbus 222, 1850 AE Heiloo, tel: 088-00644800

Retraccio kabels en leidingen

- Data NOP Agrowind
- MS NOP Agrowind
- Water Yfrens
- LS Llander NV PAC

De ligging van de kabels en leidingen zoals weergegeven op de tekening is indicatief.

De uitvoerder/aannemer dient voorafgaande alle maten en peilen te controleren. Geconstateerde afwijkingen dienen voor aanvang van de werkzaamheden aan de directie te worden overlegd

Kavel C1
E-2091
30.330 m²

Kavel C4
E-1726
629.285 m²

Kavel C5
E-2161
29.194 m²

- Reinoud
- Natuurbuik over
 - Kruiken en faunairijk grasland
 - Plan-draszone
 - Zonnewaard
 - Hek
 - Onderhoudspad
 - Kavel
 - Transformator
 - Opberg container
 - bedruwing bestaand
 - Beveiligingscameras

Reinoud kabels en leidingen

- Data NOP Agrowind
- HS NOP Agrowind
- WATER VRIJES
- LS Lander NV PAC
- Aan te leggen kabel naar Helderstation

De ligging van de kabels en leidingen zoals weergegeven op de tekening is indicatief.

N 0 50 100 m

Hoogtematen t.o.v. maaiveld
Maten in meters, tenzij anders aangegeven
De uitvoerder/aannemer dient voorafgaande alle maten en pellen te controleren. Geconstateerde afwijkingen dienen voor aanvang van de werkzaamheden aan de directie te worden overlegd

NOP Noordermeerdijk HVC

Bouwtekening

Tekening:

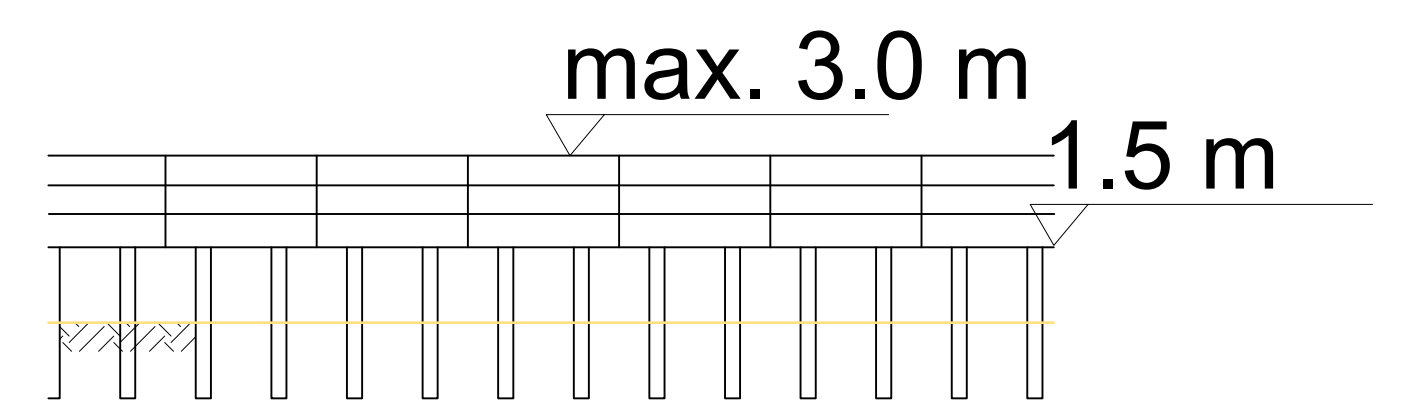
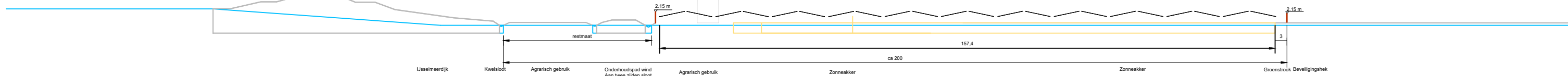
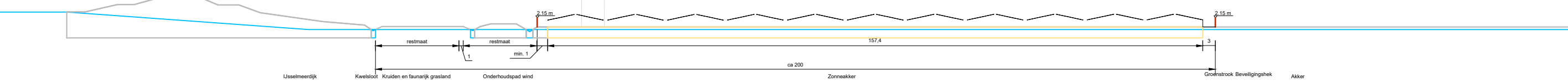
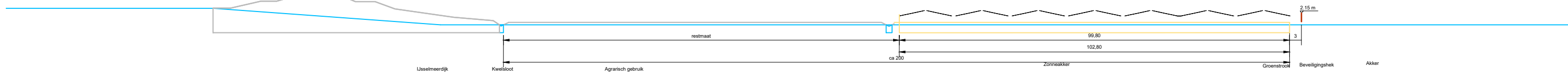
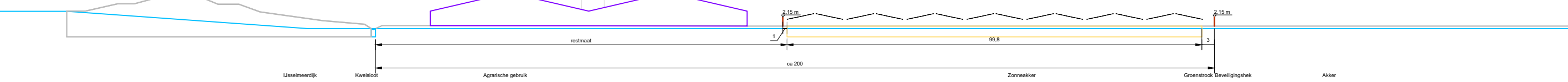
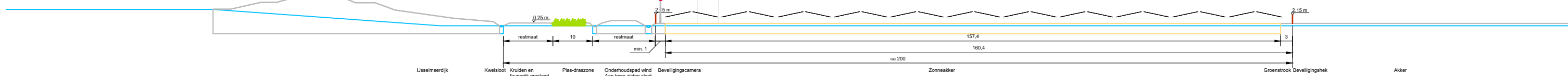
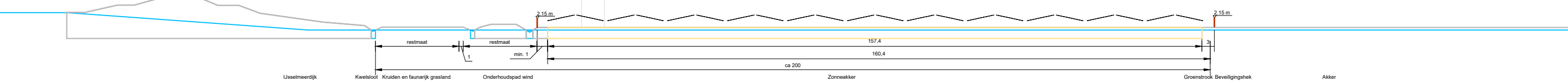
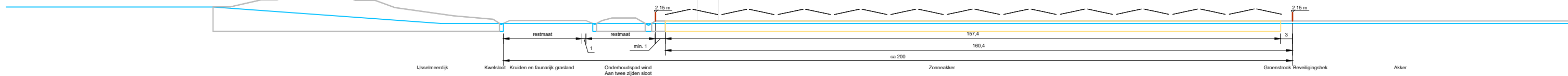
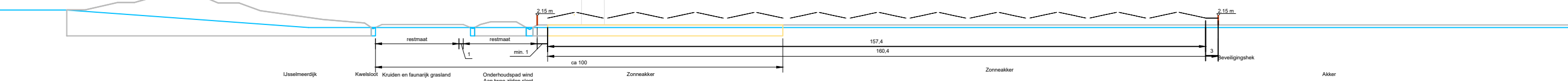
Ontwerp:

Schaal: 1:1.000 Formaat: A0

Datum: 17 september 2020

Postbus 222, 1850 AE Heiloo, tel: 088-00644800

Blad: 5/6

NOP Noordermeerdijk HVC	Bouwtekening doorsneden
Tekening:	Ontwerp:
	Datum: 17 september 2020
Schaal: 1:1.000 Formaat: A0	Blad: 6/6
Postbus 222, 1850 AE Heiloo, tel: 088-00644800	

Bijlage 4 *Aanvraagformulier omgevingsvergunning*

Formulierversie
2020.01

Aanvraaggegevens

Publiceerbare aanvraag/melding

Aanvraagnummer	5196735
Aanvraagnaam	ZP Noordermeerdijk
Uw referentiecode	720042

Ingediend op	27-05-2020
Soort procedure	Onbekend

Projectomschrijving	Aanvragen van een omgevingsvergunning voor ZP Noordermeerdijk in de gemeente Noordoostpolder.
Opmerking	-
Gefaseerd	Nee
Blokkerende onderdelen weglaten	Ja
Kosten openbaar maken	Nee
Bijlagen die later komen	nvt
Bijlagen n.v.t. of al bekend	Kwaliteitsverklaringen Gelijkwaardigheid Gegevens tunnelveiligheid

Bevoegd gezag

Naam:	Gemeente Noordoostpolder
Bezoekadres:	Harmen Visserplein 1 8302 BW EMMELOORD
Postadres:	Postbus 155 8300 AD EMMELOORD
Telefoonnummer:	(0527) 633 911
Faxnummer:	(0527) 617 020
E-mailadres:	info@noordoostpolder.nl
Website:	www.noordoostpolder.nl
Contactpersoon:	

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

Overig bouwwerk bouwen

- Bouwen

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

- Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Bijlagen

Locatie

1 Kadastraal perceelnummer

Burgerlijke gemeente Noordoostpolder

Kadastrale gemeente Noordoostpolder

Kadastrale sectie F

Kadastraal perceelnummer 3332

Bouwplannaam -

Bouwnummer -

Gelden de werkzaamheden in deze
aanvraag/melding voor meerdere
adressen of percelen? ☒ Ja
☐ Nee

Specificatie locatie Het gaat om de volgende percelen in de gemeente
Noordoostpolder:
F – 3332
F – 3329
F – 2219
F – 3351
F – 3352
F – 2221
F – 3382
F – 3357
F – 2230
F – 3319
F – 3309
E – 2091
F – 3311
E – 1736
E – 2181

3 Toelichting

Eventuele toelichting op locatie Zie bijlage 1

Bouwen

Overig bouwwerk bouwen

1 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?

- ☐ Het wordt geheel vervangen
☐ Het wordt gedeeltelijk vervangen
☒ Het wordt nieuw geplaatst

Eventuele toelichting

Realisatie van zonnepark met bijbehorende werken

Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd?

- ☐ Ja
☒ Nee

2 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?

Terrein

3 Bruto vloeroppervlakte bouwwerk

Verandert de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?

- ☒ Ja
☐ Nee

Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

0

Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

0

4 Bruto inhoud bouwwerk

Verandert de bruto inhoud van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?

- ☒ Ja
☐ Nee

Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

0

Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

0

5 Oppervlakte bebouwd terrein

Verandert de bebouwde oppervlakte van het terrein na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

- ☒ Ja
☐ Nee

Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden? 0

Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden? 0

6 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoengebonden bouwwerk? ☐ Ja ☒ Nee

Gaat het om een tijdelijk bouwwerk? ☒ Ja ☐ Nee

Hoeveel hele jaren blijft het bouwwerk op de locatie bestaan? 25

Hoeveel maanden? 0

7 Gebruik

Waar gebruikt u het bouwwerk en/of terrein momenteel voor? ☐ Wonen ☒ Overige gebruiksfuncties

Geef aan waar u het bouwwerk en/of terrein momenteel voor gebruikt. Zie bijlage 1 en bijlage 3

Waar gaat u het bouwwerk voor gebruiken? ☐ Wonen ☒ Overige gebruiksfuncties

Geef aan waar u het bouwwerk voor gaat gebruiken. Opwekken van duurzame energie middels zonnepanelen.

8 Gebruiksfuncties

In onderstaande tabel staan in de eerste kolom mogelijke gebruiksfuncties die in een bouwwerk kunnen voorkomen. Vul voor alle gebruiksfuncties die voor u van toepassing zijn het aantal personen, de totale gebruiksoppervlakte en de totale vloeroppervlakte van het verblijfsgebied in m2 in hele getallen in.

Gebruiksfunctie	Aantal personen	Gebruiksoppervlakte (m2)	Verblijfsoppervlakte (m2)
Bijeenkomst			
Cel			
Gezondheidszorg			
Industrie			
Kantoor			
Logies			
Onderwijs			
Sport			
Winkel			
Overige gebruiksfuncties			

9 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels		
- Plint gebouw		
- Gevelbekleding		
- Borstweringen		
- Voegwerk		
Kozijnen		
- Ramen		
- Deuren		
- Luiken		
Dakgoten en boeidelen		
Dakbedekking		

Vul hier overige onderdelen en
bijbehorende materialen en kleuren
in.

Zie bijlage 1.

10 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan
mondeling toelichten voor
de welstandscommissie/
stadsbouwmeester.

☒ Ja
☐ Nee

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

1 Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Met welke regels voor ruimtelijke ordening zijn de voorgenomen werkzaamheden in strijd?

- ☒ Bestemmingsplan
- ☒ Beheersverordening
- ☐ Exploitatieplan
- ☐ Regels op grond van de provinciale verordening
- ☐ Regels op grond van een AMvB
- ☐ Regels van het voorbereidingsbesluit

Beschrijf hoe en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de regels voor ruimtelijke ordening.

Zie bijlage 1

Beschrijf het huidige gebruik van de gronden of het bouwwerk.

Zie bijlage 1

Beschrijf het beoogde gebruik van de gronden of het bouwwerk.

Zie bijlage 1

Beschrijf de gevolgen van het beoogde gebruik voor de ruimtelijke ordening.

Zie bijlage 1

Is het beoogde gebruik tijdelijk van aard?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

Hoeveel hele jaren duurt het gebruik?

25

Hoeveel maanden duurt het gebruik?

0

Hebt u een rapport nodig waarin de archeologische waarde van het terrein dat zal worden verstoord in voldoende mate is vastgelegd?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

Wordt er afgeweken van het exploitatieplan?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

Geef aan waarom en de mate waarin wordt afgeweken van het exploitatieplan.

Zie bijlage 1

Bijlagen

Formele bijlagen

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
Bijlage V_-_Watertoets_pdf	Bijlage V - Watertoets.pdf	Anders Gegevens Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening	2020-05-27	In behandeling
ticipatie_communicatieplan_zonnepark_pdf	Bijlage IV - Participatie communicatieplan zonnepark.pdf	Anders	2020-05-27	In behandeling
informatie_Zonnepark_Noordermeerdijk_pdf	Bijlage III - Bodeminformatie Zonnepark Noordermeerdijk.pdf	Anders Gegevens Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening	2020-05-27	In behandeling
n_natuur_en_ecologie_Noordermeerdijk_pdf	Bijlage II - Quickscan natuur en ecologie Noordermeerdijk.pdf	Gegevens Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening	2020-05-27	In behandeling
ijlage I_-_Landschappelijke_inpassing_pdf	Bijlage I - Landschappelijke inpassing.pdf	Bestemmingsplan, beheersverordening en bouwverordening complexere bouwwerken Gegevens Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening	2020-05-27	In behandeling
Bijlage 5_-_Tekening_cameramast_pdf	Bijlage 5 - Tekening cameramast.pdf	Anders	2020-05-27	In behandeling
atietekening_en_voor-_en_zijaanzicht_pdf	Bijlage 4 - Situatietekening en voor- en zijaanzicht.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Installaties complexere bouwwerken Overige gegevens veiligheid Constructieve veiligheid complexere bouwwerken Gezondheid complexere bouwwerken Energiezuinigheid en milieu Gegevens en bescheiden over veiligheid en het voorkomen van hinder t.b.v. bouwwerkzaamheden Bruikbaarheid bouwwerk Brandveiligheid	2020-05-27	In behandeling
bouwing_voor_ZP_Noordermeerdijk_v2_0_pdf	Bijlage 3 - Ruimtelijke onderbouwing voor ZP Noordermeerdijk v2.0.pdf	Bestemmingsplan, beheersverordening en bouwverordening complexere bouwwerken	2020-05-27	In behandeling

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
		Gegevens Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening		
Bijlage_2_-_Machtiging_pdf	Bijlage 2 - Machtiging.pdf	Anders	2020-05-27	In behandeling
ng_op_de_aanvraag_Z-P_Noordermeerdijk_pdf	Bijlage 1 - Toelichting op de aanvraag ZP Noordermeerdijk.pdf	Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken Gegevens en bescheiden over veiligheid en het voorkomen van hinder t.b.v. bouwwerkzaamheden Bruikbaarheid bouwwerk Bestemmingsplan, beheersverordening en bouwverordening complexere bouwwerken Welstand Gegevens Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening	2020-05-27	In behandeling

Bijlage 5 *Kennisgeving Besluitdocument*

Zaaknr. / documentnr.
017174683 /

Publiceren in "De Noordoostpolder" van 25 november 2020
Publiceren in "Staatscourant" van 25 november 2020

Kennisgeving besluit
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Uitgebreide voorbereidingsprocedure

Burgemeester en wethouders van Noordoostpolder maken bekend, dat zij in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht vergunning hebben verleend:

Voor: het realiseren van een zonnepark met bijbehorende werken op grond van de Wabo voor de activiteiten bouwen en handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening.

Locatie: **Noordermeerdijk te Noordoostpolder**

Besluit: Verzonden op 23 november 2020 aan aanvrager

De besluit is ten opzichte van het ontwerpbesluit gewijzigd.

De verleende omgevingsvergunning met de daarbij behorende stukken liggen met ingang van 26 november 2020 gedurende zes weken ter inzage bij loket woonomgeving in het gemeentehuis te Emmeloord.

Openingstijden op afspraak: maandag t/m donderdag van 8.30 – 12.00 uur en van 13.00 tot 16.30 uur en vrijdag van 8.30 – 12.00 uur.

Beroep instellen

Bent u het niet eens met dit besluit? Dan kunt u daartegen beroep instellen. Zorg ervoor dat u het beroepschrift indient binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd. Daarmee voorkomt u dat het beroepschrift niet meer behandeld kan worden.

Zet in uw beroepschrift ten minste:

- uw naam en adres;
- de datum van uw beroepschrift;
- een omschrijving of het nummer van het besluit waar u beroep tegen instelt;
- waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- uw handtekening.

U stuurt het beroepschrift naar de Rechtbank Midden Nederland, sector Bestuursrecht. Het adres is: Postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

Heeft u spoed bij de beoordeling van uw beroep?

Het besluit geldt ook tijdens de beroepsprocedure. U kunt als u een beroepschrift heeft ingediend, gelijk ook een voorlopige voorziening vragen. Daarvoor is nodig dat u spoedeisend belang heeft. Dat is het geval wanneer de uitvoering van het besluit gevolgen heeft die niet ongedaan gemaakt kunnen worden. Een voorlopige voorziening vraagt u bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden Nederland.

Zijn er kosten aan verbonden?

Aan het indienen van een beroepschrift en het vragen van een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden. Op www.rechtspraak.nl vindt u meer informatie over de hoogte van de bedragen.